

Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, επιστημονική υπεύθυνη Κινητών ΚΕΣΜΕΜ

Με την συνεργασία των

Όλγα Κατσιάνη, κοινωνική λειτουργός - εμπυσχωτρια, υπεύθυνη επιτόπιου συντονισμού και

Σταύρος Σταύρου, εκπαιδευτικός, επόπτης παιδαγωγικού έργου Κινητών ΚΕΣΠΕΜ

Αξιολόγηση έργου κινητών ΚΕΣΠΕΜ 2011-2012

Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, επιστημονική υπεύθυνη Κινητών ΚΕΣΜΕΜ

Με την συνεργασία των

Όλγα Κατσιάνη, κοινωνική λειτουργός - εμπυχωτρία, υπεύθυνη επιτόπιου συντονισμού και

Σταύρος Σταύρου, εκπαιδευτικός, επόπτης παιδαγωγικού έργου Κινητών ΚΕΣΠΕΜ

Αξιολόγηση έργου κινητών ΚΕΣΠΕΜ 2011-2012

Η ιδέα για τα κινητά ΚΕ.Σ.Π.Ε.Μ. προέκυψε μετά από το τέλος της δεύτερης φάσης του ΠΕΜ (2004). Στο τέλος αυτής της φάσης είχε επιτευχθεί κάτι σημαντικό: η δημιουργία δύο κέντρων στις δύο μεγάλες πόλεις της Θράκης, Ξάνθη και Κομοτηνή, εκτός συμβατικού σχολικού πλαισίου όπου παιδιά της μειονότητας σχολικής ηλικίας, μέσα από το παιχνίδι και τους Η/Υ, μάθαιναν ελληνικά. Ωστόσο, ο μαθητικός πληθυσμός της μειονότητας βρίσκεται διασκορπισμένος σε μικρούς, ορεινούς ως επί το πλείστον, και αμιγείς πληθυσμιακά οικισμούς. Τα παιδιά εκεί παρακολουθούν τα μαθήματα στο μειονοτικό σχολείο και μαθήματα για το κοράνι στο - παρακείμενο συνήθως με το σχολείο - τζαμί. Δεδομένου ότι οι δρόμοι είναι δύσβατοι και δεν υπάρχουν δημόσιες συγκοινωνίες, δεν δίνονται στα παιδιά αυτά δυνατότητες άλλων, συμπληρωματικών με το σχολείο δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι ο κανόνας για τα παιδιά της πλειονότητας αλλά και, τη τελευταία πενταετία, της μειονότητας στις μεγάλες πόλεις και τα κοντινά με αυτές χωριά. Για να πετύχουμε το βασικό μας στόχο, που ήταν η ενίσχυση της ελληνομάθειας και η μείωση της σχολικής διαρροής, έπρεπε να βρούμε τρόπο να παρέχουμε τις ίδιες ευκαιρίες σε παιδιά που κατοικούν σε απομονωμένους (συμβολικά και χιλιομετρικά) οικισμούς όπως είχαμε καταφέρει για τα παιδιά των δύο μεγάλων πόλεων.

Έτσι, σχεδιάσαμε δύο πλήρως εξοπλισμένα μικρά φορητά με φορητούς Η/Υ, εκπαιδευτικά λογισμικά, βιβλιοθήκη με 250 επιλεγμένους τίτλους παιδικών βιβλίων, επιτραπέζια παιχνίδια και υλικά για κατασκευές, κολάζ, ζωγραφική. Τις κινητές μονάδες, στελέχωσαν τρεις οδηγοί - διαμεσολαβητές και 18 ειδικά

επιμορφωμένοι εκπαιδευτικοί - εμπυχωτές οι οποίοι, υπό την επιστημονική ευθύνη της Α. Ανδρούσου και συνεχή εποπτεία, οργάνωναν ποικίλες παιδαγωγικές δραστηριότητες με κύριο στόχο την ενίσχυση της ελληνομάθειας. Από τον Νοέμβριο του 2006 μέχρι και τον Ιούλιο 2008 οι δύο κινητές μονάδες, 7 μέρες τη βδομάδα, 11 μήνες το χρόνο, επισκέπτονταν 23¹ μειονοτικούς οικισμούς διασκορπισμένους στους τρεις νομούς της Θράκης. Οι παιδαγωγικές δραστηριότητες πραγματοποιούνταν σε εβδομαδιαία ή 15θήμερη βάση ανάλογα με τον οικισμό και τη συμφωνία με τους γονείς. Σε κάθε μικρό οικισμό, η πλειοψηφία των μαθητών και μαθητριών σχολικής ηλικίας συμμετείχαν στις δραστηριότητες.

Στην αξιολόγηση της προηγούμενης φάσης του ΠΕΜ κρίθηκε πολύ επιτυχημένη η δράση αυτή. Στην παρούσα φάση, συνεχίστηκε με 4 βαν και 44 χωριά.

Στόχος των κινητών ΚΕΣΠΕΜ είναι η ενίσχυση της ελληνομάθειας των παιδιών της μειονότητας στα απομακρυσμένα χωριά των τριών νομών της Θράκης. Η λογική της παρέμβασης αυτής, δεν είναι να λειτουργήσουν τα κινητά ως φροντιστήριο ελληνικών ή ως ενισχυτική διδασκαλία, αλλά να προτείνουν έναν διαφορετικό, από το συμβατικό σχολικό, χώρο, για τα παιδιά όπου η μάθηση θα συνδέεται με το παιχνίδι και θα τα κινητοποιεί. Οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί από το 1997 έως και σήμερα στο πλαίσιο του προγράμματος, έχουν αποτυπώσει αφενός τις δύσκολες κοινωνικές συνθήκες στις οποίες ζουν τα παιδιά της μειονότητας (αγροτικοί ορεινοί απομακρυσμένοι οικισμοί, χαμηλό εισόδημα των οικογενειών, μικρή έως ανύπαρκτη επαφή με τα ελληνικά εκτός σχολείου), αφετέρου την ελλιπή γνώση των ελληνικών. Η παρέμβαση των κινητών ΚΕΣΠΕΜ σχεδιάστηκε με στόχο να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του κάθε χωριού και άρα πρόκειται για μια διαφοροποιημένη παιδαγωγική παρέμβαση με βάση το εκάστοτε κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο. Τα παιδιά, ζώντας στους αμιγείς οικισμούς, έχουν ελάχιστες δυνατότητες να κάνουν χρήση των ελληνικών εκτός μειονοτικού σχολείου. Με αυτή την έννοια

---

¹ Στο Νομό Ροδόπης: στους οικισμούς Στροφής, Ηπίου, Κερασιάς, Κέχρου, Σμιγάδας, Άνω Βυρσίνης, Κάτω Βυρσίνης, Δρασιάς, Κύμης και Μυρτίσκης. Στο Νομό Ξάνθης, στους οικισμούς: Δέκαρχου, Κρεμαστής, Δημάριου, Διάσπαρτου, Ηλιόπετρας, Κεντητής, Μικροχωρίου, Μέδουσας, Εξοχής. Στο Νομό Έβρου στους οικισμούς Μεγάλου Δερείου, Σιδηρούς, Γονικού και Ρούσσας. Για το χρονικό διάστημα 2006-2007 συμμετείχαν 320 μαθητές μαθήτριες και από το 2007 μέχρι και το Μαΐο του 2008, 294 μαθητές/τριες.

τα ελληνικά είναι συνδεδεμένα απλώς με τον σχολικό καταναγκασμό και, παρόλο που το εκπαιδευτικό υλικό των μειονοτικών σχολείων στο ελληνόφωνο πρόγραμμα προωθεί τη λογική της σύνδεσης με τα βιώματά τους, παραμένουν για εκείνα μια γλώσσα “σχολική” και όχι λειτουργική, καθημερινή και επικοινωνίας. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι τα ελληνικά εκτός από δεύτερη γλώσσα για τα παιδιά αυτά, ήταν και είναι πάντα, η γλώσσα της πλειονότητας, μια γλώσσα εγγεγραμμένη από χρόνια σε μια σχέση αντιπαλότητας και εξουσίας. Άρα η παιδαγωγική παρέμβαση των κινητών ΚΕ.Σ.Π.Ε.Μ. είχε και έχει πάντα ως πρωταρχικό στόχο να πετύχει τα ελληνικά να επενδυθούν θετικά από τα παιδιά και να αποτελέσουν ένα εργαλείο για την σχολική τους επιτυχία.

1. Οργάνωση παρέμβασης, στελέχωση και εκπαιδευτικό υλικό

Από τον Οκτώβριο του 2011 ξεκίνησε η προετοιμασία της δράσης των κινητών ΚΕΣΠΕΜ. Μετά από μειοδοτικούς διαγωνισμούς, τα τέσσερα βαν ανατέθηκαν στην Αναπτυξιακή Ροδόπης. Από την βασική ομάδα συνεργατών (Ανδρούσου, Κατσιάνη, Σταύρου) σχεδιάστηκε το εσωτερικό τους με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες και επελέγη το σύνολο του εκπαιδευτικού υλικού, ηλεκτρονικού και έντυπου. Το εκπαιδευτικό υλικό επελέγη με βάση την παιδαγωγική αντίληψη που υιοθετούμε. Πρόκειται για μια λογική που υποστηρίζει τον γραμματισμό ως κοινωνική πρακτική που σημαίνει την ικανότητα των ατόμων να κατανοούν, να ερμηνεύουν και να αντιμετωπίζουν κριτικά τα διάφορα είδη λόγου και να είναι σε θέση να παράγουν μια ευρεία γκάμα λόγων. Μια τέτοια προσέγγιση αξιοποιεί και διευρύνει την ήδη υπάρχουσα κοινωνική εμπειρία των παιδιών και την αναπλαισιώνει νοηματικά μέσω δραστηριοτήτων που ενδυναμώνουν την ταυτότητά τους και τους προσφέρει δυνατότητες κριτικής ανάγνωσης της πραγματικότητάς τους. Πρόκειται για μια παιδαγωγική των πολυγλωσσισμών (multiliteracies).

Αυτό σημαίνει ότι δίνεται έμφαση στην απόκτηση δεξιοτήτων των παιδιών στη χρήση και ερμηνεία όλων των πιθανών πηγών νοημάτων (οπτικών, γλωσσικών, τεχνολογικών, κ.λ.π.) και στην αποδοχή οποιασδήποτε γλωσσικής παραγωγής από πλευράς τους. Με αυτή την έννοια η παρέμβαση των κινητών ΚΕ.Σ.Π.Ε.Μ. είναι μια παιδαγωγική παρέμβαση με έντονο κοινωνικό χαρακτήρα και ως τέτοια έγινε αντιληπτή και αποδεκτή από γονείς και παιδιά.

Ο τρόπος που χρησιμοποιήσαμε το χώρο αλλά και το εκπαιδευτικό υλικό ήταν οι δύο βασικοί μοχλοί για να πετύχει αυτή παρέμβαση. Τα μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ γίνονται στις αίθουσες των μειονοτικών σχολείων, στα οποία καταβάλλονται μηνιαία λειτουργικά έξοδα και τα βαν χρησιμοποιούνται για την λειτουργία της δανειστικής βιβλιοθήκης και για μικρές ομάδες (μέγιστο 7 άτομα) που μπορούν να οργανώσουν εκεί μια παιδαγωγική δραστηριότητα.

Η παιδαγωγική αντίληψη της παρέμβασής μας υποστηρίζεται από ποικίλο εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό). Έτσι κάθε βαν είναι εξοπλισμένο με 15 φορητούς υπολογιστές, 195 επιλεγμένους τίτλους παιδικών βιβλίων και βιβλίων γνώσεων, 25 εκπαιδευτικά επιτραπέζια παιχνίδια, ηλεκτρονικά εκπαιδευτικά παιχνίδια που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για τα παιδιά της μειονότητας («Ο Σεβντάς του Σεντουκιού. Πού είναι οι ρόδες μου;»², «Ο Ιππότης των γραμμάτων και των λέξεων»³), χάρτες (Ελλάδας, Ευρωπαϊκός,

---

² «Ο σεβντάς του σεντουκιού. Πού είναι οι ρόδες μου;», με επιστημονική υπεύθυνη την Αλεξάνδρα Ανδρούσου. Πρόκειται για ένα πολυτροπικό ηλεκτρονικό παιχνίδι που έχει στόχο να κινητοποιήσει τα παιδιά να ψάξουν, να αναζητήσουν γνώσεις στο διαδίκτυο και αλλού, να ανατρέξουν στα κείμενα τεκμηρίωσης που το συνοδεύουν, να δημιουργήσουν δικά τους κείμενα, αλλά και ολόκληρα σχέδια εργασίας, να δημιουργήσουν δικό τους υλικό. Το παιχνίδι έχει σχεδιαστεί να παίζεται σε ομάδες και όχι ατομικά από κάθε παιδί. Η επιλογή αυτή στηρίζεται στην αρχή της κοινωνικής μάθησης. Τα παιδιά μαθαίνουν να συνεργάζονται και να συνυπάρχουν για να μπορέσουν να παίξουν το παιχνίδι και όχι να ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Κεντρικό νήμα του παιχνιδιού είναι το σενάριό του, το οποίο τα παιδιά-παίχτες το ανακαλύπτουν όταν ανοίγουν την πρώτη οθόνη: μια παρέα παιδιών ένα καλοκαίρι σε μια κατασκήνωση στη Σαμοθράκη, βρίσκουν εγκαταλελειμμένο ένα σεντούκι. Ανοίγοντας το, βρίσκουν ένα γράμμα όπου το σεντούκι διηγείται την ιστορία του. Πρόκειται για ένα σεντούκι γεμάτο από αντικείμενα και αναμνήσεις από μια μακρά πορεία που ξεκινά στο τέλος του 19^{ου} αιώνα, περνά από τα Βαλκάνια, διασχίζει τη Μεσόγειο, φτάνει στην Αλεξάνδρεια, από εκεί στη Μασσαλία, ταξιδεύει μέχρι την Τουρκία, περνάει στην Ελλάδα, μεταναστεύει στην Ευρώπη και καταλήγει στη Σαμοθράκη. Σε όλες αυτές τις διαδρομές του το σεντούκι αλλάζει ιδιοκτήτες (έμποροι, ναυτικοί, μετανάστες, πρόσφυγες). Η ιστορία του αντιπροσωπεύει διάφορες εκδοχές μετακίνησης στην νεότερη ελληνική ιστορία (διασπορά, οικονομική μετανάστευση, πρόσφυγες λόγω πολέμου, ανταλλαγές πληθυσμών). Περνώντας από την Γερμανία το σεντούκι αλλάζει χέρια ανάμεσα σε έναν πλειονοτικό και ένα μειονοτικό μετανάστη από τη Θράκη. Το σεντούκι «εξηγεί» στο γράμμα ότι θέλει να ξαναφύγει και να κινηθεί στον κόσμο αλλά έχει χάσει τις 6 ρόδες του. Οι παίχτες καλούνται να βρουν τις ρόδες του για να το βοηθήσουν να ταξιδέψει ξανά. Στην συνέχεια, τα παιδιά μπαίνουν στο πρώτο επίπεδο. Κάθε επίπεδο αποτελείται από παιχνίδια (μνήμης, αντιστοιχίσεων, ομαδοποίησης, λέξεων), κείμενα και δραστηριότητες (παραγωγής γραπτού λόγου, γλωσσικών παιχνιδιών, μαθηματικών πράξεων, εικαστικών, αντιπαραβολής ηλεκτρονικής και έντυπης μορφής λόγου, συνδυασμού των παραπάνω μορφών) πάνω στα κείμενα. Υπάρχουν συνολικά 89 κείμενα, με τις αντίστοιχες δραστηριότητές τους, και 89 παιχνίδια, που παρουσιάζονται εναλλάξ στη ροή του παιχνιδιού: ένα κείμενο με δραστηριότητες, ένα παιχνίδι, ένα κείμενο με δραστηριότητες κόκ. Στο τέλος κάθε επιπέδου τα παιδιά «κερδίζουν» και από μια ρόδα του σεντουκιού.

³ «Ένας ιππότης στο κάστρο των γραμμάτων», (για αρχάριο και μέσο επίπεδο) «Ένας ιππότης στο κάστρο των λέξεων» (για μέσο και προχωρημένο επίπεδο), τον επιστημονικό σχεδιασμό του οποίου έχει η Μαρία Τζεβελέκου και τα κείμενα και το σχεδιασμό ο Ευγένιος Τριβιζάς. Χρησιμοποιώντας την τεχνική των πολυμέσων, το παιδί παρακολουθεί και κυρίως

Παγκόσμιος), δύο φωτογραφικές μηχανές, πρόσβαση σε ασύρματο ίντερνετ με στικάκι, ποικίλο υλικό για κατασκευές (πηλός, χαρτόνια) και ζωγραφική. (Παράρτημα 1, Λίστα εκπαιδευτικών βιβλίων και επιτραπέζιων παιχνιδιών των κινητών ΚΕΣΠΕΜ).

Για την στελέχωση των κινητών ΚΕΣΠΕΜ πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς και με υποψήφιους οδηγούς-διαμεσολαβητές. Προσελήφθησαν 15 εκπαιδευτικοί (14 αδιόριστοι και μια διορισμένη εκπαιδευτικός). Πρόκειται για τους Γεωργία Ασλάνογλου, Σοφία Βάρναλη, Στέλλα Βιδούρα Βανέσσα Γιαγτζίδου, Ανέτα Θεοδωρίδου, Αβραάμ Ιντζεβίδης, Χρήστος Κιόρογλου, Ντίνα Κομιανού, Νικολέτα Κρυονόγλου, Αλεξάνδρα Λύκου, Θεοδοσία Νεστορίδου, Σαράντης Σακαρίδης, Σοφία Σακαρίδου, Νατάσα Χαμντάν.

Προσελήφθησαν επίσης 6 οδηγοί- διαμεσολαβητές (3 πλήρους και 3 μερικής απασχόλησης): Νουμάν Κολαούζ, Ιρφάν Κουρού, Λουτφή Μουμίντσα, Νετςμεντήν Πίσκα, Ριτβάν Τσακήρ, Χουσεΐν Χατζή Χαλήλ.

Την παιδαγωγική εποπτεία (μαζί με την επιστημονική υπεύθυνη) ανέλαβε ο Σταύρος Σταύρου, εκπαιδευτικός με μεταπτυχιακό του ΕΚΠΑ στην Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα δικαιώματα, συνεργάτης και επιμορφωμένος από το ΠΕΜ στη φάση 2006-2008. Τον επιτόπιο συντονισμό ανέλαβε η Όλγα Κατσιάνη, κοινωνική λειτουργός, με μεταπτυχιακό στην εμφύχωση του ΔΠΘ, συνεργάτης και επιμορφωμένη από το ΠΕΜ στη φάση 2006-2008.

Παράλληλα έγιναν οι επαφές με τα μειονοτικά σχολεία των τριών νομών για να επιλεγούν οι οικισμοί παρέμβασης. Τα κριτήρια επιλογής των οικισμών ήταν σύνθετα: α) τα σχολεία που είχαν συμμετάσχει την προηγούμενη φάση του προγράμματος, (2006-2008) β) ορεινά απομονωμένα σχολεία με τουλάχιστον 10 μαθητές/τριες γ) πεδινά σχολεία με μεγαλύτερο αριθμό παιδιών από 10 και με δύσκολη πρόσβαση στις πόλεις δ) αιτήματα από τα ίδια χωριά.

συμμετέχει σε δύο ιστορίες αναζήτησης γραμμένες από τον Ευγένιο Τριβιζά. Στο πρώτο λογισμικό, ένας ιππότης, για να αποκρυπτογραφήσει τα μηνύματα της αγαπημένης του, πρέπει να επισκεφτεί τα οχτώ δωμάτια του κάστρου των γραμμάτων. Στο δεύτερο, ο ιππότης συνεχίζει την περιπλάνησή του αναζητώντας την αγαπημένη του πριγκίπισσα, η οποία κινδυνεύει. Προκειμένου να τη βοηθήσει, θα πρέπει να διαβάσει το γράμμα της, από το οποίο, όμως, λείπουν κάποιες λέξεις. Στα παραπάνω λογισμικά, το παιδί παρακολουθεί τα δρώμενα, διαβάζει και ακούει τις ιστορίες και στο τέλος κάθε επεισοδίου περνά ορισμένες δοκιμασίες, δηλαδή εξασκείται στην προφορά, στο λεξιλόγιο και τη γραμματική της ελληνικής γλώσσας.

Η διαδικασία συνεννόησης με τα σχολεία περιελάμβανε ενημέρωση προς τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, ενημέρωση προφορική και γραπτή των γονέων, συγκέντρωση γραπτών δηλώσεων ενδιαφέροντος από τους γονείς. Η μεγάλη δυσκολία στην φάση της προετοιμασίας ήταν να βρεθεί για κάθε χωριό ο κατάλληλος χρόνος επίσκεψης με δεδομένο α) την μεγάλη χιλιομετρική απόσταση και το δύσβατο των δρόμων, (υπάρχουν χωριά που χρειάζεται 2 ώρες το βαν για να φτάσει) β) την ύπαρξη ολοήμερου σε πολλά σχολεία που τελειώνει στις 4 και άρα τα παιδιά είναι καταπονημένα και είναι δύσκολο να προστεθεί ένα δώρο ακόμη γ) την ύπαρξη σχεδόν καθημερινού δώρου μαθήματος κορανίου σε όλα τα χωριά μετά το σχολείο, πράγμα που δυσκολεύει πολύ τη δυνατότητα εύρεσης κατάλληλου χρόνου. Τα παιδιά, εκτός από το γεγονός ότι είναι καταπονημένα, δυσκολεύονται να έρθουν στο σχολείο όταν πέφτει το σκοτάδι. Είναι προφανές ότι απαιτούνται πολλές διαπραγματεύσεις με τους μιάμηδες και τους γονείς για να βρεθεί το κατάλληλο δώρο που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες του χωριού, αλλά και τους συνδυασμούς των διαδρομών των βαν.

3. Πρόγραμμα παρεμβάσεων και αποτύπωση συμμετοχής μαθητών/ μαθητριών

Τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ ξεκίνησαν τις διαδρομές τους στις 20 Νοεμβρίου 2011. Επισκέπτονταν συνολικά 44 οικισμούς: 26 στην Ροδόπη, 14 στην Ξάνθη και 4 στον Έβρο. Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται αναλυτικά τα στοιχεία για κάθε οικισμό παρέμβασης (ημερομηνία έναρξης, αριθμός εγγεγραμμένων μαθητών, μέσος όρος συμμετεχόντων μαθητών/τριών ανά μήνα, αριθμός ακυρώσεων μαθημάτων). Τα τέσσερα βαν κινούνταν κάθε μέρα, επτά μέρες τη βδομάδα σύμφωνα με το ημερήσιο συνημμένο πρόγραμμα (Παράρτημα 2, Ημερήσιο πρόγραμμα κίνησης κινητών ΚΕΣΠΕΜ).

Οι ομάδες των μαθητών/τριών στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ είναι ανάμικτες ηλικιακά. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις συμμετέχουν παιδιά από όλες τις τάξεις και πολλές φορές έρχονται και παιδιά νηπιαγωγείου ή παιδιά που βρίσκονται σε επίσκεψη εκείνη τη μέρα στο χωριό. Η συμμετοχή κυμαίνεται ανά χωριό και συχνά είναι ασταθής λόγω της απασχόλησης των παιδιών σε αγροτικές εργασίες με τους γονείς τους, θρησκευτικών γιορτών, κακοκαιρίας, μεγάλης κούρασης κλπ. Σε κάθε χωριό πηγαίνουν είτε 2 εκπαιδευτικοί εμπυχωτές, είτε 1 και σε ορισμένα

χωριά με πάνω από 30 παιδιά, 3 εκπαιδευτικοί. Στην εκπαιδευτική διαδικασία συμμετέχουν και οι οδηγοί-διαμεσολαβητές, οι οποίοι μεταφράζουν, όταν παρίσταται ανάγκη, κυρίως για τα μικρά παιδιά, και επικοινωνούν με τους γονείς και τους μπάμδες, διευκολύνοντας την επικοινωνία και την συνεργασία.

ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

A/A	ΣΧΟΛΕΙΟ	Σύνολο εγγεγραμμένων μαθητών	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Νοέμβριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Δεκέμβριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Ιανουάριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Φεβρουάριο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Μάρτιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Απρίλιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν το Μάιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Ιούνιο	Συνολικός Μέσος Όρος
1.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΓΙΟΧΩΡΙΟΥ	14	11	12	9	8	8	8	8	10	9
2.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΝΩ ΒΥΡΣΙΝΗΣ	24	23	21	2	15	10	Ακυρώθηκαν όλα τα μαθήματα	6	26	15
3.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΡΑΠΑΣ	14	14	14	10	10	10	8	5	15	11
4.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΙΛΙΝΩΝ	13	13	13	10	8	8	7	7	8	9
5.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΟΚΟΥ	32	32	31	18	15	11	11	5	27	19
6.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΑΝΙΑΣ	9	9	9	8	8	8	8	9	9	9
7.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΕΡΑΣΙΑΣ	9	Ξεκινήσαμε τον Δεκέμβριο	9	8	5	7	Ακυρώθηκαν όλα τα μαθήματα	6	7	7
8.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΕΧΡΟΥ	12	12	11	9	11	11	12	10	14	11
9.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΥΜΗΣ	25	25	24	19	Ακυρώθηκαν όλα τα μαθήματα λόγω καιρού	12	9	12	24	18
10.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΜΠΡΟΥ	18	18	16	13	10	9	8	7	Σταματήσαμε 31 Μαΐου	12
11.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΥΡΤΙΣΧΗΣ	26	26	25	24	25	22	18	20	26	23
12.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΥΣΤΑΚΑ	14	14	12	11	12	10	10	6	14	11
13.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΔΑΣ	15	15	15	14	13	12	11	7	14	13
14.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΜΗΡΙΚΟΥ	15	15	14	11	8	8	10	8	12	11
15.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΛΕΚΗΤΗΣ	60	47	54	48	42	36	36	47	59	46
16.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΛΑΓΙΑΣ	19	19	17	14	14	14	12	8	13	12
17.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΚΑΛΩΜΑΤΟΣ	12	12	11	10	9	7	6	Σταματήσαμε τέλη Απριλίου	Σταματήσαμε τέλη Απριλίου	9
18.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΜΙΓΓΑΔΑΣ	10	10	12	8	9	10	10	8	10	10
19.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΡΟΦΗΣ	18	18	17	10	9	12	14	6	17	13
20.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΝΤΗΡΙΟΥ	15	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	10	11	13	11	10	14	12
21.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΡΥΜΗΣ	20	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	19	19	19	12	14	13	16
22.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΑΡΑΝΤΩΝ	23	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	18	22	18	14	14	19	18
23.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΑΡΜΕΝΗΣ	24	Ξεκινήσαμε τον Φεβρουάριο	Ξεκινήσαμε τον Φεβρουάριο	Ξεκινήσαμε τον Φεβρουάριο	24	20	14	10	20	18
24.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΛΩΗΣ	21	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ακυρώθηκαν όλα τα μαθήματα λόγω καιρού	17	16	12	12	14	14
25.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΚΟΥ	21	Ξεκινήσαμε τον Φεβρουάριο	Ξεκινήσαμε τον Φεβρουάριο	Ξεκινήσαμε τον Φεβρουάριο	20	20	19	22	21	20
ΣΥΝΟΛΟ ΡΟΔΟΠΗΣ											366

ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

A/A	ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ	Σύνολο εγγεγραμμένων μαθητών	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Νοέμβριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Δεκέμβριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Ιανουάριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Φεβρουάριο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Μάρτιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Απρίλιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν το Μαΐο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Ιούνιο	Συνολικός Μέσος Όρος
1.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΚΑΡΧΟΥ	24	23	22	20	18	20	17	17	18	19
2.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΗΜΑΡΙΟΥ	41	41	37	28	24	26	23	23	35	30
3.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΕΝΤΗΤΗΣ	23	22	21	20	13	16	13	15	24	18
4.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΡΕΜΑΣΤΗΣ	22	22	20	18	13	11	16	13	24	17
5.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΝΤΑΙΝΑΣ	19	19	18	15	15	15	16	15	21	17
6.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΓ. ΟΡΦΑΝΟΥ	21	21	20	19	21	21	21	24	20	21
7.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΛΙΒΟΙΩΝ	24	24	23	16	14	18	16	15	20	18
8.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΟΥ	12	12	12	12	12	12	11	12	13	12
9.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Π. ΕΡΑΣΜΙΟΥ	16	14	15	13	12	12	13	12	16	13
10.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΣΤΡΩΝ	14	Ξεκινήσαμε τον Δεκέμβριο	13	11	8	9	11	9	13	11
11.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΟΥΝΙΟΥ	22	19	17	13	7	11	6	6	15	12
12.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΕΜΕΝΟΥΣ	12	Ξεκινήσαμε τον Δεκέμβριο	12	10	10	8	8	12	10	10
13.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΛΙΟΠΕΤΡΑΣ	22	22	22	19	10	8	8	9	6	13
14.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΡΑΙΟΥ	18	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	22	13	13	13	12	24	16
ΣΥΝΟΛΟ ΞΑΝΘΗΣ											227

ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

A/A	ΣΧΟΛΕΙΑ	Σύνολο εγγεγραμμένων μαθητών	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Νοέμβριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Δεκέμβριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Ιανουάριο	Μέσος όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Φεβρουάριο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Μάρτιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Απρίλιο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν το Μαΐο	Μέσος Όρος μαθητών που παρακολούθησαν τον Ιούνιο	Συνολικός Μέσος Όρος
1.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΡΙΑΝΗΣ	24	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	Ξεκινήσαμε τον Ιανουάριο	24	15	13	11	14	33	18
2.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΓ. ΔΕΡΕΙΟΥ	17	13	14	11	9	8	7	7	18	11
3.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΟΥΣΣΑΣ	23	23	22	17	15	17	14	17	23	19
4.	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΙΔΗΡΟΥΣ	29	23	26	14	20	13	7	7	12	15
ΣΥΝΟΛΟ ΕΒΡΟΥ											63

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	Σύνολο εγγεγραμμένων μαθητών	Μέσος Όρος Μαθητών Ροδόπης	Μέσος Όρος Μαθητών Ξάνθης	Μέσος όρος Μαθητών Έβρου	Γενικό Σύνολο Μαθητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ
	866	366	277	63	656

Κατά την διάρκεια του σχολικού έτους 2011-2012 όπως αναλυτικά καταγράφεται στο πίνακα σελ 9 και 10, υπήρξαν πολλές ακυρώσεις μαθημάτων λόγω ποικίλων λόγων (κυρίως καιρικών συνθηκών). Πιο συγκεκριμένα οι ακυρώσεις ανά μήνα και λόγο είχαν ως εξής:

Φεβρουάριος: Συνολικά υπήρξαν 51 ακυρώσεις μαθημάτων. Οι 46 ήταν λόγω καιρού (χιόνια), 2 δεν λειτουργούσαν τα καλοριφέρ στα σχολεία και το μάθημα ήταν αδύνατο να διεξαχθεί και 3 δεν ήρθαν τα παιδιά στο μάθημα λόγω κακοκαιρίας παρόλο που το βαν έφτασε στο χωριό.

Μάρτιος: 15 ακυρώσεις, 6 λόγω καιρού (χιόνια), 1 διότι αποχαιρετούσαν παιδιά του χωριού που θα πήγαιναν φαντάροι και όλοι οι κάτοικοι είχαν κατέβει στο πλησιέστερο κεφαλοχώρι (Εχίνο) για αυτό το λόγο. Το βαν με τους εκπαιδευτικούς είχε φτάσει αλλά οι μαθητές συμμετείχαν στον αποχαιρετισμό., 5 είχαν γάμο στο χωριό, 2 είχαμε πρόβλημα με τις ώρες διεξαγωγής των μαθημάτων κορανίου που χωρίς να μας ενημερώσουν ξαφνικά έβαλαν την ίδια ώρα με το μάθημα μας, 1 είχε πέσει ένα δέντρο στο δρόμο και δεν μπορούσε το βαν να περάσει.

Απρίλιος: 8 ακυρώσεις μαθημάτων. 2 είχαν Χατίμ (γιορτή για το κοράνι) και 6 δεν ήρθαν τα παιδιά για μάθημα λόγω κακοκαιρίας, παρόλο που το βαν είχε φτάσει.

Μαΐος: 44 ακυρώσεις. 28 λόγω εθνικών εκλογών, 1 γάμος, 8 Χατίμ και Καντήλι (θρησκευτική γιορτή), 4 γιατί τα παιδιά έλειπαν σε ημερήσια εκδρομή των σχολείων, 1 από χαλάζι όπου η αστυνομία δεν επέτρεψε στο βαν να κινηθεί, 2 δεν παρουσιάστηκαν παιδιά στο μάθημα λόγω κακοκαιρίας, παρόλο που το βαν είχε φτάσει.

Είναι λοιπόν προφανές ότι η διαρροή που καταγράφεται στους παραπάνω πίνακες, ερμηνεύεται σε μεγάλο βαθμό από τις παραπάνω αιτιολογίες. Αυτές οι ακυρώσεις δυσκόλεψαν πολύ τη κανονική ροή των μαθημάτων δημιουργώντας κενά στο προγραμματισμό και μεγάλη αναστάτωση στην ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα παιδιά έχαναν το ρυθμό τους και τη συνήθειά τους και επίσης οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονταν πολύ να σχεδιάσουν ένα συστηματικό πρόγραμμα δουλειάς που να βασίζεται στη συνέχεια και στην σταδιακή οικοδόμηση της γνώσης. Ένα άλλος λόγος που δυσκόλεψε πολύ την εκπαιδευτική διαδικασία, ήταν οι πολλές έκτακτες συγκεντρώσεις των παιδιών ανά ηλικία, σε θρησκευτικές δραστηριότητες στο τζαμί. Αυτές οι απουσίες αναστάτωναν τη λειτουργία των ομάδων και δημιουργούσαν πολλές φορές εντάσεις ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, τους οδηγούς και τους ιμάμηδες. Η σταθερή θέση που υιοθετήθηκε από το πρόγραμμα σε αυτές τις περιπτώσεις, ήταν να μην προκληθεί οποιαδήποτε ρήξη, να μην βρεθούν τα παιδιά ανάμεσα σε δύο “στρατόπεδα” και αναζητήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις συμβιβαστικές λύσεις (καθυστέρηση του δικού μας μαθήματος, άδεια να φύγουν κάποια παιδιά, επαναδιαπραγμάτευση της ώρας παρέμβασης κ.ό.κ). Τέλος, τα παιδιά λείπουν συχνά από τα μαθήματά μας βοηθώντας τους γονείς τους σε αγροτικές εργασίες. Οι αγροτικές εργασίες σε όλους αυτούς τους οικισμούς είναι καθοριστικές για την επιβίωση των κατοίκων και η συμμετοχή όλων των μελών της οικογένειας σε αυτές μοιάζει να είναι επιβεβλημένη. Ενδεικτικό της σημασίας που δίνουν οι κάτοικοι στις αγροτικές καλλιέργειες είναι ότι τα παιδιά τους, προκειμένου να βοηθήσουν την οικογένεια, λείπουν ακόμη και από το πρωινό υποχρεωτικό πρόγραμμα του σχολείου.

3. Καθημερινή εποπτεία και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των κινητών ΚΕΣΠΕΜ

Μετά από κάθε δίωρο μάθημα οι εκπαιδευτικοί συνέτασσαν δελτίο καταγραφής του εκπαιδευτικού έργου το οποίο έστειλαν ηλεκτρονικά (στην Α. Ανδρούσου και στον Σ. Σταύρου) το ίδιο βράδυ ή το αργότερο την επόμενη το πρωί. Το δελτίο περιελάμβανε: παρουσιολόγιο μαθητών/τριών, στόχους παρέμβασης, τρόπος σχεδιασμού, καταγραφή πορείας εκπαιδευτικής διαδικασίας, πορεία

ομάδας, πορεία συγκεκριμένων μαθητών/τριών, προβληματισμοί και ερωτήματα. Σε κάθε καταγραφή απαντούσε άμεσα και καθημερινά η Α. Ανδρούσου, σχολιάζοντας τις εκπαιδευτικές επιλογές και δίνοντας αναλυτική καθοδήγηση και ανατροφοδότηση, τόσο για τα παιδαγωγικά θέματα όσο και για θέματα συνεργασίας που προέκυπταν με γονείς, εκπαιδευτικούς, ιμάμηδες. Ο Σ. Σταύρου παρενέβαινε για συγκεκριμένα παιδαγωγικά θέματα κατά περίπτωση (πχ διαχείριση και όρια στη σχολική τάξη, διαφοροποιημένη παιδαγωγική) και είχε επίσης ατομική επικοινωνία με τον καθένα εκπαιδευτικό ξεχωριστά ή ανά δύο μέσω skype για διάφορα θέματα παιδαγωγικού σχεδιασμού και χρήσης εκπαιδευτικού υλικού, τουλάχιστον δύο φορές το μήνα.

Το πρόγραμμα της εκπαιδευτικής παρέμβασης σε κάθε οικισμό, διάρκειας 2 ωρών, ήταν διαφορετικό για κάθε χωριό. Δεν ακολουθούσε μια αυστηρά σχολική δομή: όλες οι δραστηριότητες είχαν παιγνιώδη μορφή και στόχευαν στη δημιουργία κινήτρου για τα παιδιά ώστε να εκφραστούν και να χρησιμοποιήσουν τα ελληνικά σε όσο το δυνατόν περισσότερες επικοινωνιακές συνθήκες. Χρησιμοποιήσαμε όλων των ειδών τα μέσα: ηλεκτρονικούς υπολογιστές, παιδικά βιβλία, χάρτες, φωτογραφίες από το διαδίκτυο, μουσική, ζωγραφική, θεατρική έκφραση, φωτογραφίες από τα ίδια τα παιδιά, βίντεο από τα ίδια τα παιδιά. Η παιδαγωγική διαδικασία περιελάμβανε πάντα εναλλαγή ανάμεσα σε ατομικές και συλλογικές δραστηριότητες, Οπωσδήποτε σε κάθε συνάντηση αφιερωνόταν χρόνος στον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Κάθε ομάδα σε κάθε χωριό είχε τα δικά της ηλεκτρονικά αρχεία όπου αποθηκεύονταν οι εργασίες, οι φωτογραφίες, τα μικρά βίντεο. Αλλά και κάθε παιδί είχε το ηλεκτρονικό του αρχείο αλλά και ένα φάκελο με όλες τις ζωγραφιές και κατασκευές στο βαν. Η αρχειοθέτηση ήταν και αυτή αντικείμενο δραστηριότητας όπως και η δανειστική βιβλιοθήκη: καταγραφή των βιβλίων, ποιος δανείστηκε τι, στατιστικές για τα πλέον δημοφιλή βιβλία, σύγκριση ανάμεσα στα χωριά. Επίσης, υπήρξε ηλεκτρονική επικοινωνία των παιδιών ανάμεσα σε δύο χωριά μέσω ασύρματου ίντερνετ. Γίνεται δηλαδή προσπάθεια να δημιουργούνται συστηματικά ποικίλα επικοινωνιακά πλαίσια που να προσφέρουν ευκαιρίες για έκφραση στα ελληνικά προφορικά και γραπτά. Η βασική παιδαγωγική αρχή που ίσχυε για όλες τις δραστηριότητες ήταν η επιτρεπτικότητα στη γλώσσα: τα παιδιά χρησιμοποιούσαν καταρχήν τη γλώσσα

που τους ήταν πιο εύκολη, στην συνέχεια αναζητούσαν την αντιστοίχιση στα ελληνικά είτε μέσω ενός άλλου παιδιού, είτε του λεξικού, είτε με τη βοήθεια των οδηγών διαμεσολαβητών. Η εναλλαγή των γλωσσών όχι μόνο επιτρέπεται στα κινητά, αλλά ενισχύεται. Αυτό δημιουργεί από την αρχή ένα κλίμα εμπιστοσύνης, οικειότητας και μεταδίδει το μήνυμα του σεβασμού και της ισότιμης μεταχείρισης, κλειδί για την αποτελεσματικότητα της παρέμβασης.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς οι εκπαιδευτικοί κατέθεσαν αυτο-αξιολόγηση για όλο το σχολικό έτος και αξιολόγηση για την πορεία του κάθε χωριού, καθώς και εκτίμηση για τους λόγους διαρροής των μαθητών/τριών τους. Το σύνολο αυτού του ηλεκτρονικού υλικού (αξιολογήσεις και ανατροφοδοτήσεις) έχει κατατεθεί σε CD ανά μήνα και ανά χωριό, στα γραφεία του προγράμματος και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου. Η συμμετοχή των παιδιών παρακολουθείται μέσω του ηλεκτρονικού παρουσιολογίου που συμπληρώνουν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί αμέσως μετά το πέρας του μαθήματος τους. Επίσης ανά μήνα και ανά χωριό γίνεται αρχειοθέτηση του υλικού που παράγεται από τα παιδιά σε κάθε χωριό. Υπάρχει ανά χωριό και ανά μήνα, αρχείο ηλεκτρονικών κειμένων, φωτογραφιών της εκπαιδευτικής διαδικασίας, σκαναρισμένες χειρόγραφες ατομικές ή ομαδικές εργασίες των παιδιών. Με το τρόπο αυτό, πέραν της εποπτείας των εκπαιδευτικών και της διαμορφωτικής αξιολόγησης, η εξέλιξη κάθε χωριού και κάθε μαθητή αποτυπώνεται και αξιολογείται από την υπεύθυνη και με βάση το σύνολο της παραγωγής κατά την διάρκεια των μαθημάτων.

Λειτουργήσε επίσης κατά τη διάρκεια της χρονιάς ένα ηλεκτρονικό φόρουμ για τους εκπαιδευτικούς των κινητών ΚΕΣΠΕΜ στο οποίο καταγράφονταν οι καλές πρακτικές, ανταλλάσσονταν ιδέες και απόψεις σε σχέση με τις δυσκολίες που συναντούσαν στη καθημερινή εκπαιδευτική πράξη. Το φόρουμ αυτό λειτουργήσε υποστηρικτικά και δημιούργησε μια κοινότητα μάθησης και καλλιέργησε ένα συναίσθημα του ανήκειν σε μια ομάδα που αντιμετωπίζει συλλογικά τα προβλήματα. Οι διαφορετικές συνθήκες και δυσκολίες που κάθε εκπαιδευτικός συναντούσε στα χωριά, αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης και έδωσαν την δυνατότητα σε ένα πιο “χαλαρό” πλαίσιο από αυτό των καθημερινών γραπτών καταγραφών, να εκφραστούν συναισθήματα και να κατατεθούν βιώματα.

Με τον τρόπο αυτό της εποπτείας αλλά και με τις επιτόπιες επισκέψεις της υπεύθυνης ανά μήνα, καθώς και με τις συστηματικές επιμορφώσεις, υπήρχε συνεχής ενημέρωση και αξιολόγηση για το όσα διεξαγόταν στην τάξη. Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών, η συνεχής αυτή ανατροφοδότηση και η σχέση που αναπτύχθηκε μεταξύ των εκπαιδευτικών και της εποπτείας, τους έδωσε τα εφόδια αλλά και τη στήριξη που χρειαζόνταν οι ίδιοι για να μπορέσουν να λειτουργήσουν καλύτερα στη σχολική τάξη, να ξεπεράσουν τα πολλαπλά εμπόδια και να αποδώσουν όσο καλύτερα γινόταν στις δύσκολες συνθήκες. Δεδομένου του γεγονότος ότι σχεδόν όλοι/ες ήταν αδιόριστοι και άρα εντελώς άπειροι/ες σε σχέση με την εκπαίδευση, η πολύπλευρη αυτή στήριξη και ανατροφοδότηση ήταν απολύτως αναγκαία και λειτούργησε και επιμορφωτικά.

4. Επιμορφώσεις

Οι επιμορφώσεις (οκτώ επιμορφώσεις, τριώρης διάρκειας η καθεμία) σχεδιάστηκαν με βάση δύο κριτήρια: αφενός τις άμεσες ανάγκες οργάνωσης της παρέμβασης (σχεδιασμός και εξοικείωση με το εκπαιδευτικό υλικό) και αφετέρου με βάση την απειρία των εκπαιδευτικών και το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο. Με βάση τα παραπάνω, τα βασικά θέματα που θίχτηκαν ήταν οι αρχές της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής, η επικοινωνιακή προσέγγιση της γλώσσας, η διαχείριση ανομοιογενών ομάδων, η αξιοποίηση και επεξεργασία των βιβλίων της βιβλιοθήκης και η συνδυαστική χρήση των νέων τεχνολογιών.

Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών οι επιμορφώσεις κρίθηκαν ως απαραίτητες και χρήσιμες. Αποτέλεσαν ευκαιρίες να γνωριστούν μεταξύ τους και να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, αλλά παράλληλα ευκαιρίες να ακούσουν και να δοκιμάσουν νέες ιδέες και να εμπλουτίσουν τις δραστηριότητες που κάνουν. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις τους/τις βοήθησαν τόσο για να ξεπεράσουν το άγχος στις πρώτες μέρες όσο και για την οργάνωση των μαθημάτων. Ειδικά οι πρώτες επιμορφώσεις για τη χρήση των λογισμικών, όπου δόθηκαν επιπλέον δραστηριότητες και ιδέες που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν μέσα στο μάθημα, τους/ τις βοήθησαν ώστε να

προσανατολιστούν καλύτερα για το μάθημα και για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού.

α/α	Ημερομηνία	Θέμα επιμόρφωσης	Επιμορφωτές/τριες
1	22/10/2011	Παιδαγωγικές μέθοδοι διαχείρισης ομάδας στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ	Ανδρούσου Αλεξάνδρα, Κομιανού Ντίνα, Κατσιάνη Όλγα, Ζωγραφάκη Μαρία
2	19/11/2011	Παιδαγωγικός σχεδιασμός και προετοιμασία πρώτου μαθήματος Κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ανδρούσου Αλεξάνδρα, Σταύρος Σταύρου, Ντίνα Κομιανού, Κατσιάνη Όλγα,
3	19/11/2011	Λογοτεχνία σε μαθητές Δημοτικού (παρουσίαση υλικού) & Σχεδιασμός δραστηριοτήτων δραματοποίησης και νέων τεχνολογιών, για τις μικρές τάξεις δημοτικού με στόχο την ελληνομάθεια	Ντεκάστρο Μαρίζα & Μώραλη Σοφία
4	17/12/2011	Τεχνικές εμπύχωσης και διαχείρισης ομάδας	Σταύρος Σταύρου, Κομιανού Ντίνα, Κατσιάνη Όλγα
5	18/2/2012	Ζητήματα αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας	Ανδρούσου Αλεξάνδρα
6	17/3/2012	Παιδαγωγικός σχεδιασμός για ομάδες ηλικιακά ανάμικτες: παραδείγματα σύνδεσης ηλεκτρονικού και έντυπου υλικού	Δημητρίου Αναστασία, Λαγοπούλου Βικτορία, Σταύρου Σταύρος
7	19/5/2012	Οργάνωση γιορτών λήξης και παιδαγωγικοί σχεδιασμοί θερινών μαθημάτων	Ανδρούσου Αλεξάνδρα, Σταύρου Σταύρος
8	8/6/2012	Δραστηριότητες εμπύχωσης σχολικών βιβλιοθηκών των βαν και παιδαγωγικές προτάσεις επεξεργασίας	Κομιανού Κωνσταντίνα

5. Κριτήρια αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου

Με βάση όσα εκτέθηκαν παραπάνω, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των κινητών ΚΕΣΠΕΜ δεν μπορούσε παρά να επιτευχθεί μέσω μιας ποιοτικής προσέγγισης, που θα αποτύπωνε όλες τις σύνθετες παραμέτρους που καθορίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζονται ανά χωριό:

- Στοιχεία που συνθέτουν το προφίλ του χωριού: γεωγραφική τοποθεσία (ορεινό, πεδινό), αριθμός κατοίκων⁴, χιλιομετρική απόσταση από την Κομοτηνή (έδρα των κινητών)⁵, χρόνος πρόσβασης από το βαν, περιγραφή της υποδομής του χωριού (ύπαρξη μαγαζιών κλπ).
- Στοιχεία που αφορούν το μαθητικό πληθυσμό: αριθμό μαθητών/τριών στο σχολείο, μέσο όρο μαθητών/τριών που παρακολούθησαν τα μαθήματα των κινητών, ποσοστό αγοριών και κοριτσιών.
- Στοιχεία που αφορούν την παιδαγωγική διαδικασία: σταθερή η μη συμμετοχή των παιδιών στα μαθήματα, ποιότητα επαφής με τα σχολεία και τους γονείς, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με βάση τις καθημερινές καταγραφές των εκπαιδευτικών και την αξιολόγηση των εποπτών (Ανδρούσου, Σταύρου) συνυπολογίζοντας το σύνολο των δεδομένων (αρχεία ηλεκτρονικά και μη, γραπτών και ποικίλων παραγωγών με στόχο την βελτίωση της ελληνομάθειας).

Ακολουθεί η παρουσίαση ανά νομό και οικισμό παρέμβασης. Στο τέλος ακολουθεί μια αποτίμηση του συνόλου της παρέμβασης.

---

⁴ Οι πληροφορίες σχετικά με τον πληθυσμό των χωριών προέρχονται από την ιστοσελίδα της στατιστικής υπηρεσίας www.statistics.gr. Αφορούν την απογραφή του 2001 δεδομένου ότι τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011 δεν έχουν δημοσιευτεί.

⁵ Οι χιλιομετρικές αποστάσεις των χωριών από την Κομοτηνή προέρχονται από το <http://maps.google.com>

ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

1. ΑΓΙΟΧΩΡΙ		Εκπαιδευτικοί: Γιαγτζίδου Βανέσσα & Ασλάνογλου Γεωργία								
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών	
236	Ημιορεινό	37 km	Άσφαλτος	45'	25/11/2011	16	10	28,57 %	71,43 %	

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Το Αγιοχώρι ανήκει διοικητικά στο Δήμο Αρριανών. Είναι ένα μικρό ημιορεινό χωριό το οποίο είναι αμιγώς μουσουλμανικό. Οι κάτοικοί του ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Η πρόσβαση στο Αγιοχώρι είναι σχετικά εύκολη μιας και ο δρόμος μέχρι την είσοδο του χωριού είναι ασφαλτοστρωμένος. Στο Αγιοχώρι λειτουργεί ένα μπακάλικο, υπάρχει ένας μαραγκός, ένα καφενείο και ένα βενζινάδικο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΙΜΑΜΗ

Το διθέσιο σχολείο που υπάρχει στο χωριό έχει μόλις 16 μαθητές. Η συνεργασία μας με το σχολείο ήταν άψογη. Δεν συναντήσαμε ποτέ εμπόδια ούτε με τους γονείς, ούτε με τους δασκάλους αλλά ούτε και με τον Ιμάμη.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών στα μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ ήταν σταθερή καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς χωρίς σημαντικές αυξομειώσεις. Στο Αγιοχώρι δεν είχαμε καμία ακύρωση παρά μόνο στις 4/5 λόγω των εθνικών εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Οι εκπαιδευτικοί που επισκέπτονταν το χωριό ήταν η Γιαγτζίδου Βανέσσα και η Ασλάνογλου Γεωργία. Αρχικά και μέχρι τον Ιανουάριο στο Αγιοχώρι πήγαινε μαζί με τη Γιαγτζίδου η Λύκου αλλά έγινε αλλαγή με αφορμή την προσθήκη επιπλέον χωριών από τον Ιανουάριο και μετά. Στο χωριό παρατηρήθηκε ελάχιστη διαρροή, με αποτέλεσμα να υπάρχει μια σταθερή ομάδα φοίτησης με, και ένα ισχυρό δέσιμο της ομάδας. Η χρονιά εξελίχθηκε πολύ καλά, με πολλές και διαφορετικές παραγωγές ανάπτυξης προφορικού και γραπτού λόγου (πχ κουκλοθέατρο με διαλόγους που οι μαθητές/τριες κατέγραψαν). Η εξέλιξη των παιδιών σημαντική. Εντυπωσιακή συμμετοχή όχι μόνο των μαθητών/τριων, αλλά και των γονιών τους, που φαίνεται να «στήριξαν» τα κινητά. Χαρακτηριστικό ότι στο τέλος του σχολικού έτους και στη γιορτή λήξης των κινητών οι μητέρες μαγείρεψαν φαγητά και τα πρόσφεραν σε όλους και όλες.

2. ΑΜΑΡΑΝΤΑ		Εκπαιδευτικοί: Βιδούρα Στέλλα & Ασλάνογλου Γεωργία							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
621	Πεδινό	14 km	Άσφαλτος	20'	17/1/2012	22	18	55,56 %	44,44 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τα Αμάραντα ανήκουν διοικητικά στο Δήμο Σαπών-Μαρώνειας. Είναι αμιγώς μουσουλμανικό χωριό. Η πρόσβαση στο χωριό είναι πολύ εύκολη, απέχει μόλις 14 km από την Κομοτηνή και υπάρχει άσφαλτος σε όλη τη διαδρομή. Στα Αμάραντα λειτουργούν παντοπωλείο, φούρνος, κρεοπωλείο και internet cafe.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΙΜΑΜΗ

Λειτουργεί διθέσιο μειονοτικό σχολείο το οποίο έχει συνολικά 22 παιδιά. Η συνεργασία μας με το σχολείο ήταν άψογη. Από την πρώτη στιγμή που προσεγγίσαμε το σχολείο με στόχο τη συνεργασία ήταν πολύ δεκτικοί και πρόθυμοι. Ποτέ δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα με ιμάμη ή κάποιον άλλο. Τα Αμάραντα συμμετείχαν και στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ από 01/7/2012 έως 31/7/2012

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή με μία μικρή απώλεια 4 παιδιών κατά τον Απρίλιο και το Μάιο. Είχαμε μόνο μία ακύρωση μαθήματος στις 29/2 λόγω καιρού.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η υποδοχή σε αυτό το χωριό υπήρξε ενθουσιώδης, με τα παιδιά και τους δασκάλους του πρωινού σχολείου (μαζί με τον πρόεδρο του χωριού) να υποδέχονται τα κινητά στην αυλή του σχολείου, κλίμα που και στη συνέχεια και σε όλη τη διάρκεια των μαθημάτων παρέμεινε θερμό. Παρατηρήθηκε μια διαρροή προς το τέλος της χρονιάς, κυρίως από παιδιά μεγαλύτερων ή μικρότερων τάξεων, τα παιδιά των μεσαίων τάξεων – αν και με κάποιες απουσίες – παρακολούθησαν κανονικά.

Παρόλες τις δυσκολίες υπήρξε μεγάλη παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, πολλές δραστηριότητες εμψυχωτικές και μικρές δραματοποιήσεις με αφορμή τα κείμενα του Σεβντά του Σεντουκιού. Παρατηρήθηκε εξέλιξη των παιδιών των μεσαίων τάξεων κυρίως (που ήταν σταθερή η συμμετοχή τους) στην ελληνική γλώσσα.

3. ΑΝΩ ΒΥΡΣΙΝΗ		Εκπαιδευτικοί: Λύκου Αλεξάνδρα & Νεστορίδου Θεοδοσία							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
403	Ορεινό	60 km	Άσφαλτος & χωματόδρομος	90'	26/11/2011	31	10	66,67 %	33,33 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η Άνω Βυρσίνη είναι ένα πολύ ορεινό χωριό του Νομού Ροδόπης. Ανήκει στο Δήμο Αρριανών και οι κάτοικοί του, ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Το χωριό είναι πολύ απομονωμένο λόγω της κακής ποιότητας του δρόμου, αλλά και της μεγάλης χιλιομετρικής απόστασης από την Κομοτηνή. Η πρόσβαση στην Άνω Βυρσίνη, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, είναι πολύ δύσκολη έως και αδύνατη. Από τη στιγμή που τελειώνει η άσφαλτος και αρχίζει ο χωματόδρομος με κάθε δυνατή βροχή, πάγο ή χιόνι η πρόσβαση στο χωριό γίνεται αδύνατη. Στην Άνω Βυρσίνη λειτουργεί ένα καφενείο και ένα μικρό μπακάλικο

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΙΜΑΜΗ

Τόσο με το διευθυντή, όσο και την υποδιευθύντρια του σχολείου είχαμε πολύ καλή συνεργασία καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Επίσης, ποτέ δεν είχαμε πρόβλημα με τον Ιμάμη.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών είχε μεγάλη διακύμανση και ενώ ξεκινήσαμε με 23 παιδιά σταδιακά αυτά μειώθηκαν και ο μέσος όρος που παρακολουθούσαν τα μαθήματα ήταν 10. Ένας από τους βασικούς λόγους ήταν οι πολλές ακυρώσεις μαθημάτων: στις 14/1, 28/1, 4/2, 3/3 το βαν με τους εκπαιδευτικούς ξεκίνησε να πάει στην Άνω Βυρσίνη αλλά δυστυχώς η έντονη χιονόπτωση τους ανάγκασε να επιστρέψουν. Ακυρώσεις όμως είχαμε και για άλλους λόγους, στις 17/3 οι εκπαιδευτικοί έφτασαν στο χωριό όμως τα παιδιά δεν εμφανίστηκαν λόγω κρύου. Επίσης, στις 23/4 και 7/4 τα μαθήματα ακυρώθηκαν λόγω γάμου που γινόταν στο χωριό. Η τελευταία ακύρωση που είχαμε ήταν στις 5/5 λόγω των εθνικών εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά άρχισε καλά, αλλά στη συνέχεια υπήρξαν μεγάλες δυσκολίες εξαιτίας του καιρού και της αδυναμίας προσέγγισης στο χωριό. Ειδικά μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων ξαναπήγαμε στο χωριό ύστερα από δύο περίπου μήνες. Ενδεικτικά: από Νοέμβριο 2011 – Μάρτιο 2012 έγιναν μόλις 7 μαθήματα στην Άνω Βυρσίνη, όταν ο αντίστοιχος αριθμός μαθημάτων σε χωριά του κάμπου (πχ το Αγιοχώρι) ήταν 17!! Η διαρροή εντάθηκε την άνοιξη, επειδή τα παιδιά βοηθούσαν στις αγροτικές ή κτηνοτροφικές δουλειές της οικογένειάς τους. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να έχουμε μικρή παραγωγή κειμένων ή ανάπτυξης

προφορικού λόγου εξαιτίας της πολύ ασταθούς φοίτησης των παιδιών και του γεγονότος ότι έφυγαν κυρίως τα μεγάλα παιδιά και άρα τα μικρά δεν είχαν τη δυνατότητα να ακούν περισσότερα ελληνικά από τα μεγαλύτερα και να εξελίσσονται μέσω αυτών.

4. ΒΑΚΟΣ		Εκπαιδευτικοί: Γιαγτζίδου Βανέσσα & Κιόρογλου Χρήστος							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
397	Πεδινό	15 km	Άσφαλτος	20'	17/2/2012	26	21	42,86 %	57,14 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο Βάκος ανήκει διοικητικά στο Δήμο Σαπών- Μαρώνειας.. Είναι ένα μικρό πεδινό χωριό σε μικρή απόσταση από την Κομοτηνή. Ο Βάκος αποτελείται από δύο οικισμούς και γιαυτό το λόγο λειτουργούσαν μέχρι πριν λίγα χρόνια δύο μειονοτικά σχολεία. Αυτή τη στιγμή το ένα είναι σε αναστολή και τα παιδιά και των δύο οικισμών πηγαίνουν στο διθέσιο μειονοτικό σχολείο του Βάκου 2. Στο Βάκο λειτουργεί ένα παντοπωλείο και ένα καφενείο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΙΜΑΜΗ

Ο διευθυντής του σχολείου ήταν πολύ συνεργάσιμος και ήταν από τους λίγους διευθυντές ο οποίος ήρθε στα ΚΕΣΠΕΜ με στόχο να γνωρίσει από κοντά τους υπεύθυνους.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή και δεν είχε σχεδόν καθόλου διαρροή. Η μοναδική ακύρωση μαθήματος που έγινε ήταν στις 4/5 λόγω εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η σταθερή ομάδα παιδιών που παρακολουθούσαν και η διενέργεια των μαθημάτων χωρίς ακυρώσεις, είχαν ως αποτέλεσμα πολλές δραστηριότητες ανάπτυξης προφορικού και γραπτού λόγου, μεγάλη ανταπόκριση των παιδιών και εξέλιξη των ελληνικών.

5. ΒΡΑΓΙΑ									
Εκπαιδευτικοί: Κρυονόγλου Νικολέτα									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινήτων ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
473	Πεδινό	15 km	Άσφαλτος	20'	21/11/2011	16	9	60%	40%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Μικρό χωριό του Δήμου Αρριανών. Η πρόσβαση στο χωριό είναι πολύ εύκολη καθώς είναι πολύ κοντά στην Κομοτηνή και ο δρόμος είναι άσφαλτος χωρίς στροφές. Στη Βραγιά λειτουργούν τρία μικρά παντοπωλεία ένα συνεργείο αυτοκινήτων και δύο καφενεία.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Πολύ φιλόξενο το σχολικό περιβάλλον. Από την πρώτη στιγμή που πήγαμε να τους ενημερώσουμε για τα κινητά τόσο ο διευθυντής, όσο και η υποδιευθύντρια ήταν συνεργάσιμοι και θετικοί με το πρόγραμμα. Δεν είναι τυχαίο ότι όλο το σχολείο έχει συνολικά 16 μαθητές και τους δύο πρώτες μήνες λειτουργίας μας (Νοέμβριος – Δεκέμβριος) έρχονταν στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ 14 παιδιά. Οι εκπαιδευτικοί που ανέλαβαν το μάθημα των κινητών ήταν η Γιαγτζίδου Βανέσσα και η Κρυονόγλου Νικολέτα. Μετά τα Χριστούγεννα έμεινε μόνη της η μία εκπαιδευτικός (Κρυονόγλου) λόγω μείωσης του αριθμού των παιδιών.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στη Βραγιά δεν είχαμε πάρα μόνο δύο ακυρώσεις μαθημάτων: στις 16/1 που με απόφαση περιφερειάρχη έκλεισαν όλα τα σχολεία λόγω κακοκαιρίας, και στις 7/5 που ήταν κλειστά τα σχολεία λόγω εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά κύλησε με δυσκολίες εξαιτίας της ασταθούς φοίτησης των παιδιών και της μη ετοιμότητας των εκπαιδευτικών να προσαρμόζουν τη διδασκαλία τους στην εκάστοτε συνθήκη. Είναι πολύ δύσκολο για νέους και άπειρους εκπαιδευτικούς να δράσουν άμεσα εφαρμόζοντας διαφοροποιημένες δραστηριότητες που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των συγκεκριμένων παιδιών. Η εξέλιξη στην ελληνομάθεια στο χωριό αυτό αφορά μόνο τα έξι παιδιά που παρακολούθησαν σταθερά τα μαθήματα. Η διαρροή οφείλεται και στο γεγονός ότι τα παιδιά έχουν πολλές υποχρεώσεις σε φροντιστήρια αγγλικών.

6. Δαρμένη		Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα & Γιαγτζίδου Βανέσσα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
329	Ημιορεινό	32 km	Άσφαλτος	50'	13/02/2012	33	17	45,83 %	54,17 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Δαρμένη είναι μικρό ημιορεινό χωριό που ανήκει στο Νομό Ροδόπης, Δήμος Αρριανών. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία και αγροτικές εργασίες. Η πρόσβαση στο χωριό είναι σχετικά εύκολη. Ο δρόμος είναι στρωμένος με άσφαλτο αλλά έχει αρκετές ανηφορικές στροφές που σε περίπτωση πάγου γίνονται επικίνδυνες. Διαθέτει καφενείο και μπακάλικο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η Δαρμένη ήταν το τελευταίο χωριό που εντάχθηκε στο πρόγραμμα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ για το 2011-12. Ξεκίνησε στις 13 Φεβρουαρίου του 2012. Το αίτημα ήρθε από τους ίδιους τους γονείς οι οποίοι ζήτησαν από κάποιον από τους οδηγούς μας να πηγαίνουμε και στο δικό τους χωριό. Η υποδιευθύντρια ήταν επίσης πολύ θετική. Στις 23/3/2012 (ένα μήνα σχεδόν μετά την έναρξη) είχαμε την πρώτη ακύρωση μαθήματός μας γιατί ο Ιμάμης άλλαξε την ώρα του κορανιού και το έβαλε την ίδια ώρα με το δικό μας μάθημα. Αυτό επαναλήφθηκε πολλές φορές με εμάς να προσπαθούμε να βρούμε κάποιο χρόνο να βάλουμε το μάθημα. Η Δαρμένη συμμετείχε στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τον πρώτο μήνα συμμετείχαν 24 παιδιά και τον Μάιο λίγο πριν το κλείσιμο της χρονιάς είχαν μείνει μόλις 10 παιδιά. Η διαρροή ήταν κυρίως από τα μικρότερα παιδιά που δεν πρόφθαιναν καθόλου να ξεκουραστούν: το μάθημα του κορανιού τελείωνε 5 λεπτά πριν από το μάθημα των Κινητών. Έγιναν πολλές προσπάθειες συνεννόησης με τον Ιμάμη αλλά δεν υπήρχε από πλευράς του καμία διάθεση διαπραγμάτευσης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Παρ' όλες τις παραπάνω αντιξοότητες τα παιδιά που παρέμειναν είχαν μεγάλο κίνητρο για τα ελληνικά: δανείζονταν πολλά βιβλία, δημιούργησαν εφημερίδα με τις εκπαιδευτικούς και καταγράφηκε μεγάλη πρόοδος στα ελληνικά τους. Αυτή ήταν η γνώμη και της εκπαιδευτικού του ελληνόφωνου προγράμματος την οποία συνάντησαν οι Α. Ανδρούσου και Ο. Κατσιάνη στη τελετή λήξης των μαθημάτων των κινητών.

7. Δειλινά		Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινήτων ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
341	Πεδινό	25 km	Άσφαλτος	35'	21/11/2011	11	10	38,46 %	64,54 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Τα Δειλινά ανήκουν στο Δήμο Αρριανών και είναι ένα μικρό χωριό σε κοντινή απόσταση από την Κομοτηνή. Η πρόσβαση είναι εύκολη γιατί ο δρόμος είναι άσφαλτος χωρίς στροφές.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεννόηση με το σχολείο ήταν από την αρχή αρκετά καλή. Ο διευθυντής ήταν πολύ θετικός και βοηθητικός με τα κινητά. Η υποδιευθύντρια στην πρώτη επαφή που είχαμε μαζί της ήταν ουδέτερη. Τους πρώτους μήνες μάλιστα πηγαίναμε και είχαμε περισσότερα παιδιά από αυτά που φοιτούσαν στο σχολείο (Νοέμβριο- Δεκέμβριο είχαμε 13 παιδιά). Στις αρχές όταν ξεκινήσαμε να πηγαίνουμε και μετά από δύο εβδομάδες μάθημα δημιουργήθηκε μία παρεξήγηση με τον Ιμάμη. Είπε στα παιδιά να πηγαίνουν για κοράνι την ώρα και τη μέρα που είχαμε εμείς μάθημα. Όμως αυτό το θέμα λύθηκε χωρίς να επέμβουμε εμείς καθόλου. Το ανέλαβαν και το έλυσαν οι ίδιοι οι γονείς σε συνεργασία με τον διευθυντή και από εκεί και πέρα δεν δημιουργήθηκε ποτέ κάποιο άλλο πρόβλημα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σχεδόν σταθερή. Δύο μεγάλα κορίτσια έφυγαν από το μήνα Φεβρουάριο διότι παρακολουθούσαν συστηματικά φροντιστήριο ελληνικών και αγγλικών. Είχαμε επίσης μία μικρή μείωση των παιδιών τον Απρίλιο και τον Μάιο, λόγω αγροτικών εργασιών. Οι μοναδικές ακυρώσεις μαθημάτων στα Δειλινά ήταν στις 16/1 όταν με απόφαση του περιφερειάρχη έκλεισαν όλα τα σχολεία του Νομού λόγω χιονόπτωσης και στις 7/5 που έκλεισαν τα σχολεία λόγω εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Με την ομάδα που παρακολούθησε σταθερά τα μαθήματα, υπήρξε μεγάλη εξέλιξη στην προφορική ομιλία και στο γραπτό λόγο, καθώς η συμμετοχή στις δραστηριότητες ήταν καθολική. Στο συγκεκριμένο χωριό έγιναν δραματοποιήσεις με αφορμή τα κείμενα του Σεβντά, και αυτό σιγά σιγά βοήθησε και τα μικρότερα παιδιά να εκφραστούν στα ελληνικά, ενώ στα επιτραπέζια ή επιδαπέδια παιχνίδια που κατασκευάστηκαν από τα παιδιά, η συμμετοχή ήταν καθολική με μεγάλη παραγωγή λόγου.

Ο διευθυντής του σχολείου πολύ συχνά μας μετέφερε πόσο ευχαριστημένα ήταν τα παιδιά και πόσο σημαντικό είναι το έργο μας.

8. Δοκός									
Εκπαιδευτικοί: Κιόρογλου Χρήστος- Σακαρίδου Σοφία									
Πληθυσμός Χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
1029	πεδινό	20 km	Άσφαλτος	30'	25/11/2011	57	18	39,62 %	60,38 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο Δοκός είναι ένα από τα μεγαλύτερα και περισσότερο αναπτυγμένα χωριά του Δήμου Αρριανών. Ο δρόμος για το Δοκό είναι πολύ καλός και ασφαλτοστρωμένος σε όλο το μήκος του. Απέχει 30 λεπτά από την Κομοτηνή. Οι κάτοικοί του, ασχολούνται και με αγροτικές και κτηνοτροφικές εργασίες αλλά και με το εμπόριο. Είναι ένα από τα πιο «κλειστά» πεδινά χωριά. Στο Δοκό λειτουργούν internet καφέ, mini market, καφεενία, κρεοπωλείο, φούρνος και φροντιστήριο αγγλικών.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στο Δοκό λειτουργεί 4 θέσιο δημοτικό μειονοτικό σχολείο. Ο διευθυντής καθώς επίσης και η υποδιευθύντρια ήταν πολύ θετικοί στη συνεργασία από την πρώτη στιγμή. Δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα συνεννόησης με τον ιμάμη σε αυτό το χωριό.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στην αρχή συμμετείχαν 32 παιδιά και πήγαιναν τρεις εκπαιδευτικοί. Ο αριθμός των παιδιών μειώθηκε αισθητά από τον Ιανουάριο και μετά, (κυρίως τα μεγαλύτερα παιδιά) ενώ κάποιες φορές πηγαίναμε και είχαμε μόνο 4 παιδιά. Από τον Φεβρουάριο και μετά πήγαιναν μόνο δύο εκπαιδευτικοί. Οι ακυρώσεις που είχαμε στο Δοκό ήταν στις 3/2 λόγω χιονιών και 4/5 λόγω εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η ομάδα των παιδιών που παρακολουθούσε τα μαθήματα από τον Ιανουάριο και μετά ήταν συνεχώς μεταβαλλόμενη, με αποτέλεσμα ο σχεδιασμός των εκπαιδευτικών να «πέφτει στο κενό», καθώς δεν είχαν την ετοιμότητα και την εμπειρία να σχεδιάσουν κάτι επιτόπου που να ανταποκρίνεται στη συνθήκη που κάθε φορά ήταν διαφορετική. Η διαρροή στις μεγάλες ηλικίες οφειλόταν κυρίως στα εντατικά μαθήματα

, στο φροντιστήριο αγγλικών και ελληνικών (δωρεάν ως “δώρο”). Αυτό απέτρεπε τα παιδιά από το να πηγαίνουν και στα κινητά για μάθημα ελληνικών. Με την ομάδα που παρακολουθούσε τα μαθήματα στα κινητά να αλλάζει σχεδόν ολοκληρωτικά σύνθεση κάθε φορά, η προσπάθεια για παραγωγή γραπτού ή ανάπτυξης του προφορικού λόγου, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα, παρ’ όλες τις προσπάθειες των εκπαιδευτικών που δυσκολεύτηκαν να προσαρμόσουν τη διδασκαλία τους σε μια τέτοια ευμετάβλητη συνθήκη.

9. Δρασιά		Εκπαιδευτικοί: Βιδούρα Στέλλα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
170	ορεινό	38 km	Άσφαλτος	60'	23/11/2011	11	9	55,56 %	44,44 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Δρασιά είναι ένα μικρό ορεινό χωριό της τοπικής ενότητας Οργάνης του Δήμου Αρριανών. Η πρόσβαση σε αυτό τους χειμερινούς μήνες είναι αρκετά δύσκολη λόγω χιονιού και πάγου. Διαθέτει μόνο ένα μικρό καφενείο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ.

Η συνεργασία με το διευθυντή και τον υποδιευθυντή καθώς επίσης και με τον Ιμάμη ήταν πολύ καλή δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Ήταν από τα σχολεία που στην αρχή της χρονιάς είχαμε έναν ενδοιασμό αν θα τα εντάξουμε ή όχι γιατί είχε πολύ λίγα παιδιά. Όμως το γεγονός ότι είναι ορεινό χωριό και απομονωμένο και ότι ήταν από τα χωριά που συμμετείχαν και στη προηγούμενη φάση μας οδήγησε στο να αποφασίσουμε να το εντάξουμε. Η Δρασιά συμμετείχε και στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ 01/7/2012 έως 31/7/2012.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς ήταν σταθερή. Είχαμε 9 εγγεγραμμένα παιδιά τα οποία παρακολουθούσαν σταθερά.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στη Δρασιά η «σταθερή» ομάδα των 9 παιδιών παρακολούθησε τα μαθήματα από την αρχή μέχρι το τέλος. Υπήρξαν μόνο δύο ακυρώσεις μαθημάτων λόγω χιονιού (8/2 και 29/2). Χρησιμοποίησαν αρκετά τους υπολογιστές και έμαθαν να αναζητούν πληροφορίες για θέματα που προέκυπταν από τον Σεβντά, τόσο σε βιβλία, όσο και στο internet. Η διαρροή ήταν σχεδόν μηδενική. Αυτό οφείλεται σε συνδυασμό παραμέτρων: θετική στάση σχολείου και ιμάμη απέναντι στα κινητά, ορεινό χωριό και άρα ελάχιστες εναλλακτικές δυνατότητες για τα παιδιά, θετική στάση των γονιών για το σχολείο και καλή προσαρμογή της εκπαιδευτικού. Καταγράφηκε βελτίωση των ελληνικών σε όλα τα παιδιά.

10. Δρύμη		Εκπαιδευτικοί: Βιδούρα Στέλλα & Λύκου Αλεξάνδρα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
318	ημιορεινό	28 km	Άσφαλτος	40'	12/01/2012	14	16	55,00 %	45,00 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Δρύμη είναι ένα ημιορεινό χωριό. Έχει μόνο ένα καφενείο και ένα μικρό μπακάλικο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με το σχολείο ήταν πολύ καλή. Ο υποδιευθυντής πέρασε και από τα ΚΕΣΠΕΜ για να ζητήσει υλικό προκειμένου να εμπλουτίσει τον εκπαιδευτικό του προγραμματισμό.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στη Δρύμη είχαμε 19 παιδιά τους τρεις πρώτους μήνες (Ιανουάριο- Φεβρουάριο- Μάρτιο) παρόλο που στο σχολείο είχε μόλις 17 εγγεγραμμένα παιδιά. Όμως από τον Μάρτιο και μετά παρατηρήθηκε διαρροή και από τα 19 παιδιά φτάσαμε να έχουμε μέχρι το τέλος σταθερά 13. Είχαμε πολλές ακυρώσεις κυρίως λόγω χιονιού (2/2, 9/2, 16/2, δηλαδή σχεδόν όλα τα μαθήματα το Φεβρουαρίου). Στις 17/5 το μάθημα ακυρώθηκε διότι τα παιδιά πήγαν ημερήσια εκδρομή και στις 24/5 δεν πήγαμε γιατί γιόρταζαν το Καντήλι. Η μεγαλύτερη διαρροή παρατηρήθηκε στα κορίτσια των μεγαλύτερων τάξεων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά κύλησε – παρά τις συχνές ακυρώσεις λόγω καιρού – με ενδιαφέρουσες δραστηριότητες για την ενίσχυση της ελληνομάθειας, η απουσία όμως των μεγαλύτερων κοριτσιών από το Μάρτιο και μετά «επιβράδυνε» την εξέλιξη της υπόλοιπης ομάδας. Η τελική αξιολόγηση δείχνει αρκετή πρόοδο στα ελληνικά για τα παιδιά που παρακολούθησαν συστηματικά.

11. Καλλυντήριο		Εκπαιδευτικοί: Βιδούρα Στέλλα & Λύκου Αλεξάνδρα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
224	πεδινό	18 km	Άσφαλτος	30'	09/01/2012	17	11	53,33 %	46,67 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Μικρό χωριό στους πρόποδες της Ροδόπης. Η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη καθώς ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος σε όλο το μήκος του. Εντάχθηκε στο πρόγραμμα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ στις 9 Ιανουαρίου του 2012. Στο Καλλυντήριο λειτουργεί ένα καφενείο και ένα μικρό παντοπωλείο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου ήταν καλή. Με τον ιμάμη δεν συναντήσαμε δυσκολίες στη διαμόρφωση του προγράμματος.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η παρουσία των παιδιών ήταν σταθερή. Η μοναδική ακύρωση μαθήματος που έγινε ήταν στις 7/5 λόγω εθνικών εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο χωριό αυτή το επίπεδο ελληνομάθειας των παιδιών ήταν πολύ χαμηλό. Μια σταθερή ομάδα περίπου 11 παιδιών παρακολούθησε από την αρχή μέχρι και το τέλος τα μαθήματα και στο τέλος καταγράφηκε μια μικρή βελτίωση στα ελληνικά. Υπήρξαν αρκετές παραγωγές γραπτού λόγου μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων, κυρίως εικαστικών και δραματοποίησης.

12. Κερασιά		Εκπαιδευτικοί: Κατσιάνη Όλγα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
135	Ορεινό	67 km	Άσφαλτος & χωματόδρομος	90'	03/12/2011	10	7	50,00 %	50,00 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Κερασιά είναι ένα πολύ μικρό ορεινό χωριό που ανήκει στο Δήμο Αρριανών. Είναι απομονωμένο κυρίως λόγω της μεγάλης χιλιομετρικής απόστασης που το χωρίζει από την Κομοτηνή αλλά και της κακής ποιότητας του δρόμου. Στο μεγαλύτερο μήκος του δρόμου υπάρχει ασφαλτόστρωση αλλά με πολλές στροφές. Τα τελευταία 20 km είναι χωματόδρομος με πολλές λακκούβες. Η πρόσβαση στην Κερασιά κατά τη διάρκεια του χειμώνα είναι πολύ δύσκολη έως και αδύνατη. Η Κερασιά είναι ένα πολύ φτωχό χωριό και οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία μικρών ζώων. Τα παιδιά βοηθάνε τους γονείς τους τόσο στις κτηνοτροφικές, όσο και στις αγροτικές εργασίες. Η Κερασιά δεν έχει κανενός είδους κατάστημα και όλες οι προμήθειες γίνονται από τον κοντινό Κέχρο, από το παζάρι στις Σάπες ή από την Κομοτηνή

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με το σχολείο ήταν άψογη καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς. Με τον ιμάμη επίσης δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών παρουσίασε μία μικρή διακύμανση κυρίως λόγω της ανάγκης να βοηθούν τα παιδιά τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες. Επίσης υπήρξαν πολλές ακυρώσεις λόγω χιονιού (14/1, 28/1, 4/2, 11/2, 3/3). Στις 14/1 αποφασίσαμε να πάμε γιατί ο καιρός στην πόλη ήταν σχετικά καλός. Ανεβαίνοντας όμως στο βουνό τα πράγματα ήταν πολύ διαφορετικά με αποτέλεσμα να κολλήσει το βαν στα χιόνια. Ακυρώσεις είχαμε και για άλλους

λόγους στις 17/3 τα παιδιά δεν ήρθαν στο σχολείο και μάθαμε από τον διευθυντή του σχολείου ότι είχαν πάει σε γάμο. Επίσης, στις 28/4 πάλι δεν εμφανίστηκαν τα παιδιά και η αιτιολογία ήταν ότι είχαν πάει να μαζέψουν ξύλα με τους γονείς τους. Στις 26/5 το μάθημα ακυρώθηκε γιατί είχαν Χατίμ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στη Κερασιά έγιναν μόνο 10 συναντήσεις κατά την διάρκεια του σχολικού έτους. Αυτό οφείλεται στις πολλές ακυρώσεις που προαναφέρθηκαν. Παρόλα αυτά μια σταθερή ομάδα 8 περίπου παιδιών παρακολούθησε τα μαθήματα. Η εκπαιδευτικός, εξαιρετικά πεπειραμένη, γνώριζε κάποια από τα παιδιά της ομάδας από την προηγούμενη φάση του προγράμματος. Αυτό συνέβαλε αποφασιστικά, ώστε παρ'όλη την περιορισμένη ελληνομάθεια και το αραιό των συναντήσεων, τα παιδιά να δημιουργήσουν πολλά συλλογικά έργα στον υπολογιστή και εικαστικά, και να παράγουν προφορικό και γραπτό λόγο.

13. Κέχρος		Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
147	Ορεινό	70 km	Άσφαλτος	100'	23/11/2011	12	11	53,85 %	46,15 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Πολύ ορεινό χωριό με δύσκολη πρόσβαση το χειμώνα λόγω συχνών χιονοπτώσεων και πάγου. Είναι πολύ «κλειστό» και συντηρητικό χωριό. Στον Κέχρο λειτουργεί ένα φροντιστήριο αγγλικών, ένα βενζινάδικο, 2 καφενεία και 2 μπακάλικα.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με τον διευθυντή του σχολείου ήταν πολύ καλή. Με την δασκάλα του κορανίου δημιουργήθηκαν κάποιες δυσκολίες στη συνεννόηση για την ώρα των μαθημάτων, αλλά λύθηκαν εύκολα. Στο τέλος η ίδια κάλεσε την εκπαιδευτικό και τα παιδιά στο τζαμί για να παρακολουθήσει τις προετοιμασίες για το Χατίμ. Αυτή η πρόσκληση δημιούργησε μια πολύ καλή συνθήκη επικοινωνίας με το χωριό. Ο Κέχος συμμετείχε και στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ 01/7/2012 έως 31/7/2012.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Μηδενική διαρροή, ένα μόνο από τα παιδιά της αρχικής ομάδας μετακόμισε σε άλλο χωριό και σταμάτησε να παρακολουθεί, ενώ στα τελευταία τρία μαθήματα είχαμε «επισκέπτες» από γειτονικά χωριά. Υπήρξαν ωστόσο αρκετές ακυρώσεις μέσα στο χειμώνα λόγω καιρού: 8/2, 15/2, 29/2.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η σταθερότητα και το «δέσιμο» της ομάδας βοήθησαν να καταγραφούν πολύ θετικά αποτελέσματα. Υπήρξαν πάρα πολλές παραγωγές (παιχνίδια επιτραπέζια

με κανόνες, κουκλοθέατρα, παρουσιάσεις με power point). Η συνεργασία με τους γονείς ήταν επίσης πολύ βοηθητική: επισκέπτονταν συχνά το σχολείο και ζητούσαν πληροφορίες για την πορεία των παιδιών τους. Τα μεγαλύτερα παιδιά ειδικά είχαν μεγάλη πρόοδο στα ελληνικά και αυτό οφείλεται σε συνδυασμό παραμέτρων: αποδοχή από το σχολείο και τη δασκάλα του κορανίου, ενδιαφέρον των γονέων, γρήγορη προσαρμογή και καλή απόδοση της εκπαιδευτικού.

14. Κύμη									
Εκπαιδευτικοί: Κιόρογλου Χρήστος & Κρουονόγλου Νικολέτα									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινήτων ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
403	Ορεινό	58 km	Άσφαλτος & Χωματόδρομος	100'	20/11/2011	36	17	58,06 %	41,94 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Κύμη είναι ένα πολύ ορεινό χωριό που ανήκει διοικητικά στην ενότητα Οργάνης του Δήμου Αρριανών. Βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία αλλά και τη γεωργία. Οι καλλιέργειες, κυρίως καπνού, γίνονται με απαρχαιωμένα μέσα όπως π.χ. ξύλινο αλέτρι που το οδηγούν ακόμη ζώα. Η Κύμη είναι ένα πολύ φτωχό και απομονωμένο χωριό, η μόνη διέξοδος των κατοίκων είναι ένα μικρό καφενείο που λειτουργεί. Επίσης, στο χωριό υπάρχει και ένα μικρό μπακάλικο για τα απαραίτητα καθημερινά ψώνια. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται με πολύ μεγάλη δυσκολία τους χειμερινούς μήνες κυρίως, η μισή απόσταση έχει άσφαλο αλλά ένα πολύ μεγάλο μέρος του δρόμου είναι με χώμα το οποίο λόγω και της ιδιαιτερότητάς του (κοκκινόχωμα) γίνεται πολύ επικίνδυνο σε περίπτωση βροχής, χιονιού και πάγου.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στην Κύμη λειτουργεί 4/θέσιο μειονοτικό δημοτικό. Η συνεργασία μας με τον διευθυντή και τον υποδιευθυντή ήταν πολύ καλή. Από την εβδομαδιαία επικοινωνία που είχαμε μαζί τους ήταν εμφανές το γεγονός ότι στεναχωρούνταν πολύ κάθε φορά που ακυρωνόταν τα μαθήματά μας. Μάλιστα ο υποδιευθυντής επισκέφτηκε αρκετές φορές το ΚΕΣΠΕΜ και για γνωρίσει τους υπεύθυνους, αλλά και για να μοιραστεί μαζί μας την αγωνία του για την απομόνωση που βιώνουν τα παιδιά της Κύμης.

Η Κύμη συμμετέχει και στα θερινά μαθήματα που πραγματοποιούνται από τα Κινητά ΚΕΣΠΕΜ τον Ιούλιο του 2012.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στο χωριό αυτό παρατηρήθηκε μεγάλη διαρροή που οφείλεται κυρίως στις πάρα πολλές ακυρώσεις (κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2012 έγινε μόνο ένα μάθημα) αλλά και στις αγροτικές εργασίες. Εξαιτίας του δρόμου αλλά και της έντονης κακοκαιρίας ακυρώθηκαν πολλά μαθήματα (15/1, 21/1, 29/1, 5/2, 12/2, 19/2). Στις 11/3 οι εκπαιδευτικοί και ο οδηγός ξεκίνησαν να πάνε στην Κύμη αλλά λίγο πριν φτάσουν ένα πεσμένο δέντρο έκοβε την πρόσβαση στο χωριό αφού δεν μπορούσε να περάσει το βαν. Στις 24/4 ακυρώσαμε το μάθημα γιατί είχαν Χατίμ. Στις 6/5 ακυρώθηκε το μάθημα λόγω των εθνικών εκλογών, ενώ στις 13/5 οι εκπαιδευτικοί έφτασαν κανονικά στο χωριό αλλά δεν πήγε κανένα παιδί στο σχολείο. Τον Μάιο αρχίζουν οι αγροτικές εργασίες και όλα τα παιδιά πηγαίνουν και βοηθούν τους γονείς τους στα χωράφια.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο χωριό αυτό είχαμε πτωχά αποτελέσματα σε σχέση με άλλα χωριά (έγιναν άλλωστε περίπου τα μισά μαθήματα από τα υπόλοιπα), καθώς το «χτίσιμο» της παιδαγωγικής σχέσης προσέκρουε στις συχνές απουσίες και στη διαφορετική σύνθεση της ομάδας κάθε φορά. Η απειρία των εκπαιδευτικών επίσης δεν βοήθησε στο να μπορέσουν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις μάθησης σε τόσο δύσκολες συνθήκες. Ο εκπαιδευτικός του ελληνόγλωσσου προγράμματος που επικοινωνούσε τακτικά μαζί μας, υποστήριξε ότι τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να γνωρίσουν κάτι διαφορετικό από αυτό που τους προσφέρει το σχολείο και ότι η επαφή με τους υπολογιστές αλλά και το internet που διαθέτουν τα βαν είναι κάτι πρωτόγνωρο για τα παιδιά και γι'αυτό τα ενθουσιάζει τόσο. Παρά τις λίγες συναντήσεις ο ίδιος παρατήρησε ότι τα παιδιά ενδιαφέρονταν πολύ και έδειχναν να χτίζουν μια θετική σχέση με το σχολείο.

15. Λαμπρό		Εκπαιδευτικοί: Κιόρογλου Χρήστος & Κρουνόγλου Νικολέτα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
518	Πεδινό	17 km	Άσφαλτος	30'	20/11/2011	23	12	61,11 %	38,89 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Λαμπρό είναι ένα χωριό που ανήκει στο Δήμο Αρριανών. Είναι πεδινό χωριό και οι κάτοικοί του ασχολούνται με τη γεωργία. Η πρόσβαση στο χωριό είναι πολύ εύκολη γιατί υπάρχει παντού άσφαλτος.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στο Λαμπρό λειτουργεί 2/θεσιο μειονοτικό δημοτικό σχολείο. Η πρώτη επαφή με το σχολείο μας έδωσε να καταλάβουμε ότι είναι κάπως επιφυλακτικοί με αυτό που τους προτείναμε. Ο διευθυντής μας είχε πει ότι θα ρωτήσει τους γονείς και θα μας απαντήσει όταν έχει νέα. Πολύ γρήγορα έκανε τη συνάντηση με τους γονείς και μας έδωσε θετική απάντηση. Η συνεργασία θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν ουδέτερη προς θετική. Ποτέ δε δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα και ο

διευθυντής ήταν πολύ συνεπής σε ότι και αν του ζητήσαμε (λειτουργικά, πινακίδα στο σχολείο για τη συνεργασία με το πρόγραμμα κλπ), όμως η αίσθηση ήταν ότι δεν προωθούσε όσο έπρεπε στα παιδιά την ιδέα της συμμετοχής τους στα κινητά.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Οι ακυρώσεις που είχαμε ήταν ελάχιστες στις 8/4 πήγαμε στο χωριό αλλά δεν ήταν κανένα παιδί και στις 6/5 ακυρώθηκε το μάθημα λόγω εθνικών εκλογών. Η συμμετοχή των παιδιών παρουσίασε μεγάλη διακύμανση: από τα 18 παιδιά που ξεκίνησαν παρέμειναν στο τέλος μόνο 7 παιδιά. Επίσης, στο Λαμπρό κάναμε τη γιορτή λήξης 31 Μαΐου και όχι τον Ιούνιο που είχαμε προγραμματίσει στα υπόλοιπα σχολεία. Ο λόγος ήταν ότι τα παιδιά θα σταματούσαν και από το πρωινό σχολείο, γιατί οι γονείς τους θα τα έπαιρναν μαζί τους στα χωράφια.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Με την ομάδα των μεγαλύτερων παιδιών, παιδαγωγικά υπήρξε σημαντική εξέλιξη, καθώς υπήρξαν παραγωγές επιδαπέδιων παιχνιδιών, παραγωγή κειμένων με οδηγίες για τα παιχνίδια, αναζήτηση σε χάρτες με αφορμή κείμενα του Σεβντά και ανάπτυξη του προφορικού τους λόγου, συγγραφή και «κατασκευή» παραμυθιών. Επίσης οι γονείς των παιδιών που παρέμειναν, επισκέπτονταν συχνά τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ, εκφράζοντας την ικανοποίηση τους από τη δουλειά που γινόταν.

16. Μυρτίσκη		Εκπαιδευτικοί: Γιαγτζίδου Βανέσσα & Ασλάνογλου Γεωργία							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
433	Ορεινό	57 km	Άσφαλτος και Χωματόδρομος	90'	25/11/2011	27	24	60,00 %	40,00 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Πολύ ορεινό χωριό της Ροδόπης. Θεωρείται ένα από τα πιο κλειστά και συντηρητικά χωριά του ορεινού όγκου. Οι κάτοικοι του ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Καλλιεργούν μικρές εκτάσεις γης με καπνό και πατάτα. Οι κάτοικοι είναι πολύ απομονωμένοι λόγω της μεγάλης απόστασης από την Κομοτηνή και της κακής ποιότητας του δρόμου. Στο μεγαλύτερο μέρος του ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος αλλά υπάρχει ένα κομμάτι χωματόδρομου πριν την είσοδο στο χωριό το οποίο πολλές φορές αποτελεί εμπόδιο για την πρόσβαση στο χωριό. Στη Μυρτίσκη λειτουργεί ένα καφενείο που έχει και ρόλο μπακάλικου.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση με το σχολείο ήταν άριστη. Ο διευθυντής και η υποδιευθύντρια διευκόλυναν πάρα πολύ την παρουσία μας στο χωριό. Επίσης, άριστη είναι η

σχέση μας με τον Ιμάμη. Ο Ιμάμης ήταν ο άνθρωπος κλειδί για την επιτυχία των κινητών στο συγκεκριμένο χωριό. Ο ίδιος κατάγεται από τη Μυρτίσκη και στέλνει το παιδί του στα μαθήματα των κινητών. Κάθε φορά που είχαμε αμφιβολία αν θα φτάσουμε ή όχι στη Μυρτίσκη λόγω χιονιού επικοινωνούσαμε με τον Ιμάμη ο οποίος μας έδινε τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του δρόμου. Μάλιστα στις γιορτές κλεισίματος του Ιουνίου ζήτησε να του δώσουμε μία μπλούζα του προγράμματος και όταν είδε ότι οι εκπαιδευτικοί, ο οδηγός αλλά και τα παιδιά της Μυρτίσκης φόρεσαν τη μπλούζα την έβαλε και αυτός για να ταιριάζει με το κλίμα.

Η Μυρτίσκη συμμετείχε και στα θερινά μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ ήταν σταθερή. Δεν είχαμε διαρροή παρά μόνο μία μικρή απώλεια παιδιών τον Απρίλιο και τον Μάιο που είχαν ξεκινήσει και οι αγροτικές εργασίες. Οι αιτίες για την ακύρωση κάποιων μαθημάτων στη Μυρτίσκη ήταν οι κακές καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν όλο το χειμώνα (27/1, 3/2, 10/2).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά εξελίχθηκε πολύ καλά καθώς τα παιδιά της Μυρτίσκης ασχολήθηκαν με πολλές δραστηριότητες παραγωγής λόγου – προφορικού και γραπτού, αύξησαν το λεξιλόγιό τους, βελτίωσαν γραμματικά και συντακτικά λάθη, έμαθαν να συνεργάζονται και να δουλεύουν ως ομάδα, με τρόπο παιγνιώδη και «διασκεδαστικό». Παρόλη την αλλαγή εκπαιδευτικών (έγινε αλλαγή μετά από τους δύο πρώτους μήνες για λόγους προγραμματισμού) τα μαθήματα πήγαν πολύ καλά και η διακύμανση στις παρουσίες οφειλόταν σε ασθένειες των παιδιών λόγω του χειμώνα. Θεωρούμε ότι συνέβαλε καθοριστικά η πολύ θετική στάση του ιμάμη και η στήριξη του σχολείου. Μάλιστα οι εκπαιδευτικοί του σχολείου (τόσο ο εκπαιδευτικός του τουρκόφωνου προγράμματος όσο και η εκπαιδευτικός του ελληνόφωνου προγράμματος) ήταν τόσο ικανοποιημένοι από τη δουλειά που έκαναν οι εκπαιδευτικοί στα κινητά με τα παιδιά, που κάθε εβδομάδα φρόντιζαν να μας το αναφέρουν και να μας τονίσουν πόσο σημαντικό είναι αυτό που κάνουμε για τα παιδιά του χωριού. Θεωρούν τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ “δώρο για τα παιδιά της Μυρτίσκης” και υποστηρίζουν συστηματικά τις δράσεις μας.

17. Μύστακας				Εκπαιδευτικοί: Κιόρογλου Χρήστος					
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
441	Πεδινό	30 km	Άσφαλτος	40'	24/11/2011	20	11	50,00 %	50,00 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο Μύστακας είναι ένα πεδινό χωριό που ανήκει στο Δήμο Αρριανών. Απέχει μόλις 40' από την Κομοτηνή και η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη. Στο χωριό λειτουργούν 2 καφενεία, 1 βενζινάδικο, ξυλουργείο, κατάστημα με αλουμινοκατασκευές και internet καφέ.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση και η συνεργασία με το σχολείο ήταν πολύ καλή και ποτέ δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα είτε με τους δασκάλους, είτε με τον Ιμάμη. Ο διευθυντής του σχολείου στην εβδομαδιαία επικοινωνία που είχαμε μαζί του ήταν πάντα πολύ διευκολυντικός και ότι και αν του ζητήσαμε ήταν πάντα συνεπής.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στο Μύστακα παρουσιάστηκε μέτρια διαρροή παιδιών: δυο παιδιά μεγάλων τάξεων σταμάτησαν να έρχονται αμέσως μετά τα Χριστούγεννα λόγω παρακολούθησης φροντιστηρίου, και τον Μάιο σταμάτησαν να έρχονται και τα υπόλοιπα μεγάλα παιδιά, επειδή βοηθούσαν τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες. Οι μοναδικές ακυρώσεις μαθημάτων που είχαμε στο συγκεκριμένο χωριό ήταν στις 2/2 λόγω έντονης χιονόπτωσης στη Ροδόπη και πολύ χαμηλών θερμοκρασιών και στις 24/5 που είχαν Καντήλι.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Παρ' όλη τη διαρροή στο Μύστακα παρατηρήθηκε κάποια βελτίωση στα ελληνικά των μικρότερων παιδιών. Με τα μεγαλύτερα παιδιά απόντα, οι παραγωγές γραπτού λόγου δεν ήταν ιδιαίτερα «εντυπωσιακές», δείχνουν – παρ' όλα αυτά - την εξέλιξη της ομάδας και την πρόοδο στην ανάπτυξη του λεξιλογίου τους.

18. Νέδα		Εκπαιδευτικοί: Κιόρογλου Χρήστος & Σακαρίδου Σοφία							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
261	Ορεινό	40 km	Άσφαλτος	60'	25/11/2011	14	13	66,67 %	33,33 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Μικρό ορεινό χωριό του Δήμου Αρριανών. Η πρόσβαση σε αυτό είναι σχετικά εύκολη δεδομένου ότι υπάρχει άσφαλτος σε όλη τη διαδρομή. Η μόνη δυσκολία είναι όταν υπάρχει πάγος που το οδόστρωμα γίνεται πολύ ολισθηρό. Οι κάτοικοι στη Νέδα, ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και πιο συγκεκριμένα με την καλλιέργεια καπνού. Στο χωριό υπάρχει ένα καφενείο και ένα μικρό μπακάλικο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία μας με το σχολείο ήταν αρκετά καλή. Ποτέ δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα. Επίσης, ο Ιμάμης του χωριού ήταν αρκετά βοηθητικός όταν χρειάστηκε. Δεν έβαλε ποτέ το μάθημα του κορανιού πάνω σε δική μας ώρα και όταν αργούσαν τα παιδιά να έρθουν στα μαθήματά μας πήγαινε και τα φώναζε. Επίσης, ήταν ο δεύτερος Ιμάμης που ζήτησε μπλούζα του προγράμματος και τη φόρεσε περιχαρής.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν αρκετά σταθερή κατά τη διάρκεια της χρονιάς. Υπήρχε μία κάμψη τον Μάιο, όπως συμβαίνει σε όλα τα χωριά τα παιδιά πηγαίνουν και βοηθούν τους γονείς στα χωράφια. Τον Μάιο μειώσαμε και εμείς τους εκπαιδευτικούς και τους στέλναμε εναλλάξ. Το χαρακτηριστικό στη Νέδα ήταν ότι στα μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ έρχονταν σχεδόν όλα τα παιδιά του σχολείου. Στο σχολείο ήταν εγγεγραμμένα 14 παιδιά και στα κινητά έρχονταν 13. Στη Νέδα είχαμε μόνο μία ακύρωση μαθήματος στις 30/3 λόγω του κορανιού. Την περίοδο εκείνη είχαν ξεκινήσει οι προετοιμασίες για το Χατίμ και προκειμένου να είναι έτοιμα τα παιδιά για τη γιορτή έκαναν κάποια εντατικά μαθήματα στο Κοράνι.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η ομάδα των παιδιών που συμμετείχαν σταθερά στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ προχώρησε και παρήγαγε γραπτό λόγο με κάθε δυνατή ευκαιρία, ενώ οι μικρότεροι κάθε φορά αποκτούσαν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και προσπαθούσαν να επικοινωνήσουν στα ελληνικά. Σημειώθηκε δηλαδή μια αξιοσημείωτη πρόοδος που οφείλεται και στη σταθερή στήριξη του ιμάμη και τις λίγες ακυρώσεις, που επέτρεψαν στους εκπαιδευτικούς, παρ'όλη την απειρία τους να οικοδομήσουν μια σταθερή σχέση και να επιτύχουν αρκετούς μαθησιακούς στόχους.

19. Ομηρικό		Εκπαιδευτικοί: Βιδούρα Στέλλα & Λύκου Αλεξάνδρα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
326	Πεδινό	18 km	Άσφαλτος	30'	21/11/2011	21	11	64,29 %	35,71 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Ομηρικό είναι ένα πεδινό χωριό του Δήμου Αρριανών. Βρίσκεται πολύ κοντά στην Κομοτηνή και η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη δεδομένου ότι υπάρχει ασφαλτόστρωση σε όλο τη διαδρομή. Στο Ομηρικό ζουν οικογένειες που έχουν εγκατασταθεί στο χωριό αφού εγκατέλειψαν τα ορεινά χωριά. Στο Ομηρικό λειτουργεί internet καφέ, ένα μικρό παντοπωλείο και καφενείο. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την καλλιέργεια καπνού.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Όταν πήγαμε να γνωρίσουμε το διευθυντή και τον υποδιευθυντή προκειμένου να τους προτείνουμε συνεργασία, καταλάβαμε ότι μάλλον έχουμε να κάνουμε με μία δύσκολη υπόθεση. Ο υποδιευθυντής ήταν πολύ θυμωμένος με τους γονείς των μαθητών γιατί έπρεπε να υπογράψουν 15 από αυτούς για να δημιουργηθεί ολοήμερο τμήμα και υπέγραψαν μόνο 11 με αποτέλεσμα να μην λειτουργήσει το ολοήμερο. Όταν του είπαμε για το πρόγραμμα φάνηκε να ενθουσιάζεται και μας ζήτησε να επισκεπτόμαστε δύο φορές την εβδομάδα το σχολείο. Το δεχθήκαμε και έτσι ξεκινήσαμε να πηγαίνουμε στο Ομηρικό. Τους πρώτους δύο μήνες όλα

κυλούσαν κανονικά, στα μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ πήγαιναν δύο φορές την εβδομάδα σταθερά 15 παιδιά. Από τον Ιανουάριο και μετά όμως παρουσιάστηκε μία μεγάλη κάμψη. Στην επικοινωνία που είχαμε με το σχολείο προκειμένου να καταλάβουμε τι συμβαίνει διαπιστώσαμε ότι ο Ιμάμης είχε πει στα παιδιά να μην έρχονται στα μαθήματά μας και προγραμματίσε το μάθημα του κορανίου πάνω στη δική μας ώρα μαθήματος. Ο οδηγός-διαμεσολαβητής μίλησε με τον Ιμάμη δύο έως τρεις φορές προσπαθώντας να καταλάβει τι συμβαίνει. Ο Ιμάμης όλες αυτές τις φορές αρνήθηκε ότι έχει οποιαδήποτε σχέση με την αποχή των παιδιών από τα Κινητά ΚΕΣΠΕΜ. Τότε προσπαθήσαμε να μειώσουμε τις επισκέψεις μας στο χωριό από δύο φορές σε μία φορά την εβδομάδα. Κάτι τέτοιο δεν στάθηκε εφικτό γιατί μόλις το προτείναμε στον υποδιευθυντή και στον διευθυντή αντέδρασαν και μας ζήτησαν να κάνουμε υπομονή υποσχόμενοι ότι θα προσπαθήσουν να βρουν λύση. Την επόμενη εβδομάδα έφτασε το βαν στο χωριό και δεν υπήρχε κανένα παιδί στο σχολείο. Όταν οι εκπαιδευτικοί είδαν τυχαία ένα παιδί στο δρόμο να περνάει προσπάθησαν να το προσεγγίσουν εκείνο όμως τους είπε φοβισμένο ότι έπρεπε να πάει στο τζαμί να διαβάσει κοράνι γιατί έχουν διαγωνισμό και ο νικητής θα κερδίσει κάποιο δώρο. Καταλάβαμε ότι αυτό ήταν ένα “τέχνασμα” του Ιμάμη προκειμένου να απασχολεί περισσότερες ώρες τα παιδιά με στόχο να τα αποτρέψει να έρθουν στα μαθήματά μας. Τότε αποφασίσαμε να δοκιμάσουμε να αλλάξουμε τη μία από τις δύο ημέρες που πηγαίναμε στο Ομηρικό. Έτσι και έγινε από Δευτέρα αλλάξαμε τη μέρα και το κάναμε Σάββατο. Μία φορά μόνο πήγαμε Σάββατο γιατί και πάλι δεν είχε αποτέλεσμα. Αφού είχε περάσει ένας μήνας δοκιμών για να δούμε ποιά ήταν η καλύτερη λύση και αφού μέσα σε αυτό το μήνα έρχονταν πολύ λίγα παιδιά στα μαθήματά μας αποφασίσαμε να επικοινωνήσουμε με το σχολείο και να πιέσουμε να μειωθούν οι μέρες που επισκεπτόμαστε το χωριό. Τότε σε μία συζήτηση που έγινε ανάμεσα στον διευθυντή, τον υποδιευθυντή και σε εμάς αποφασίσαμε να ενημερωθούν οι γονείς για αυτή την κατάσταση και να αποφασίσουν εκείνοι για το τι πρέπει να γίνει. Πράγματι ο διευθυντής του σχολείου πραγματοποίησε τη συνάντηση με τους γονείς και εξουσιοδότησαν τον διευθυντή να μιλήσει με τον Ιμάμη. Ο διευθυντής πήγε με τον υποδιευθυντή και βρήκαν τον Ιμάμη, η συζήτηση μάλλον έγινε σε έντονο ύφος γιατί από τότε σταμάτησε να δημιουργεί προβλήματα και μία φορά που συνάντησε τον οδηγό του έκανε παράπονα ότι του μίλησαν άσχημα ο διευθυντής και ο υποδιευθυντής. Η σχέση με το σχολείο παρέμεινε καλή.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Όπως αναφέραμε παραπάνω η συμμετοχή των παιδιών ήταν εξαιρετικά ασταθής στο Ομηρικό. Οι ακυρώσεις ήταν στις 16/1 που με απόφαση περιφερειάρχη έκλεισαν όλα τα σχολεία λόγω κακοκαιρίας, στις 2/2 λόγω χιονόπτωσης, στις 6/2 γιατί είχε χαλάσει το καλοριφέρ και ήταν αδύνατο με τους -10 να πάμε για μάθημα, στις 7/5 λόγω βουλευτικών εκλογών και στις 24/5 γιατί είχαν Χατίμ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά κύλησε με αρκετές δυσκολίες, εξαιτίας των προβλημάτων με τα μαθήματα του κορανίου και τον ιμάμη. Κάποιες φορές οι εκπαιδευτικοί των κινητών ανέφεραν ότι ένιωσαν συναισθήματα απόρριψης (τα παιδιά τις έβλεπαν από μακριά και δεν απαντούσαν καν στους χαιρετισμούς τους). Δυσκολεύτηκαν να σχεδιάσουν για μια τόσο ευμετάβλητη ομάδα, στις περιόδους όμως «ύφεσης» της κρίσης με τον ιμάμη, ασχολήθηκαν με την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και ασχολήθηκαν ικανοποιητικά - δεδομένης της ρευστότητας της κατάστασης - με δραστηριότητες παραγωγής γραπτού λόγου. Η περίπτωση του Ομηρικού καταδεικνύει πόσο στα χωριά αυτά οι συνθήκες του πλαισίου υπερκαθορίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί, δυσκολεύτηκαν πολύ να προγραμματίσουν μια συστηματική δουλειά σε αυτές τις συνθήκες και τα παιδιά βρισκονταν συχνά ανάμεσα σε δύο αντίθετες καταστάσεις. Η δυσκολία συνεννόησης με τον ιμάμη υπονόμωσε ουσιαστικά την προσπάθεια των κινητών ΚΕΣΠΕΜ. Ωστόσο η κατάργηση της συνεργασίας με αυτό το χωριό δεν προκρίθηκε ως λύση, με δεδομένη τη διατυπωμένη με πολλαπλούς τρόπους από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, επιθυμία συνέχισης της παρέμβασης. Η σχετική αποτυχία της παρέμβασής μας στο χωριό αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αδυναμία συνεννόησης με τον ιμάμη. Τα παιδιά, βρέθηκαν ανάμεσα σε δύο αντιθετικές δυνάμεις και αυτό δημιούργησε μια πολύ δύσκολη συνθήκη. Είναι προφανές ότι για να πετύχουν τέτοια εγχειρήματα σε κλειστές και συντηρητικές κοινωνίες, χρειάζεται να υπάρχει αποδοχή από το σύνολο των παραγόντων του χωριού (σχολείο, ιμάμη, γονείς). Αλλιώς τα παιδιά δεν αισθάνονται ελεύθερα να παρακολουθήσουν τα μαθήματα και άρα δεν μπορούν να δημιουργήσουν την απαραίτητη σχέση εμπιστοσύνης με τους εκπαιδευτικούς των κινητών ώστε να κινητοποιηθούν και να μάθουν. Αν σε αυτό προστεθεί η απειρία των εκπαιδευτικών και η αδυναμία τους να ελιχθούν στις καταστάσεις και να ανασχεδιάσουν κάθε φορά την παρέμβασή τους, η αποτυχία είναι απολύτως εξηγήσιμη.

20. Πάσος		Εκπαιδευτικοί: Κρυονόγλου Νικολέτα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
686	Πεδινό	17 km	Άσφαλτος	25'	21/11/2011	45	9	58%	42%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο Πάσος είναι ένα πεδινό χωριό του Δήμου Αρριανών. Βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση από την Κομοτηνή και σε όλη τη διαδρομή υπάρχει άσφαλτος. Στον Πάσο λειτουργούν καφεενία, internet καφέ, φαρμακείο, βενζινάδικο και μπακάλικο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Τόσο ο μειονοτικός διευθυντής όσο και η υποδιευθύντρια είχαν μια αμφίθυμη στάση από την αρχή αυτής της συνεργασίας. Ενώ ζήτησαν να συνεργαστούμε, έθεταν διάφορα ζητήματα για τη χρηματοδότηση του προγράμματος, για την επιλογή και την καταλληλότητα των εκπαιδευτικών που συνεργάζονταν στα κινητά κλπ. Στην αρχή και μέχρι το τέλος του Δεκέμβρη δεν είχαμε αντιμετωπίσει κανένα πρόβλημα. Όλα πήγαιναν μια χαρά και στα μαθήματα ερχόταν περίπου 30 παιδιά. Εκείνη την περίοδο στέλναμε δύο εκπαιδευτικούς (Γιαγτζίδου και Κρυονόγλου). Αμέσως μετά τα Χριστούγεννα όμως παρατηρήθηκε μία πολύ μεγάλη αλλαγή. Τα παιδιά αρχικά μειώθηκαν και στη συνέχεια πηγαίναμε στο σχολείο να κάνουμε μάθημα και δεν ήταν τα καλοριφέρ αναμμένα ή δεν ήταν το σχολείο ανοιχτό. Ήρθαμε σε επαφή με το σχολείο και μας υποσχέθηκαν ότι αυτό θα αλλάξει. Στην πορεία όμως περίπου τον Φεβρουάριο άρχισε να μην πηγαίνει κανένα παιδί για μάθημα ή να πηγαίνουν το πολύ δύο παιδιά. Μειώσαμε τις εκπαιδευτικούς και από δύο στέλναμε πια μόνο μία. Ένα από τα παιδιά που πήγαν στο μάθημα είπε στον οδηγό ότι δεν τους αφήνει ο Ιμάμης να έρχονται στα Κινητά και ότι την τελευταία φορά που είχαν Κοράνι διάβασε μπροστά σε όλα τα παιδιά τα ονόματα αυτών που ήρθαν στο μάθημά μας και ως τιμωρία δεν τους έδωσε το βιβλίο του κορανιού που τους δίδασκε. Επισκεφτήκαμε το σχολείο για να δούμε τι συμβαίνει και στη συζήτηση που είχαμε με τους δασκάλους δεν βρήκαμε καμία υποστήριξη. Την επόμενη εβδομάδα επισκεφτήκαμε τον Ιμάμη, συζητήσαμε μαζί του αρκετή ώρα και μας είπε ότι εκείνος δεν έχει καμία ανάμειξη με αυτό αλλά τα παιδιά του είπαν ότι δεν θέλουν να έρχονται στα μαθήματά μας. Την επόμενη εβδομάδα από τη συνάντησή μας με τον Ιμάμη κλείσαμε ραντεβού με τους γονείς των παιδιών για να συζητήσουμε μαζί τους και να διερευνήσουμε τις προθέσεις τους. Δυστυχώς όμως στο συγκεκριμένο ραντεβού δεν ήρθε κανένας από τους γονείς. Κάναμε άλλη μία προσπάθεια ευαισθητοποίησης του σχολείου αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Έτσι στις 26 Μαρτίου αποφασίσαμε να διακόψουμε την συνεργασία με τον Πάσσο.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Οι ακυρώσεις των μαθημάτων στο συγκεκριμένο χωριό ήταν πολλές στις 16/1 δεν πήγαμε λόγω έντονης κακοκαιρίας, τα σχολεία ήταν κλειστά με απόφαση περιφερειάρχη. Στις 20/2, 27/2, 5/3, 23/3 πήγαμε, αλλά δεν εμφανίστηκε κανένα παιδί στο σχολείο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η μεγάλη διαρροή στο χωριό αυτό και η διακοπή της συνεργασίας οφείλεται κυρίως στα προβλήματα με τον ιμάμη, την επιφυλακτική και αμφίθυμη στάση του σχολείου, στην αγνόηση της πρόσκλησης μας από τους γονείς για τη συνάντηση που είχε οργανωθεί για να συζητηθεί το θέμα. Άρα οι λίγες δραστηριότητες που έγιναν στο χωριό αυτό συστηματικά είχαν κυρίως ως αποτέλεσμα μια αύξηση του λεξιλογίου χωρίς σημαντική πρόοδο των παιδιών στην ελληνομάθεια. Στον Πάσσο, αποδείχτηκε με εμφανή τρόπο ότι καμία εκπαιδευτική παρέμβαση δεν μπορεί να πετύχει αν δεν υπάρξει συνεργεία όλων των σημαντικών παραγόντων του χωριού (σχολείο, ιμάμης, γονείς).

21. Πελεκητή		Εκπαιδευτικοί: Λύκου Αλεξάνδρα & Νεστορίδου Θεοδοσία & Κιόρογλου Χρήστος							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
533	Πεδινό	41 km	Άσφαλτος	60'	23/11/2011	63	47	42%	58%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Πελεκητή ανήκει στο Δήμο Ιάσμου. Είναι μικτό χωριό στο οποίο ζουν χριστιανοί, πομακόφωνοι και τουρκόφωνοι. Ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος σε όλο του το μήκος. Οι κάτοικοί του ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αλλά και κάποιοι με το μικρό εμπόριο. Στο χωριό λειτουργεί φαρμακείο, καφενεία, internet καφέ, μπακάλικά και φροντιστήριο αγγλικών.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Το σχολείο της Πελεκητής σχεδόν «απαίτησε» από μόνο του να ενταχθεί στα Κινητά ΚΕΣΠΕΜ. Στα εγκαίνια των σταθερών ΚΕΣΠΕΜ και ενώ σχεδόν είχαμε κλείσει το πρόγραμμα των κινητών ήρθε ένας από τους δασκάλους του 4/θέσιου σχολείου και μας ζήτησε να εντάξουμε το σχολείο του οπωσδήποτε στο πρόγραμμά μας. Ήταν μάλιστα από τα λίγα σχολεία που λειτουργούσε ολοήμερο πρόγραμμα και παρόλα αυτά οι γονείς δέχτηκαν να πηγαίνουμε καθημερινή 6-8 το βράδυ. Αυτό είναι κάτι που το συναντάμε πολύ σπάνια γιατί συνήθως, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, κάτι τέτοιο είναι απαγορευτικό. Η συνεργασία με το σχολείο όπως ήταν αναμενόμενο κύλισε αρμονικά χωρίς κανένα πρόβλημα. Και ο διευθυντής αλλά και ο δάσκαλος του ελληνόφωνου προγράμματος ήταν πολύ βοηθητικοί με το πρόγραμμα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών παρουσίασε διακυμάνσεις. Τους πρώτους μήνες είχαμε μέχρι 56 παιδιά και έτσι προσθέσαμε και τρίτο εκπαιδευτικό όμως από τον Φεβρουάριο έως και τον Μάιο είχαμε σταδιακή πτώση στη συμμετοχή.

Η διαρροή στην Πελεκητή αφορά κυρίως παιδιά μεσαίων τάξεων του σχολείου που ήταν πολύ πιεσμένα χρονικά γιατί παρακολουθούσαν μαθήματα σε φροντιστήριο ελληνικών, ηλεκτρονικών υπολογιστών και αγγλικών, παράλληλα με το σχολείο και τα μαθήματα κορανίου. Η συμμετοχή των κοριτσιών ήταν σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς, ο συνολικός αριθμός των παιδιών που παρακολουθούσε δεν έπεσε σχεδόν ποτέ κάτω από 35. Στην Πελεκητή υπήρξε μόνο μία ακύρωση στις 8/2 λόγω έντονης χιονόπτωσης στην περιοχή.

Τέλος, η Πελεκητή συμμετείχε και στα θερινά μαθήματα και μάλιστα με συχνότητα δύο φορές την εβδομάδα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά κύλησε ικανοποιητικά – παρ' όλες τις δυσκολίες στη διαχείριση μιας τόσο μεγάλης ομάδας και με δεδομένη την απειρία των εκπαιδευτικών - αλλά χρησιμοποιήθηκαν πολύ οι υπολογιστές για την παραγωγή γραπτού λόγου,

αλλά και με κάθε άλλη δυνατή ευκαιρία (όπως η εκδρομή του σχολείου στο δάσος της Δαδιάς) «εξέλιξαν» τις παραγωγές αυτές (φτιάχνοντας τουριστικό οδηγό). Επίσης τα παιδιά στη Πελεκητή λόγω του κάμπου και της συνύπαρξης με παιδιά της πλειονότητας στο χωριό είχαν μεγαλύτερη εξοικείωση με τα ελληνικά και άρα το σημείο εκκίνησης ήταν πιο προχωρημένο από τα άλλα χωριά.

22. Πλαγιά Εκπαιδευτικοί: Βάρναλη Σοφία & Νεστορίδου Θεοδοσία									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
293	Ορεινό	36 km	Άσφαλτος	50'	25/11/2011	16	14	57,89 %	42,11 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Πλαγιά είναι ένα ορεινό χωριό του Δήμου Αρριανών. Η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη αφού ο δρόμος είναι σε όλο του το μήκος ασφαλτοστρωμένος. Η μόνη δυσκολία είναι όταν υπάρχει πάγος όπου ο ανηφορικός δρόμος που οδηγεί στο χωριό γίνεται πολύ ολισθηρός. Στην Πλαγιά υπάρχει ένα καφενείο και ένα μικρό μπακάλικο. Οι κάτοικοι και εδώ, όπως και στα περισσότερα χωριά, ασχολούνται με την καλλιέργεια καπνού και υπάρχουν και κάποιοι λίγοι που ασχολούνται με την κτηνοτροφία μικρών ζώων.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στην Πλαγιά λειτουργεί ένα διθέσιο μειονοτικό σχολείο. Είναι από τα λίγα σχολεία, με τα οποία συνεργάζονται τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ, που και οι δύο δάσκαλοι είναι μειονοτικοί, μιας και ο υποδιευθυντής έχει τελειώσει ελληνικό πανεπιστήμιο. Η επικοινωνία που είχαμε με το σχολείο σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς ήταν καλή και ποτέ δεν δημιουργήθηκε κάποιο πρόβλημα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η διαρροή στην Πλαγιά προέρχεται από τα αγόρια των μεγαλύτερων τάξεων του σχολείου. Μια σταθερή ομάδα περίπου 12 - 14 παιδιών παρακολούθησε από την αρχή μέχρι τον Απρίλιο, ενώ το Μάιο είχαμε πολύ μικρή συμμετοχή, επειδή τα παιδιά βοηθούσαν τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες. Οι ακυρώσεις που είχαμε στην Πλαγιά ήταν ελάχιστες. Στις 3/2 δεν καταφέραμε να πάμε στο χωριό λόγω πολύ χαμηλών θερμοκρασιών, αυξημένου παγετού και έντονης χιονόπτωσης, ενώ στις 11/5 δεν πήγαμε γιατί είχαν Χατίμ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Υπήρξε εξέλιξη στο βαθμό κατάρκτησης της γλώσσας κατά τη διάρκεια της χρονιάς, με έμφαση σε ασκήσεις γραμματικής και σύνταξης, και με τα μεγαλύτερα κορίτσια να βοηθούν τα μικρότερα παιδιά.

23. Σκάλωμα		Εκπαιδευτικοί: Κιόρογλου Χρήστος							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
374	Ημιορεινό	27 km	Άσφαλτος	40'	24/11/2011	12	9	91,67 %	8,33%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Σκάλωμα είναι ένα ημιορεινό χωριό του Δήμου Αρριανών. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την καλλιέργεια καπνού. Η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη. Στο Σκάλωμα υπάρχει ένα internet καφέ και ένα παντοπωλείο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με το σχολείο ήταν τυπική χωρίς να έχει δημιουργηθεί ποτέ πρόβλημα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών από το Νοέμβριο μέχρι και τον Φεβρουάριο ήταν σταθερή, τον Μάρτιο όμως άρχισε να υπάρχει μείωση των παιδιών με αποτέλεσμα τέλη Απριλίου σε επικοινωνία που είχαμε με το σχολείο προσπαθώντας να διερευνήσουμε τι συμβαίνει ο υποδιευθυντής μας είπε ότι τα παιδιά έχουν κουραστεί και επειδή έχει ανοίξει και ο καιρός προτιμούν να παίζουν. Έτσι το τελευταίο μας μάθημα με τα παιδιά στο Σκάλωμα έγινε τον Απρίλιο. Δύο ακυρώσεις μόνο: στις 2/2 λόγω κακοκαιρίας και στις 27/4 που δεν ήρθαν τα παιδιά στο μάθημα.

Υπήρξε και ένα άλλο πρόβλημα στο συγκεκριμένο χωριό: ο μπαμπάς μιας μαθήτριας είχε φροντιστήριο ελληνικών σε διπλανό χωριό (Αρριανά) και αντιμετώπιζε τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ ανταγωνιστικά. Πολλές φορές είχε μπει στο σχολείο την ώρα του μαθήματός μας για να πάρει την κόρη του. Η μικρή είχε αρνηθεί να εγκαταλείψει το μάθημα των κινητών λέγοντας στον πατέρα της ότι της αρέσει και περνάει καλά. Ο πατέρας όμως επέμενε και κάποια στιγμή προς τον Μάρτιο η μικρή σταμάτησε να έρχεται στα μαθήματά μας. Ο οδηγός των κινητών ΚΕΣΠΕΜ προσπάθησε αρκετές φορές να συζητήσει με τον πατέρα εξηγώντας του ότι δεν πρέπει να μας βλέπει ανταγωνιστικά, εκείνος όμως ήταν αρνητικός και είπε στον οδηγό ότι δεν πρέπει να πηγαίνουμε στο συγκεκριμένο χωριό γιατί έτσι και αλλιώς δεν κάνουμε τίποτα με τα παιδιά αλλά παίζουμε. Αυτή η παρέμβαση κρίνουμε ότι σε μεγάλο ποσοστό επηρέασε το σύνολο της συμμετοχής των παιδιών στα κινητά.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο Σκάλωμα παρέμεινε τελικά μια σταθερή ομάδα από 9 παιδιά η οποία παρακολούθησε τα μαθήματα από την αρχή μέχρι και το Μάρτιο. Σε αυτή την ομάδα παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση των ελληνικών και έγιναν πολλές γραπτές παραγωγές. Ο "ανταγωνισμός" με το φροντιστήριο μέσα στο χωριό υπήρξε καταλυτικός για την συμμετοχή των παιδιών στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ.

24. Σμιγάδα		Εκπαιδευτικοί: Βιδούρα Στέλλα							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
243	Ορεινό	55 km	Άσφαλτος και Χωματόδρομος	70'	22/11/2011	8	10	36,36 %	63,64 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Σμιγάδα είναι ένα πολύ ορεινό χωριό του Δήμου Αρριανών (πρώην κοινότητα Οργάνης), βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο του Νομού, στις πλαγιές της Δυτικής Ροδόπης, προς τα σύνορα με τη Βουλγαρία. Οι κάτοικοι ασχολούνται με τη γεωργία και κάποιοι λίγοι με την κτηνοτροφία. Στη Σμιγάδα λειτουργεί ένα μικρό καφενείο που έχει και ρόλο παντοπωλείου. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται με ιδιαίτερη δυσκολία τους χειμερινούς μήνες λόγω των έντονων καιρικών φαινομένων που επικρατούν στην περιοχή. Επίσης, ο δρόμος είναι μεν στο μεγαλύτερο μέρος του ασφαλτοστρωμένος, αλλά λίγο πριν την είσοδο στο χωριό υπάρχει ένα κομμάτι χωματόδρομου το οποίο διακόπτεται από ένα ποτάμι, από το οποίο πρέπει να περάσει κανείς από μέσα προκειμένου να φτάσει στο χωριό.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση με το σχολείο ήταν άψογη. Τόσο ο διευθυντής, όσο και ο υποδιευθυντής ήταν πολύ θετικοί στη συνεργασία και κάθε φορά που χρειαζόταν ήταν διευκολυντικοί. Πολύ συχνά στην τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε μαζί τους μας έλεγαν ότι βλέπουν διαφορά στα παιδιά από τότε που ξεκίνησαν τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ. Επίσης, πολύ καλή σχέση είχαμε με τον Ιμάμη του χωριού, ο οποίος μας είπε ότι μπορούμε να επιλέξουμε όποια ημέρα θέλουμε για να μην κάνει εκείνος την ίδια μέρα κοράνι. Πράγμα το οποίο τήρησε καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς. Η Σμιγάδα συμμετείχε στα θερινά μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ενώ τα εγγεγραμμένα παιδιά στο σχολείο ήταν 8, στα μαθήματα των κινητών έρχονταν συστηματικά 10 και μερικές φορές 12. Συμμετείχαν και τα νήπια αλλά και τα μεγαλύτερα παιδιά, ηλικίας γυμνασίου.

Το χειμώνα δυσκολευτήκαμε πολλές φορές να φτάσουμε στο χωριό γιατί το ποτάμι ή είχε παγώσει και ήταν επικίνδυνο ή υπήρχαν τόσα πολλά χιόνια που το βαν ακόμη και με αλυσίδες ήταν αδύνατο να περάσει Έτσι μέσα στο χειμώνα αναγκαστήκαμε να ακυρώσουμε τρεις φορές τα μαθήματά μας εξαιτίας της κακοκαιρίας (31/1, 7/2, 28/2) και μια (8/5) εξαιτίας γάμου στο χωριό (όπου συμμετέχουν όλοι και δεν μπορεί να γίνει μάθημα).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά κύλησε με μια ορατή βελτίωση των παιδιών στον τρόπο που χειρίζονται τους υπολογιστές, και μέσα από αυτό, στη βελτίωση της ελληνομάθειας, μέσα από τις πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες που

έγιναν. Η σταθερή συμμετοχή των παιδιών και ενίσχυση από τον Ιμάμη, το σχολείο και τους γονείς, συνέβαλαν πολύ στη καλή απόδοση.

25. Στροφή		Εκπαιδευτικοί: Λύκου Αλεξάνδρα & Νεστορίδου Θεοδοσία							
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
344	Ημιορεινό	39 km	Άσφαλτος	45'	26/11/2011	25	13	61,11 %	38,89 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Στροφή είναι ένα ημιορεινό χωριό του Δήμου Αρριανών. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την καλλιέργεια καπνού και κάποιοι με την κτηνοτροφία. Στο χωριό λειτουργεί ένα μπακάλικο και ένα καφενείο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία μας με το σχολείο της Στροφής ήταν πολύ καλή. Επίσης, πολύ καλή σχέση είχαμε με τον Ιμάμη του χωριού. Κάλεσε άλλωστε με δική του πρωτοβουλία τους γονείς των παιδιών για να αποφασίσουν από κοινού την καταλληλότερη ημέρα και ώρα για το μάθημα των κινητών.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών μέχρι τον Δεκέμβριο ήταν αυξημένη αλλά σταδιακά παρουσίασε μία κάμψη με αποτέλεσμα των Μάιο να έχουμε κατά μέσο όρο μόνο 6 παιδιά. Υπήρξαν ακυρώσεις για λόγους καιρού και ανυπαρξίας καλοριφέρ (11/2 και 18/2), λόγω γιορτής (28/4-Χατίμ) και λόγω βουλευτικών εκλογών (7/5).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Παρ' όλες τις θετικές διαθέσεις του σχολείου και του ιμάμη τα παιδιά από τον Ιανουάριο και μετά δεν έρχονταν συστηματικά. Έφυγαν κυρίως τα μεγάλα παιδιά που άρχισαν να πηγαίνουν σε φροντιστήριο και αυτό δυσκόλεψε πολύ τη δυναμική της ομάδας διότι τα υπόλοιπα δεν ήξεραν παρά πολύ λίγα ελληνικά. Από την άνοιξη υπήρξε διαρροή και στα μικρά διότι βοηθούσαν τους γονείς στις αγροτικές εργασίες. Παρόλα αυτά στα παιδιά που συμμετείχαν παρατηρήθηκε βελτίωση στα ελληνικά τους.

26. Χλόη Εκπαιδευτικοί: Θεοδωρίδου Ανέτα & Ασλάνογλου Γεωργία									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
426	Ορεινό	75 km	Άσφαλτος & Χωματόδρομος	110'	28/01/2012	23	14	52,38 %	47,62 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Χλόη είναι ένα πολύ ορεινό χωριό που ανήκει στην πρώην κοινότητα Κέχρου, νυν Δήμος Αρριανών. Είναι κτισμένο στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Οι κάτοικοι είναι πλήρως απομονωμένοι καθώς για να φτάσει κανείς στο χωριό θα πρέπει να διασχίσει περισσότερο από 12 χιλιόμετρα κακής ποιότητας χωματόδρομου. Ο χειμώνας στην περιοχή είναι πάντα έντονος και μακράς διάρκειας. Στο χωριό λειτουργούν δύο καφενεία που έχουν και το ρόλο του μπακάλικου. Οι κάτοικοι, ηλικιωμένοι στην πλειοψηφία τους, έχουν σοβαρά προβλήματα διότι το χωριό το επισκέπτεται, όταν το επιτρέπει ο καιρός, μόνο μία φορά την εβδομάδα γιατρός, με αποτέλεσμα να νιώθουν ανασφαλείς. Οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με την καλλιέργεια φυτών που είναι απαραίτητα για την καθημερινή τους διατροφή (πατάτες, καρότα, κρεμμύδια κ.λ.π.), κάποιιοι έχουν και μικρά ζώα (κατσίκια, αρνιά) που τα χρησιμοποιούν κυρίως για προσωπική τους κατανάλωση. Λίγοι κάτοικοι ασχολούνται και με τη μελισσοκομία και κάποιιοι σπέρνουν σιτάρι και κριθάρι.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στο σχολείο στη Χλόη λειτουργεί και ολόημερο τμήμα. Η συνεργασία μας με το σχολείο ήταν άψογη καθώς και με τον Ιμάμη δεν είχαμε δυσκολίες.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η Χλόη εντάχθηκε στο πρόγραμμα των κινητών τέλος Ιανουαρίου. Υπήρξαν ακυρώσεις λόγω καιρού (4/2, 11/2 και 3/3) και στις 5/5 λόγω βουλευτικών εκλογών. Η παρουσία των παιδιών στη Χλόη παρουσίασε μία μείωση τον Απρίλιο και τον Μάιο που σύμφωνα με τα λεγόμενα των δασκάλων ήταν αναμενόμενο γιατί τότε ξεκινούν να μαζεύουν ξύλα για το χειμώνα και τα παιδιά λείπουν όλη ημέρα με τους γονείς τους στο βουνό.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Συνολικά πήγαμε στο χωριό 9 φορές. Η ομάδα που παρακολούθησε τα μαθήματα συστηματικά ήταν περίπου γύρω στα 12 παιδιά, η σύνθεσή της όμως άλλαζε κάθε φορά, καθώς συχνά υπήρχαν επισκέπτες από Κομοτηνή ή γειτονικά χωριά, ή τα παιδιά βοηθούσαν τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες. Επίσης αλλάξαμε εκπαιδευτικό μετά από τις πρώτες φορές για λόγους εύρυθμης λειτουργίας του προγράμματος. Όλες αυτές οι δυσκολίες και οι λίγες φορές, είχαν ως αποτέλεσμα να μην υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην

ελληνομάθεια. Για το χωριό αυτό όμως η παρουσία των κινητών λειτούργησε πολύ θετικά στο άνοιγμα των παιδιών αυτών προς τον έξω κόσμο και στην κινητοποίησή τους για τη γνώση.

Οι δάσκαλοι του σχολείου μας μετέφεραν τον ενθουσιασμό των παιδιών από την εμπειρία τους με τα κινητά ΚΕΣΠΕΜ και την άποψη ότι αυτό ήταν πολύ ενισχυτικό για τη συμμετοχή τους στο πρωινό πρόγραμμα.

ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

27. Δέκαρχο Εκπαιδευτικοί: Ιντζεβίδης Αβραάμ & Σακαρίδης Σαράντης									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
698	Πεδινό	80 km	Άσφαλτος	70'	21/11/2011	27	20	47,83 %	52,17 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Δέκαρχο είναι ένα μικτό (ελληνόφωνοι και τουρκόφωνοι) πεδινό χωριό που ανήκει στο Δήμο Τοπείρου. Στο Δέκαρχο οι κάτοικοι εκτός από τη γεωργία ασχολούνται με το εμπόριο. Στο χωριό υπάρχουν και λειτουργούν καφεενεία, παντοπωλεία, ένα μεγάλο market, βενζινάδικο, βουλκανιζατέρ και ΚΑΠΗ. Το Δέκαρχο ανήκει στα ανεπτυγμένα χωριά του κάμπου.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΙΜΑΜΗ

Στο Δέκαρχο λειτουργεί διαθέσιμο μειονοτικό σχολείο με το οποίο είχαμε άριστη επικοινωνία και συνεργασία. Ποτέ δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα ούτε με τους δασκάλους του σχολείου, ούτε με κάποιο άλλο παράγοντα του χωριού. Ο υποδιευθυντής του σχολείου, ήταν πάντα πολύ συνεργάσιμος και υποστηρικτικός με το πρόγραμμα.

Στο Δέκαρχο αναγκαστήκαμε να αλλάξουμε εκπαιδευτικούς στις 26 Μαρτίου λόγω κωλύματος που μας έθεσε το υπουργείο σχετικά με την εργασία των δημοσίων υπαλλήλων σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Έτσι ενώ μέχρι τότε πήγαινε στο Δέκαρχο η Ντίνα Κομιανού με τον Ιντζεβίδη Αβραάμ, αναγκαστήκαμε να την αντικαταστήσουμε στέλνοντας στη θέση της τον Σακαρίδη Σαράντη. Το Δέκαρχο συμμετείχε στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών στα μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ ήταν σταθερή καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς. Η μοναδική ακύρωση στο Δέκαρχο ήταν στις 7/5 λόγω των βουλευτικών εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο Δέκαρχο καταγράφηκε μεγάλη πρόοδος των παιδιών στα ελληνικά. Παρήγαγαν πολλά κείμενα, δούλεψαν με νέες τεχνολογίες (μικρά βίντεο, φωτος, ιντερνετ) και δημιούργησαν δικά τους βιβλία, μικρά κείμενα κλπ. Σε αυτό συνέβαλε καθοριστικά το γεγονός ότι η εκπαιδευτικός, μια από τις πλέον

πεπειραμένες και καταρτισμένες από το πρόγραμμα, γνώριζε ορισμένα παιδιά από τη προηγούμενη φάση του ΠΕΜ. Επίσης ο δάσκαλος του ελληνόφωνου προγράμματος ήταν επίσης συνεργάτης του ΠΕΜ σε προηγούμενες φάσεις και στήριξε συστηματικά το πρόγραμμα. Τα παιδιά, ζώντας σε μικτό χωριό έχουν περισσότερα ακούσματα ελληνικών και διαφορετική στήριξη από τις οικογένειές τους.

28. Δημάριο Εκπαιδευτικοί: Ιντζεβίδης Αβραάμ & Χαμντάν Νατάσα									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
632	Ορεινό	98 km	Άσφαλτος	130'	25/11/2011	41	30	50%	50%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Δημάριο είναι ένα πολύ ορεινό χωριό του Δήμου Μύκης. Η πρόσβαση σε αυτό κατά τους χειμερινούς μήνες είναι αρκετά δύσκολη κυρίως λόγω των έντονων χιονοπτώσεων στην περιοχή. Θεωρείται ένα από τα πιο συντηρητικά χωριά του ορεινού όγκου της Ξάνθης. Στο Δημάριο υπάρχει παντοπωλείο και καφενείο και οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία, λιγότεροι με την καλλιέργεια καπνού και υπάρχουν και αρκετοί χτίστες οι οποίοι είναι φημισμένοι για την τεχνοτροπία που χρησιμοποιούν στο χτίσιμο της πέτρας.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία μας με το μειονοτικό σχολείο του Δημαρίου ήταν πολύ καλή σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Η επικοινωνία μας γινόταν κυρίως με τον διευθυντή του σχολείου ο οποίος κατοικεί μόνιμα στο χωριό. Κάποια μικρά προβλήματα δημιουργήθηκαν στη συνεννόηση για την ώρα του κορανιού. Υπήρχαν φορές (κυρίως με την αλλαγή της ώρας) που το Κοράνι έπεφτε πάνω στο δικό μας μάθημα και εμείς αναγκαζόμασταν να αλλάξουμε την ώρα του μαθήματός μας.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν κυμαινόμενη. Στην αρχή παρακολουθούσαν 41 παιδιά και αργότερα σταθεροποιήθηκαν στα 23. Επίσης τα μέσα της χρονιάς έγινε αλλαγή της μιας εκπαιδευτικού, διότι η προηγούμενη λόγω μεγάλης απειρίας δυσκολευόταν αρκετά. Οι ακυρώσεις στο Δημάριο ήταν οι εξής: 20/1 (δεν λειτουργούσε το καλοριφέρ), 10/2 λόγω χιονιού, 4/5 λόγω βουλευτικών εκλογών.

Το Δημάριο συμμετείχε επίσης στα θερινά κινητά ΚΕΣΠΕΜ, όπου μετά από αίτημα των γονέων πήγαιναν δύο φορές την εβδομάδα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Τα μικρότερα παιδιά ήταν αυτά που, κυρίως, σταμάτησαν να έρχονται στο Δημάριο, ενώ κάποια από τα παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων που σταμάτησαν

να έρχονται, βοηθούσαν τους γονείς τους στις δουλειές τους. Πραγματοποιήθηκαν πολλές δραστηριότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου, αρκετές φορές όμως, ο «ενθουσιασμός» των παιδιών, «δυσκόλεψε» τους εκπαιδευτικούς στη διαχείριση της ομάδας. Τα παιδιά κινητοποιήθηκαν πολύ από τους υπολογιστές και ανέπτυξαν αλληλογραφία με παιδιά από άλλα χωριά και σημειώθηκε αρκετή πρόοδος στην ελληνομάθεια.

29. Ηλιόπετρα Εκπαιδευτικοί: Ιντζεβίδης Αβραάμ									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
1126*	Πεδινό	70 km	Άσφαλτος	80'	20/11/2011	85	13	56,52 %	43,48 %

*Στην απογραφή του 2001 η Ηλιόπετρα και η Κεντητή αναφέρονται ως ένας οικισμός με την ονομασία Ηλιοκέντημα και έτσι δεν μπορούμε να έχουμε τον ακριβή πληθυσμό για καθένα οικισμό ξεχωριστά.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Ηλιόπετρα ανήκει στο Δήμο Τοπείρου. Είναι πεδινό χωριό και οι κάτοικοί του ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Ο πληθυσμός της Ηλιόπετρας είναι μικτός, πέρα από τους μουσουλμάνους που ζουν στην περιοχή, ζουν και αρκετοί ρομά. Η Ηλιόπετρα είναι ένα μεγάλο χωριό και σε αυτό λειτουργούν αρκετά καφενεία, μπακάλικα, fast food, internet καφέ και ένα κατάστημα το οποίο εμπορεύεται αγροτικά μηχανήματα.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η υποδιευθύντρια του σχολείου της Ηλιόπετρας είχε κάνει αίτημα συνεργασίας του προγράμματος με το σχολείο της προκειμένου να βοηθηθούν οι μαθητές της. Ανταποκριθήκαμε στο αίτημα και το εντάξαμε, μετά από παρότρυνση της υποδιευθύντριας, δύο φορές την εβδομάδα στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ. Τους δύο πρώτους μήνες (Νοέμβριο και Δεκέμβριο) πήγαν δύο εκπαιδευτικοί (Ιντζεβίδης και Θεοδωρίδου), κάθε Σάββατο και κάθε Κυριακή στην Ηλιόπετρα. Όμως πολύ γρήγορα παρατηρήθηκε μεγάλη διαρροή και έτσι σε συμφωνία με το σχολείο τα κινητά πήγαιναν μόνο μία φορά την εβδομάδα στο σχολείο.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στο χωριό αυτό και στην προηγούμενη φάση του προγράμματος η φοίτηση των παιδιών ήταν πολύ ασταθής. Τον Φεβρουάριο, λόγω διαρροής των παιδιών, μειώσαμε τους εκπαιδευτικούς από δύο σε έναν. Με το σχολείο είχαμε πολύ τακτική επικοινωνία προκειμένου να διαπιστώσουμε για ποιο λόγο δεν πηγαίνουν τα παιδιά στα μαθήματα. Η αιτιολογία από την πλευρά των δασκάλων ήταν ότι τα περισσότερα παιδιά δεν είχαν τακτική φοίτηση ούτε στο υποχρεωτικό πρωινό πρόγραμμα. Στην Ηλιόπετρα οι ακυρώσεις ήταν: στις 5/3 το βαν με τους εκπαιδευτικούς ξεκίνησε κανονικά για την Ηλιόπετρα αλλά στα μέσα της διαδρομής τους σταμάτησε η αστυνομία αποτρέποντάς τους να

συνεχίσουν λόγω της πολύ έντονης χαλαζόπτωσης, στις 8/4 δεν εμφανίστηκαν τα παιδιά και στις 6/5 λόγω των βουλευτικών εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στη διάρκεια της χρονιάς υπήρξε εξέλιξη στο βαθμό κατάκτησης της γλώσσας από τα παιδιά, ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη του. Πολλές φορές χρειάστηκε να επιλυθούν «συγκρούσεις» ανάμεσα στα παιδιά, που ήταν «καθρέφτης» του κλίματος στην τοπική κοινωνία και ήταν πολύ δύσκολο για τους εκπαιδευτικούς να τηρήσουν τα όρια και να λειτουργήσουν την τάξη.

30. Κεντητή Εκπαιδευτικοί: Σακαρίδης Σαράντης & Θεοδωρίδου Ανέτα									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
1126*	Πεδινό	70 km	Άσφαλτος	80'	22/11/2011	42	17	40,91 %	59,09 %

*Στην απογραφή του 2001 η Ηλιόπετρα και η Κεντητή αναφέρονται ως ένας οικισμός με την ονομασία Ηλιοκέντημα και έτσι δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τον ακριβή πληθυσμό για καθένα οικισμό ξεχωριστά.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Κεντητή είναι ένα πεδινό χωριό το οποίο διοικητικά ανήκει στο Δήμο Τοπείρου. Στην Κεντητή οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την γεωργία και την κτηνοτροφία. Η πρόσβαση σε αυτό είναι πολύ εύκολη δεδομένου ότι σε όλο το μήκος της διαδρομής υπάρχει ασφαλτόστρωση.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στη Κεντητή υπάρχει καφενείο και παντοπωλείο Η σχέση μας με το σχολείο ήταν πολύ καλή σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Η Κεντητή συμμετείχε και στα θερινά μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών παρουσίασε μία μικρή κάμψη από τον Φεβρουάριο και μέχρι το τέλος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η μικρή διαρροή στην Κεντητή αφορά τις μεσαίες - κυρίως - τάξεις του σχολείου, εξαιτίας της παρακολούθησης μαθημάτων σε φροντιστήριο από τα παιδιά.

Οι πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς, βελτίωσαν την ελληνομάθεια των παιδιών, τα οποία δημιούργησαν καλή παιδαγωγική «σχέση» με τους εκπαιδευτικούς και κινητοποιήθηκαν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες αυτές. Υπήρξαν πολλές παραγωγές κειμένων με αφορμή το Σεβντά και πολλές με αφορμή εξωσχολικά βιβλία.

31. Κρεμαστή Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινήτων ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
404	Πεδινό	73 km	Άσφαλτος	75'	22/11/2011	19	17	58,33 %	41,67 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Κρεμαστή είναι ένα πεδινό χωριό του Δήμου Τοπείρου. Η πρόσβαση σε αυτό γίνεται χωρίς προβλήματα μιας και ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος και χωρίς πολλές στροφές. Στο χωριό υπάρχουν ένα καφενείο και ένα παντοπωλείο. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία και κάποιοι λίγοι με το πλανόδιο εμπόριο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με το σχολείο ήταν πολύ καλή σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Στην Κρεμαστή είχαμε ξεκινήσει αρχικά με δύο εκπαιδευτικούς (Κομιανού & Χαμντάν) αλλά στα τέλη Μαρτίου δημοσιεύτηκε εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας (που ενάμιση μήνα αργότερα ανεστάλη η ισχύς της) που δεν επέτρεπε στους διορισμένους εκπαιδευτικούς να εργάζονται πέρα από ένα μικρό αριθμό ωρών. Για το λόγο αυτό αναγκαστικά σταμάτησε τη συνεργασία της με το συγκεκριμένο χωριό η Ντίνα Κομιανού.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η μικρή διαρροή στην Κρεμαστή περιορίζεται στα αγόρια των μεγαλύτερων τάξεων, που – έχοντας σχεδόν όλα υπολογιστή στο σπίτι και εύκολη πρόσβαση στο διαδίκτυο – δεν είχαν ισχυρό κίνητρο να συμμετέχουν στα μαθήματά των κινήτων ΚΕΣΠΕΜ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά ήταν πολύ δημιουργική με πολλές δραστηριότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου. Τα παιδιά ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό και αυξημένη συμμετοχή και σημειώθηκε μεγάλη βελτίωση στα ελληνικά τους. Σε αυτό συμβάλλει το γεγονός ότι στα χωριά του κάμπου τα παιδιά έχουν περισσότερες ευκαιρίες συνύπαρξης με παιδιά της πλειονότητας, πηγαίνουν συχνά στη Ξάνθη, άρα τα ελληνικά ως γλώσσα τους είναι περισσότερο οικεία.

32. Μάνταινα Εκπαιδευτικοί: Σακαρίδης Σαράντης & Θεοδωρίδου Ανέτα

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
280	Ορεινό	76 km	Άσφαλτος	90'	24/11/2011	18	17	55,56 %	44,44 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Μάνταινα είναι ένας ορεινός οικισμός που ανήκει διοικητικά στο Δήμο Μύκης. Οι κάτοικοί της ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Η πρόσβαση στο χωριό το χειμώνα γίνεται με σχετική δυσκολία κυρίως λόγω ενός κομματιού του δρόμου στο οποίο γίνονται κατολισθήσεις.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με τον διευθυντή και τον υποδιευθυντή ήταν άριστες. Ήταν πολύ συνεργάσιμοι και βοηθητικοί σε πολλά επίπεδα. Η Μάνταινα συμμετείχε και στα θερινά μαθήματα των κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών στα μαθήματα ήταν σταθερή σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Οι ακυρώσεις μαθημάτων που είχαμε στη Μάνταινα ήταν οι εξής: 2/2, 9/2, 1/3 λόγω χιονιών, 17/5 έντονη βροχόπτωση η οποία προκάλεσε κατολισθήσεις.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ελάχιστη διαρροή στη Μάνταινα, στα όρια του «φυσιολογικού», κυρίως από δύο αγόρια που απουσίαζαν συχνά λόγω φροντιστηρίου. Μια ομάδα περίπου 15 - 16 παιδιών παρακολούθησε σταθερά το πρόγραμμα, παρά τις όποιες ακυρώσεις λόγω καιρού. Οι εκπαιδευτικοί πέτυχαν τη δημιουργία παιδαγωγικής σχέσης και κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Κάθε φορά υπήρχε βελτίωση της επικοινωνίας και της παραγωγής λόγου και τα παιδιά επεξεργάστηκαν πολλά κείμενα από το Σεβντά του Σεντουκιού.

33. Μεγάλο Ορφανό Εκπαιδευτικοί: Κομιανού Ντίνα & Θεοδωρίδου Ανέτα

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
288	Πεδινό	63 km	Άσφαλτος	65'	13/11/2011	20	21	42,86 %	57,14 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Πεδινό χωριό του Δήμου Τοπείρου στο οποίο η πρόσβαση γίνεται χωρίς δυσκολίες. Στο Μ. Ορφανό υπάρχει καφενείο, μπακάλικο και internet καφέ. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και λιγότερο με την κτηνοτροφία.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με το σχολείο ήταν πολύ καλή σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς χωρίς να δημιουργηθεί ποτέ κανένα πρόβλημα. Είναι χαρακτηριστικό δε ότι στο σχολείο ήταν εγγεγραμμένα 20 παιδιά και στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ ερχόταν κατά μέσο όρο 21.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν πάντα σταθερή. Στο Μεγάλο Ορφανό δεν είχαμε καμία ακύρωση. Στα θερινά κινητά ΚΕΣΠΕΜ το Μ. Ορφανό συμμετείχε δύο φορές την εβδομάδα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η σταθερή συμμετοχή των παιδιών, οι πολύ καλές σχέσεις με το σχολείο και η πολύ πεπειραμένη εκπαιδευτικός (Κομιανού) συνέβαλαν στο να έχουμε σε αυτό το χωριό πολύ καλά αποτελέσματα μαθησιακά. Υλοποιήθηκαν πολλές δραστηριότητες βιβλιοθήκης, χρησιμοποίησαν αρκετά τον επεξεργαστή κειμένου, αξιοποίησαν το διαδίκτυο για να αναζητήσουν πληροφορίες με αφορμή κείμενα του σεβντά, χρησιμοποίησαν τις φωτογραφικές μηχανές για να παράξουν γραπτό λόγο, έφτιαξαν επιτραπέζια παιχνίδια με οδηγίες, ανέπτυξαν αλληλογραφία με άλλα χωριά.

34. Μελίβοια Εκπαιδευτικοί: Σακαρίδης Σαράντης & Θεοδωρίδου Ανέτα

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
632	Ορεινό	80 km	Άσφαλτος	100'	25/11/2011	32	18	44%	56%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Τα Μελίβοια είναι ορεινός οικισμός βορειοανατολικά της Ξάνθης που διοικητικά ανήκει στο Δήμο Μύκης. Οι κάτοικοί του ασχολούνται με την καλλιέργεια

καπνού και την κτηνοτροφία. Στο χωριό λειτουργεί ένα μπακάλικο, ένα καφενείο και ένα internet καφέ. Η πρόσβαση το χειμώνα στον οικισμό γίνεται με δυσκολία κυρίως λόγω των χιονοπτώσεων στην περιοχή.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με το σχολείο ήταν πολύ καλή και ο διευθυντής με την υποδιευθύντρια ήταν πάντα διευκολυντικοί. Θεωρούν ότι το πρόγραμμα προσφέρει ευκαιρίες στα παιδιά και για αυτό το λόγο το υποστήριξαν πολύ. Τα Μελίβοια συμμετείχαν και στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς με μία μικρή πτώση τον Φεβρουάριο λόγω των χαμηλών θερμοκρασιών. Υπήρξε επίσης μια διαρροή την άνοιξη από τα παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων του δημοτικού, επειδή – κυρίως – χρειαζόταν να βοηθήσουν τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες.

Αρχικά στα Μελίβοια πήγαν οι εκπαιδευτικοί Σαράντης Σακαρίδης και Νατάσσα Χαμντάν, αλλά στο πλαίσιο κάποιων συνολικών αλλαγών που έγιναν μετά το Πάσχα η Χαμντάν αντικαταστάθηκε από τη Θεοδωρίδου. Οι ακυρώσεις στα Μελίβοια ήταν λόγω πολύ έντονων χιονοπτώσεων στην περιοχή (3/2 και 10/2).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η ανομοιογένεια της ομάδας στα Μελίβοια «δυσκόλεψε» αρκετά τους εκπαιδευτικούς στη διαχείρισή της - και ως εκ τούτου - δεν υπήρξαν «θεαματικές» παραγωγές κειμένων. Υπήρξε όμως βελτίωση του βαθμού κατανόησης και χρήσης της γλώσσας, κυρίως μέσα από δραστηριότητες με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

35. Μικροχώρι Εκπαιδευτικοί: Ιντζεβίδης Αβράαμ									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/για έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
257	Πεδινό	62 km	Άσφαλτος	80'	22/11/2011	13	12	50%	50%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Μικροχώρι ανήκει στο Δήμο Τοπείρου. Η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη λόγω της καλής ποιότητας του δρόμου. Το Μικροχώρι είναι ένα μικρό χωριό και σε αυτό λειτουργεί ένα παντοπωλείο και ένα καφενείο. Οι κάτοικοί του ασχολούνται με τη γεωργία.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με το σχολείο ήταν άριστη. Στα θερινά κινητά ΚΕΣΠΕΜ το Μικροχώρι συμμετείχε δύο φορές την εβδομάδα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή χωρίς καθόλου διακυμάνσεις. Στο Μικροχώρι δεν είχαμε καθόλου ακυρώσεις μαθημάτων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η σταθερότητα της φοίτησης των παιδιών και η σχέση «αμοιβαίας εμπιστοσύνης» που κατακτήθηκε σχετικά γρήγορα, βοήθησε στο να προσπαθήσουν τα μικρότερα παιδιά να εκφραστούν στα ελληνικά, χρησιμοποιώντας πολύ τεχνικές δραματοποίησης και θεατρικής έκφρασης που κινητοποιούσαν πολύ τα παιδιά, παράλληλα με το υπόλοιπο ηλεκτρονικό υλικό του προγράμματος. Στα πολύ καλά αποτελέσματα του χωριού αυτού συνέβαλε η καλή σχέση με το σχολείο, η καλή σχέση που δημιούργησε ο εκπαιδευτικός των κινητών ΚΕΣΠΕΜ με την ομάδα των παιδιών, καθώς και το γεγονός ότι πρόκειται για χωριό του κάμπου όπου τα παιδιά έχουν περισσότερες ευκαιρίες πρόσβασης στη Ξάνθη και περισσότερες ευκαιρίες να ακούσουν ελληνικά.

36. Παλιό Εράσμιο Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα & Ασλάνογλου Γεωργία									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/για έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
237	Πεδινό	65 km	Άσφαλτος	85'	24/11/2011	19	13	53,85 %	46,15 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Παλιό Εράσμιο είναι ένα από τα μικρότερα χωριά του Δήμου Τοπείρου. Είναι πεδινό και οι κάτοικοι του ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία. Έχει ένα μπακάλικο και ένα καφενείο. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται χωρίς δυσκολίες μιας και ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Με το σχολείο είχαμε πολύ καλή συνεργασία και ποτέ δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή όλη τη χρονιά. Οι ακυρώσεις που είχαμε ήταν στις 2/2 λόγω χιονόπτωσης, στις 24/5 λόγω θρησκευτικής γιορτής (Καντήλι) και στις 31/5 που ήταν προγραμματισμένη η ημερήσια εκδρομή του σχολείου. Το Παλιό Εράσμιο συμμετείχε στα θερινά μαθήματα των Κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά κύλησε στο Π. Εράσμιο πάρα πολύ καλά, με πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου. Τα παιδιά ανταποκρίθηκαν και συμμετείχαν στις δραστηριότητες με ενδιαφέρον. Τη λειτουργία της ομάδας και τις εκπαιδευτικούς «δυσκόλεψε» ιδιαίτερα η παρουσία ενός παιδιού με προβλήματα συμπεριφοράς, το οποίο χειρίστηκαν πολύ καλά, με δεδομένη τη μη εξειδίκευσή τους. Στην επιτυχία του χωριού

αυτού συνέβαλε η πολύ καλή σχέση των γονέων με τα ΚΕΣΠΕΜ. Ας σημειωθεί ότι 6 από τα παιδιά που συμμετείχαν στα κινητά ΚΕΣΠΕΜ, πήγαιναν και στο σταθερό ΚΕΣΠΕΜ της Ξάνθης μία φορά τη βδομάδα που τα μετέφεραν οι γονείς τους. Υπήρχε μεγάλη επένδυση εκ μέρους των γονέων για την εκμάθηση των ελληνικών.

37. Σάτρες Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγριών	Ποσοστό Κοριτσιών
300	Ορεινό	81 km	Άσφαλτος	100'	3/12/2012	18	11	61,54 %	38,46 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Οι Σάτρες είναι ένα ορεινό χωριό του Δήμου Μύκης. Η πρόσβαση σε αυτό ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες γίνεται με δυσκολία λόγω χιονοπτώσεων και παγετού. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία και τη γεωργία. Το ιδιαίτερο στις Σάτρες είναι η λειτουργία ενός γυναικείου συνεταιρισμού που παράγουν γλυκά του κουταλιού και μαρμελάδες ενισχύοντας έτσι το οικογενειακό εισόδημα (<http://www.ebex.gr/mountain/index5.html>).

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στις Σάτρες η σχέση μας με το σχολείο ήταν καλή.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή όλη τη χρονιά. Αρχικά είχαμε ξεκινήσει με δύο εκπαιδευτικούς (Σακαρίδης και Χαμντάν) αλλά στην πορεία έμεινε μόνο η Νατάσα Χαμντάν λόγω μικρού αριθμού παιδιών. Οι ακυρώσεις στις Σάτρες ήταν στις 14/1, 4/2 και στις 11/2 λόγω καιρού, ενώ στις 5/5 λόγω των βουλευτικών εκλογών. Οι Σάτρες συμμετείχαν και στα μαθήματα των θερινών κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά ήταν δημιουργική, πάρα τις όποιες ακυρώσεις εξαιτίας του καιρού. Η διαρροή εντοπίζεται στα μεγαλύτερα παιδιά του δημοτικού που βοηθούσαν τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες. Υπήρξε σημαντικός εμπλουτισμός του λεξιλογίου των παιδιών και εξέλιξη τόσο σε γραμματικό, όσο και σε συντακτικό επίπεδο. Επίσης επεξεργάστηκαν πολλά κείμενα από το Σεβντά του Σεντουκιού και δημιούργησαν και δικά τους κείμενα στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

38. Σούνιο Εκπαιδευτικοί: Ιντζεβίδης Αβράαμ

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινήτων ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
928	Πεδινό	35 km	Άσφαλτος	40'	20/11/2011	51	12	55,56 %	44,44 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Σούνιο είναι ένα μικτό μεγάλο πεδινό χωριό του Δήμου Αβδηρών. Σε αυτό λειτουργεί φαρμακείο, φροντιστήριο ξένων γλωσσών, φούρνος, καφετέριες, καφενεία, παντοπωλεία μαγαζί με οικοδομικά υλικά και κρεοπωλείο. Οι κάτοικοι ασχολούνται με το εμπόριο, τη γεωργία αλλά και την κτηνοτροφία. Η πρόσβαση στο χωριό είναι εύκολη.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση με το σχολείο ήταν λίγο περίεργη. Η υποδιευθύντρια ήταν πολύ αρνητική στη δράση των κινήτων. Από την άλλη πλευρά ο διευθυντής ήταν πολύ θετικός στην αρχή αλλά στην πορεία είχε μια αμφίθυμη στάση που δεν διευκόλυνε την συνεργασία με το σχολείο. Έτσι αρχικά τα κινήτα πήγαιναν δύο φορές την εβδομάδα με δύο εκπαιδευτικούς αλλά ο μειωμένος αριθμός παιδιών που παρακολουθούσαν τα μαθήματα μας ανάγκασε να μειώσουμε σε μία φορά την εβδομάδα και να στείλουμε έναν εκπαιδευτικό. Το Σούνιο συμμετείχε στα θερινά Κινητά ΚΕΣΠΕΜ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν ασταθής και παρουσίασε μεγάλη κάμψη από τον Ιανουάριο και μετά. Στο Σούνιο είχαμε μόνο μία ακύρωση στις 5/2 που λόγω έντονης χαλαζόπτωσης η αστυνομία δεν επέτρεψε το βαν να συνεχίσει την πορεία του μέχρι το χωριό.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Τα παιδιά στο Σούνιο μιλούν καλά ελληνικά, και έτσι παράλες τις δυσκολίες με το σχολείο και τη μεγάλη διαρροή, έγραψαν στον υπολογιστή, έκαναν κατασκευές, έγραψαν γράμματα σε αρχαιολόγους, παραμύθια, έκαναν δραστηριότητες βιβλιοθήκης, ανέπτυξαν ηλεκτρονική αλληλογραφία με άλλα χωριά. Ως πιθανή αιτία διαρροής αναφέρεται και το παζάρι στην Ξάνθη που γίνεται την ίδια μέρα με τα μαθήματα και τα παιδιά πήγαιναν εκεί με τους γονείς τους.

Με τη μικρή ομάδα που παρακολούθησε μέχρι το τέλος, υπήρξαν σημαντικές παραγωγές σε επίπεδο γραπτού λόγου, παράλληλα με τη γενικότερη βελτίωση.

39. Τέμενος Εκπαιδευτικοί: Χαμντάν Νατάσα									
Πληθυσμός Χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
241	Ορεινό	84 km	Άσφαλτος και χωματόδρομος	110'	3/12/2012	11	10	60%	40%

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Τέμενος είναι ένα ορεινό χωριό του Δήμου Μύκης. Η πρόσβαση σε αυτό ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες γίνεται με δυσκολία λόγω χιονοπτώσεων και παγετού. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία και τη γεωργία. Στο χωριό λειτουργεί ένα καφενείο που έχει και ρόλο μπακάλικου.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Στο Τέμενος η σχέση με το σχολείο ήταν καλή

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν σταθερή όλη τη χρονιά. Αρχικά είχαμε ξεκινήσει με δύο εκπαιδευτικούς (Σακαρίδης και Χαμντάν) αλλά στην πορεία έμεινε μόνο η Νατάσα Χαμντάν γιατί ο αριθμός των παιδιών ήταν μικρός.

Οι ακυρώσεις στις Σάτρες ήταν λόγω χιονιού (στις 14/1, 4/2 και στις 11/2), στις 3/3 έφτασε το βαν στο χωριό αλλά δεν εμφανίστηκε κανένα παιδί γιατί νέοι του χωριού παρουσιάζονταν για φαντάρτοι και όλοι οι κάτοικοι είχαν συγκεντρωθεί για να τους αποχαιρετήσουν στον Εχίνο, ενώ στις 5/5 ακυρώθηκε το μάθημα λόγω των βουλευτικών εκλογών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο Τέμενος παρά την μικρή διαρροή, κυρίως από τα μικρότερα παιδιά επειδή βοηθούσαν τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες, και τις αρκετές ακυρώσεις λόγω καιρού, μια ομάδα 9 - 10 παιδιών παρακολούθησε τα μαθήματα σταθερά. Η εκπαιδευτικός κατέγραψε μεγάλες αλλαγές στο τέλος της χρονιάς: παιδιά που δίσταζαν στην αρχή και δεν μπορούσαν καθόλου να εκφραστούν στα ελληνικά, στο τέλος της χρονιάς μπορούσαν να εκφραστούν και συμμετείχαν ενεργά.

40. Ωραίο Εκπαιδευτικοί: Σακαρίδης Σαράντης & Θεοδωρίδου Ανέτα

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
718	Ορεινό	74 km	Άσφαλτος	110'	12/1/2012	41	13	63,16 %	36,84 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Ωραίο είναι ένα ορεινό χωριό του Δήμου Μύκης. Θεωρείται ένα από τα πιο συντηρητικά χωριά του ορεινού όγκου. Οι κάτοικοί του ασχολούνται με την κτηνοτροφία και τη γεωργία. Σε αυτό λειτουργούν παντοπωλεία, καφενεία, μία ταβέρνα και φούρνος. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται με δυσκολία τους χειμερινούς μήνες λόγω έντονων καιρικών συνθηκών.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με το σχολείο ήταν πολύ καλή όλη τη χρονιά.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Αρχικά η συμμετοχή ανερχόταν στα 22 παιδιά. Όμως στην πορεία ο αριθμός των μαθητών μειώθηκε και τον Μάιο είχαμε 12 παιδιά. Οι ακυρώσεις στο Ωραίο ήταν λόγω καιρού (2/2, 9/2 και 1/3) ενώ στις 24/5 δεν πήγαμε λόγω θρησκευτικής γιορτής, το Καντήλι.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η διαρροή στο Ωραίο αφορούσε κυρίως τα παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων. Ωστόσο μια ομάδα γύρω στα 13 παιδιά παρακολούθησε τα μαθήματα με σταθερότητα. Κατά τη διάρκεια της χρονιάς έγιναν πολλές δραστηριότητες παραγωγής γραπτού λόγου – πολλά κείμενα διαφορετικών μορφών, κυρίως μέσω των υπολογιστών, στους οποίους, αν και τα παιδιά έδειχναν εξοικειωμένα από την αρχή, βελτιώθηκαν, μαθαίνοντας λειτουργίες τους που δεν γνώριζαν.

ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

41. Αγριάνη Εκπαιδευτικοί: Σακαρίδου Σοφία & Νεστορίδου Θεοδοσία

Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
451	Πεδινό	144 km	Άσφαλτος	150'	15/1/2012	52	18	38,78 %	61,22 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Αγριάνη ανήκει στο Δήμο Σουφλίου. Είναι ένα χωριό στο οποίο ζουν μουσουλμάνοι, χριστιανοί και ρομά. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται με σχετική δυσκολία τους χειμερινούς μήνες λόγω των έντονων καιρικών φαινομένων που επικρατούν σε ολόκληρο τον Έβρο. Στο χωριό λειτουργεί καφενείο και παντοπωλείο και οι κάτοικοί του είναι αγρότες και κτηνοτρόφοι.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η συνεργασία με το σχολείο ήταν άψογη όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Επίσης ο μιάμης του χωριού ήταν πολύ θετικός απέναντι στο πρόγραμμα και βοηθούσε συχνά, ειδοποιώντας τα παιδιά από το megáφωνο του τζαμιού. Επίσης, οι γονείς των παιδιών πολύ συχνά πήγαιναν και ρωτούσαν τους εκπαιδευτικούς ή τον οδηγό τι κάνουν με τα παιδιά τους και τους ευχαριστούσαν που πήγαιναν και στο δικό τους χωριό. Η Αγριάνη συμμετείχε και στα θερινά κινητά ΚΕΣΠΕΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών είχε αρκετές διακυμάνσεις. Πολλά παιδιά βέβαια που απουσίαζαν από τα μαθήματα των κινητών είχαν ασταθή φοίτηση και στο πρωινό πρόγραμμα.

Στην Αγριάνη υπήρξαν δύο ακυρώσεις λόγω χιονιού στις 29/1 και 12/2.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η ανομοιογένεια της ομάδας και η μεγάλη αστάθεια παρακολούθησης των παιδιών δυσκόλεψαν το χειρισμό αυτής της ομάδας. Οι εκπαιδευτικοί - και λόγω απειρίας - είχαν αρκετά προβλήματα διαχείρισης. Παρόλες τις δυσκολίες αυτές και την αλλαγή σύνθεσης της ομάδας σχεδόν κάθε φορά, δημιουργήθηκε σχέση εμπιστοσύνης και βελτιώθηκε το επίπεδο κατάκτησης της γλώσσας, τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο. Σε αυτό συνέβαλε και η πολύ θετική στάση των γονέων απέναντι στο σχολείο.

42. Μεγάλο Δέρειο Εκπαιδευτικοί: Γιαγτζίδου Βανέσσα & Βάρναλη Σοφία									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/για έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
545	Ορεινό	76 km	Άσφαλτος	130'	20/11/2011	38	11	55,56 %	44,44 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Δέρειο είναι ένα ορεινό χωριό του Δήμου Σουφλίου. Στο Δέρειο κατοικούν μουσουλμάνοι αλλά και δύο - τρεις οικογένειες χριστιανών. Στο Δέρειο λειτουργεί ένα καφενείο, ένα internet καφέ και παντοπωλείο. Οι κάτοικοι εκτός από την κτηνοτροφία ασχολούνται με την ξυλεία, κάνουν μεροκάματα στα χωράφια αλλά και πολλοί είναι ναυτικοί. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται με δυσκολία λόγω των έντονων καιρικών συνθηκών που επικρατούν.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με το σχολείο ήταν άριστη. Το Μεγάλο Δέρειο συμμετείχε στα θερινά κινητά ΚΕΣΠΕΜ δύο φορές την εβδομάδα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών στα μαθήματά μας ήταν σταθερή όλη τη χρονιά. Οι δύο ακυρώσεις που υπήρξαν οφείλονταν στον καιρό (29/1 και 12/2).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο Μεγάλο Δέρειο υπήρξε μικρή διαρροή κυρίως από τα παιδιά των μικρότερων τάξεων, ίσως γιατί το επίπεδο των μεγαλύτερων συμμαθητών τους στα ελληνικά ήταν πολύ καλύτερο και δυσκολεύτηκαν να «ακολουθήσουν».

Καταγράφηκε εμφανής εξέλιξη στη διάρκεια της χρονιάς, το καλό επίπεδο ελληνομάθειας των παιδιών βοήθησε για να γίνουν πιο «απαιτητικές» δραστηριότητες, με έμφαση στην παραγωγή και βελτίωση κειμένων διαφορετικών ειδών, καθώς και εμπέδωση φαινομένων γραμματικού και συντακτικού τύπου.

43. Ρούσσα Εκπαιδευτικοί: Γιαγτζίδου Βανέσσα & Βάρναλη Σοφία									
Πληθυσμός χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινήτων ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
305	Ορεινό	92 km	Άσφαλτος	110'	20/11/2011	24	19	55,56 %	44,44 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Ρούσσα είναι ένα ορεινό χωριό του Δήμου Σουφλίου. Οι κάτοικοι του ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία αλλά πολλοί είναι και χτίστες. Η πρόσβαση στο χωριό τους χειμερινούς μήνες δυσκολεύει όταν χιονίζει και όταν έχει παγετό. Η συνεργασία μας με το σχολείο ήταν άψογη.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Ο διευθυντής υποστήριζε πολύ τα κινήτα ΚΕΣΠΕΜ και αυτό φάνηκε και από τη σταθερή συμμετοχή που είχαν τα παιδιά στα μαθήματά μας. Ποτέ δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα. Υπήρξαν δύο ακυρώσεις λόγω χιονόπτωσης στις 29/1 και στις 12/2.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η διαρροή ήταν μικρή και αφορούσε παιδιά μεγαλύτερων τάξεων του δημοτικού.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η χρονιά, παρόλες τις δυσκολίες και την ασταθή φοίτηση, κύλησε με βελτίωση της ικανότητας των παιδιών στην έκφραση και στη γραφή των ελληνικών, μέσα από πολλές και διαφορετικές δραστηριότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου.

44. Σιδηρώ Εκπαιδευτικοί: Σακαρίδου Σοφία & Νεστορίδου Θεοδοσία

Πληθυσμός Χωριού	Γεωγρ. Θέση	Χιλ. Απόσταση από Κομοτηνή	Ποιότητα δρόμου	Χρόνος που απαιτείται για τη μετάβαση	Ημερ/νια έναρξης μαθημάτων	Σύνολο μαθητών σχολείου	Μ.Ο. Μαθητών κινητών ΚΕΣΠΕΜ	Ποσοστό Αγοριών	Ποσοστό Κοριτσιών
475	Ορεινό	123 km	Άσφαλτος	140'	20/11/2011	44	15	63,16 %	36,84 %

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Σιδηρώ είναι ένα ορεινό χωριό που ανήκει στο Δήμο Σουφλίου. Οι κάτοικοί του, ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία αλλά είναι πολύ εκείνοι που έχουν μεταναστεύσει και εργάζονται στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Η πρόσβαση στο χωριό είναι δύσκολη κατά τους χειμερινούς μήνες λόγω χιονόπτωσης και παγετού.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΑΜΗ

Η σχέση μας με το σχολείο είχε δυσκολίες λόγω καθυστερήσεων καταβολής των λειτουργικών εξόδων των σχολείων.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η συμμετοχή των παιδιών μέχρι τον Φεβρουάριο ήταν αυξημένη όμως από εκεί και πέρα παρουσιάστηκε μία μεγάλη μείωση. Βέβαια αυτό σε ένα βαθμό οφείλεται στο γεγονός ότι τα παιδιά βοηθούν πολύ τους γονείς τους στις αγροτικές εργασίες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο χωριό παρατηρήθηκε μεγάλη διαρροή παιδιών όλων των τάξεων, που, κατά τους τελευταίους μήνες οφείλεται στο γεγονός πως τα παιδιά βοηθούσαν τους γονείς τους στις εργασίες τους, ενώ ταυτοχρόνως οι δάσκαλοι του πρωινού προγράμματος δεν ήταν ιδιαίτερα «βοηθητικοί» και αυτό έχει παίξει ένα ρόλο. Η ολιγομελής ομάδα που παρακολούθησε όμως μέχρι το τέλος είχε τη δυνατότητα να βελτιώσει τις επιδόσεις της στα ελληνικά, και να παράξουν λόγο, προφορικά και γραπτά.

6. Συνολική αποτίμηση του έργου των κινητών ΚΕΣΠΕΜ

Με βάση τους παιδαγωγικούς στόχους που εκθέσαμε στην αρχή του κείμενου και με δεδομένες τις αναλυτικές καταγραφές/αξιολογήσεις ανά χωριό τη σχολική χρονιά 2011-1012 επετεύχθησαν τα παρακάτω:

- Και στους 44 οικισμούς τα παιδιά εξοικειώθηκαν με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και έμαθαν να χρησιμοποιούν βασικά προγράμματα κειμένου αλλά και το πρόγραμμα παρουσίασης (power point).
- Σε όλα τα χωριά δημιουργήθηκε σχέση εμπιστοσύνης με τους εκπαιδευτικούς και αυτό είχε ως αποτέλεσμα μεγάλη παραγωγή γραπτού λόγου και ποικίλων δημιουργικών εργασιών (Παράρτημα 3 με δείγματα εργασιών). Επίσης οικοδομήθηκε μια θετική σχέση με τα ελληνικά και το σχολείο γενικότερα, που αποτελεί βασικό μοχλό εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης.
- Σε όλα τα χωριά δανείστηκαν βιβλία όλα τα παιδιά και στα περισσότερα έγινε επεξεργασία μετά από την επιστροφή τους και ποικίλες δραστηριότητες. Πρόκειται για σημαντική παράμετρο βελτίωσης της απόδοσης στα ελληνικά και εξοικείωσης με το γραπτό λόγο και την αξία των βιβλίων.
- Σε όλα τα χωριά υπήρξε βελτίωση της ελληνομάθειας των παιδιών που συμμετείχαν σε διαφορετικό βαθμό ανά περίπτωση.
- Η μεγαλύτερη επιτυχία σημειώθηκε στα ορεινά χωριά όπου τα παιδιά δεν είχαν άλλες ευκαιρίες και έρχονταν συστηματικά στα μαθήματα και στα χωριά όπου πολλοί παράγοντες μαζί συνυπήρχαν: συμβολή του σχολείου, θετική στάση του μιάμη, θετική στάση των γονέων, πεπειραμένος/η εκπαιδευτικός.
- Σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος και εξέλιξη των εκπαιδευτικών - εμπυχωτών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Πρόκειται για πολύ νέους/ες εκπαιδευτικούς, άπειρους σε παιδαγωγικά ζητήματα και κυρίως σε θέματα εκπαίδευσης μειονοτήτων. Οι συστηματικές επιμορφώσεις, οι εποπτείες και οι καθημερινές ανατροφοδοτήσεις είχαν ως αποτέλεσμα να αποκτήσουν νέες δεξιότητες, πολύ χρήσιμες για την δουλειά τους αργότερα, στο πλαίσιο της δημόσιας εκπαίδευσης.

Οι μεγαλύτερες δυσκολίες ήταν:

- Οι πολλές ακυρώσεις μαθημάτων λόγω καιρού ή θρησκευτικών λόγων
- Η ασταθής φοίτηση και η αδυναμία συνεχούς και έγκαιρης προσαρμογής των μαθημάτων από τους εκπαιδευτικούς των κινητών.
- Η αρνητική ή αμφίθυμη στάση ορισμένων σχολείων που δεν στήριξαν την παρέμβαση των κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

Για την επόμενη χρονιά βασικός στόχος είναι να καταπολεμηθεί στο μέγιστο η διαρροή των μαθητών/τριών, να συνεχιστεί η επεξεργασία κειμένων ηλεκτρονικών και έντυπων, ο δανεισμός βιβλίων και η εξοικείωση των παιδιών με πολλαπλά εργαλεία της σύγχρονης τεχνολογίας. Στο επίπεδο της παιδαγωγικής προετοιμασίας των εκπαιδευτικών θα δοθεί έμφαση στην διαφοροποιημένη παιδαγωγική, στο σχεδιασμό με βάση το πλαίσιο, στη διαχείριση της ομάδας. Θα υπάρξουν ανοίγματα και σε άλλα χωριά πλην των ήδη υπαρχόντων και θα γίνουν επιτόπιες συναντήσεις με εκπαιδευτικούς και γονείς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Λίστα εκπαιδευτικών βιβλίων και επιτραπέζιων παιχνιδιών
των κινητών ΚΕΣΠΕΜ.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΙΝΗΤΩΝ ΚΕΣΠΕΜ	
α/α	ΒΙΒΛΙΟ
1	ΕΛΜΕΡ
2	ΗΦΑΙΣΤΕΙΟ
3	ΕΡΗΜΟΣ
4	ΔΑΣΟΣ
5	ΦΥΤΑ
6	ΚΑΙΡΟΣ
7	ΠΟΤΑΜΙΑ ΚΑΙ ΛΙΜΝΕΣ
8	ΠΕΤΡΕΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΑ
9	ΑΡΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΡΚΙΚΗ
10	ΔΙΑΣΤΗΜΑ
11	ΤΟ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟ ΓΚΑΡΑΖ
12	ΖΕΙ Σ' ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΣΟΥ ΑΦΗΣΕ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ
13	ΒΡΕΣ ΤΗ ΓΑΛΑΖΙΑ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ
14	ΘΑ ΜΟΥ ΜΑΘΕΙΣ ΝΑ ΠΕΤΑΩ;
15	ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ
16	ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ, ΣΥΓΝΩΜΗ, Σ' ΑΓΑΠΩ
17	ΜΙΑ ΜΑΜΑ ΣΑΝ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΟΥ
18	ΔΕΝ ΤΟ ΚΑΝΑ ΕΓΩ
19	Η ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΜΠΑΝΑΝΟΦΛΟΥΔΑΣ
20	Ο ΑΡΗΣ Ο ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
21	ΟΙ 40 ΕΦΙΑΛΤΕΣ
22	ΠΟΙΟΣ ΕΚΑΝΕ ΠΙΠΙ ΣΤΟ ΜΙΣΙΣΙΠΗ;
23	ΠΟΤΕ ΜΗ ΓΑΡΓΑΛΑΣ ΈΝΑ ΓΟΡΙΛΑ
24	ΤΟ ΓΑΪΔΟΥΡΑΚΙ ΠΟΥ ΓΚΑΡΙΖΕ
25	ΤΟ ΤΗΓΑΝΙ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥ
26	ΟΙ ΧΕΛΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ
27	ΤΟ ΦΑΓΚΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΟΥΜΠΡΙ
28	ΟΙ ΓΙΑΓΙΑΔΕΣ ΜΕ ΤΑ ΓΙΟ -ΓΙΟ
29	ΜΑΘΑΙΝΩ ΜΕ ΤΟ ΣΠΟΤ ΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ
30	ΜΑΘΑΙΝΩ ΜΕ ΤΟ ΣΠΟΤ ΑΝΤΙΘΕΤΑ
31	Ο ΣΠΟΤ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ
32	ΔΥΟ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΜΕ ΚΑΡΟΤΣΙ
33	Ο ΦΕΓΓΑΡΟΥΛΗΣ
34	Ο ΑΔΕΡΦΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΨΑΡΟΥΛΗ
35	ΨΕΙΡΕΣ ΣΤΑ ΟΠΛΑ
36	ΤΟ ΣΩΜΑ ΣΟΥ
37	Ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΟΤΣΥΦΑΣ ΚΑΙ Ο ΑΣΠΡΟΣ ΓΛΑΡΟΣ
38	Η ΟΝΕΙΡΟΠΕΤΑΛΟΥΔΑ ΚΑΙ Ο ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ
39	ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΠΑΜΠΕΣΗΣ
40	ΑΝ ΔΡΑΚΟΙ ΠΟΛΛΟΙ ΥΠΗΡΧΑΝΕ ΣΤΗ ΓΗ
41	ΑΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

42	Ο ΚΟΤΣΥΦΑΣ ΑΠΑΙΤΕΙ ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΝΑ ΣΩΘΕΙ
43	ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ
44	Ο ΑΥΤΟΣ
45	ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ ΣΠΟΤ
46	ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΩ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΡΟΔΙΝΑ ΑΥΤΑΚΙΑ
47	ΙΠΠΟΥΤΟΣ ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ
48	Η ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΣΧΕΣΗ
49	ΟΙ ΒΡΕΓΜΕΝΕΣ ΝΥΧΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙΤΗΣ
50	Η ΠΙΠΙΛΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ
51	Η ΔΑΝΑΗ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ
52	ΘΕΛΩ ΜΟΝΟ ΝΑ ΠΑΙΞΩ ΜΑΖΙ ΣΟΥ
53	Ο ΛΥΚΟΣ ΞΑΝΑΓΥΡΙΣΕ
54	Ο ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΣ ΠΑΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ
55	ΜΙΚΟ "ΘΕΛΩ ΣΚΥΛΑΚΙ"
56	ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΜΕ ΓΛΩΣΣΟΔΕΤΕΣ
57	ΤΟ ΣΠΑΣΜΕΝΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΝΙΝΟ
58	ΤΑ ΖΩΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ
59	ΖΕΣΤΟ ΚΑΙ ΚΡΥΟ
60	ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ
61	ΒΙΒΛΙΟΦΑΓΟΣ ΚΑΤ'Α ΛΑΘΟΣ
62	1...3...5...9 ΔΕΚΑ ΠΑΠΑΚΙΑ...ΣΤΗ ΣΕΙΡΑ
63	ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ
64	Η ΜΑΜΑ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΥΟΣ
65	ΤΑ ΕΝΤΟΜΑ ΤΟΥ ΚΗΠΟΥ ΜΟΥ
66	ΤΑ ΖΩΑ ΤΗΣ ΣΑΒΑΝΑΣ
67	ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΚΗΠΟΥ ΜΟΥ
68	ΤΑ ΖΩΑ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ
69	ΤΙ ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ;
70	Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΠΙΑ ΕΔΩ!
71	ΛΙΤΣΑ Η ΠΑΣΧΑΛΙΤΣΑ
72	Ο ΦΩΚΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΛΙΚΑΡΙ
73	Η ΦΑΛΛΙΝΑ ΠΟΥ ΤΡΩΕΙ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ
74	Η ΚΟΥΚΛΑ ΠΟΥ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΈΝΑ ΜΩΡΟ
75	ΤΑ ΠΛΟΙΑ
76	ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΣΟΥ
77	ΟΙ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΙ
78	ΤΙ ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ;
79	ΈΝΑ ΓΟΥΡΟΥΝΙ ΜΕ ΤΑΛΕΝΤΟ!
80	Ο ΤΡΙΓΩΝΟΨΑΡΟΥΛΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΑΞΕΝΩΝ ΨΑΡΙΩΝ
81	ΤΙ ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ
82	Η ΔΑΝΑΗ ΑΠΟΚΤΑΕΙ ΈΝΑ ΑΔΕΛΦΑΚΙ
83	Η ΔΑΝΑΗ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ
84	Η ΔΑΝΑΗ ΚΑΝΕΙ ΠΙΚ-ΝΙΚ
85	Η ΔΑΝΑΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΣΟΥΠΕΡ- ΜΑΡΚΕΤ
86	Η ΔΑΝΑΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΣΤΟ ΤΣΙΡΚΟ

87	Η ΔΑΝΑΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ
88	Η ΔΑΝΑΗ ΠΑΙΖΕΙ ΜΕ ΤΗ ΓΑΤΑ ΤΗΣ
89	Η ΔΑΝΑΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΣΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΙΑΓΙΑ
90	Ο ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ
91	ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΠΟΤ;
92	ΤΑ ΤΡΙΑ ΜΙΚΡΑ ΛΥΚΑΚΙΑ
93	ΑΛΛΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΪΜΟΥΣ ΚΙ ΑΛΛΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑΣ
94	ΤΟ ΑΣΤΕΡΟΣΠΙΤΟ
95	ΣΤΟ ΣΑΦΑΡΙ
96	ΖΩΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ
97	ΣΤΟΝ ΑΓΡΟ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΣΧΑΛΙΤΣΑ
98	Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ ΡΙΒΙΕΡΑ
99	ΓΙΑ ΠΟΥ ΤΟ ΒΑΛΕΣ ΧΟΡΧΙΤΟ;
100	Ο ΔΡΑΚΙ ΤΟ ΦΙΔΑΚΙ
101	ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΚΟΙΜΑΣΑΙ ΛΑΚΗ ΚΟΥΝΕΛΑΚΙ;
102	Ο ΛΑΓΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΕΙ ΌΧΙ
103	ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΤΟ ΝΕΡΟ
104	Ο ΜΥΣΤΗΡΙΟΣ ΚΥΡΙΟΣ Ο
105	ΜΑΝΤΕΨΕ ΠΟΣΟ Σ' ΑΓΑΠΩ
106	ΓΕΥΣΗ
107	ΈΝΑ ΦΙΔΙ ΤΡΟΜΕΡΟ
108	ΠΩΣ ΓΡΑΦΕΤΑΙ Η ΛΕΞΗ ΜΗΤΕΡΑ;
109	ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ
110	ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ
111	ΣΑΝ ΤΟ ΣΚΥΛΟ ΜΕ ΤΟ ΓΑΤΟ
112	ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΧΡΩΜΑΤΑ
113	ΤΟ ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ
114	ΦΥΤΡΩΝΕΙ, ΦΥΤΡΩΝΕΙ Ο ΣΠΟΡΟΣ
115	ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ, ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ...ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
116	ΑΚΟΥΝΕ, ΑΚΟΥΝΕ...ΤΑ ΑΥΤΙΑ ΜΟΥ
117	ΓΥΡΙΖΕΙ, ΓΥΡΙΖΕΙ Η ΓΗ
118	ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΗΚΕ, ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΗΚΕ Η ΚΑΜΠΙΑ
119	ΤΡΕΧΟΥΝ, ΤΡΕΧΟΥΝ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΡΟΛΟΓΙΟΥ
120	ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ
121	ΣΤΙΣ ΜΑΓΕΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΩΝ ΛΑΠΩΝΩΝ, ΤΩΝ ΕΣΚΙΜΩΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΝΔΙΑΝΩΝ
122	Η ΜΕΓΑΛΗ ΦΩΤΙΑ
123	ΑΣΤΡΟΓΑΤΟΣ
124	ΣΚΑΕΙ, ΣΚΑΕΙ ΤΟ ΑΥΓΟ
125	ΜΗΝΑΣ Ο ΚΗΦΗΝΑΣ
126	ΡΟΥΛΑ Η ΑΚΡΙΔΟΥΛΑ
127	ΟΡΧΗΣΤΡΑ Η ΠΟΝΤΙΚΑΤΑ
128	ΓΑΤΟΒΟΥΤΗΧΤΗΣ
129	Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΡΙΓΩΝΟΥ
130	Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΠΕΝ Η ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ
131	ΑΠΙΘΑΝΑ ΓΚΟΛ

132	ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ
133	ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ
134	Η ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΟΤΟΥΛΑ
135	Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΠΑΓΟΥΣ
136	ΕΞΙ ΚΟΥΡΟΥΝΕΣ
137	ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΛΑ ΦΟΝΤΑΙΝ
138	ΝΑ ΜΕ ΛΕΤΕ ΛΑΡΙΤΣΑ
139	Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΤΟΥ ΡΟΚΟ
140	ΓΙΑΤΙ ΑΓΑΠΩ ΤΗ ΜΑΜΑ ΜΟΥ
141	Ο ΠΑΝΩ ΚΑΙ Ο ΚΑΤΩ
142	ΘΑ Σ' ΑΓΑΠΩ Ο,ΤΙ ΚΑΙ ΑΝ ΓΙΝΕΙ
143	Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΑΛΟΨΗΜΕΝΟΥ ΤΗΓΑΝΟΨΩΜΟΥ
144	Ο ΔΡΑΚΟΣ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ
145	ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ
146	ΑΚΟΗ
147	ΝΤΕΝΕΚΕΔΟΥΠΟΛΗ
148	ΤΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΕΠΟΥΔΑΚΙ
149	Ο ΔΟΚΤΩΡ ΜΠΛΟΥΜ
150	Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ
151	Η ΚΥΡΑ-ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ
152	ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΙ ΜΟΥ ΦΙΛΟΙ
153	ΤΟ ΚΑΤΙ ΆΛΛΟ
154	ΤΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΠΑΚΙ
155	ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ
156	ΚΑΠΟΙΟΣ ΝΑ Μ' ΑΓΑΠΑΕΙ
157	ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ
158	ΔΕΝ ΚΑΝΩ ΜΠΑΝΙΟ! ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ
159	ΤΡΙΓΩΝΟΨΑΡΟΥΛΗΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΡΧΑΡΙΑ
160	ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΟΜΑΙ ΣΩΣΤΑ....
161	"ΜΑΜΑ, ΞΥΠΝΑ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ!"
162	ΈΝΑ ΚΟΥΤΑΒΙ ΝΙΩΘΕΙ ΜΟΝΑΞΙΑ
163	ΌΤΑΝ ΕΊΝΑΙ ΝΑ ΦΥΓΕΙ ΤΟ ΤΡΕΝΟ
164	Ο ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΤΗΣ ΣΤΑΣΗΣ
165	Η ΠΟΥΠΟΥ ΚΑΙ Η ΚΑΡΛΟΤΑ
166	ΖΕΥΓΑΡΙΑ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ
167	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥΣ
168	Η ΜΙΛΙ ΚΑΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΝΟΥΝ ΒΟΛΤΑ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΗΛΑΤΑ
169	Η ΜΙΛΙ ΚΑΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥΣ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
170	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ Ο ΤΖΟ
171	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ Ο ΑΛΦ
172	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΕΝΟ
173	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ Ο ΧΕΝΡΙ
174	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ Η ΧΑΜΕΝΗ ΚΑΛΤΣΑ
175	Η ΜΙΛΙ Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ Ο ΑΝΕΜΟΣ
176	Η ΜΙΛΙ, Η ΜΟΛΙ ΚΑΙ ΟΙ ΜΠΑΜΠΑΔΕΣ ΤΟΥΣ

177	Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
178	ΦΟΒΑΣΑΙ;
179	ΔΩΣ' ΜΟΥ ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ
180	ΠΟΙΟΣ ΠΗΡΕ ΤΟ ΤΥΡΙ ΜΟΥ;
181	Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΡΑΣ
182	Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΠΟΥ
183	ΤΡΕΝΑ
184	ΔΕ ΣΕ ΕΧΩ ΦΙΛΗ
185	ΜΗ ΜΕ ΜΑΛΩΝΕΤΕ ΜΕ ΠΛΗΓΩΝΕΤΕ
186	ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΔΕΝΤΡΟ
187	Ο ΜΠΑΛΟΥ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ
188	Ο ΠΟΝΚ ΚΑΙ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ
189	ΌΤΑΝ ΤΟ 7 ΣΥΝΑΝΤΗΣΕ ΤΟ 10...
190	ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
191	Ο ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ ΠΟΥ ΠΗΓΕ ΣΤΟΝ ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΟ
192	ΤΟ ΠΑΠΑΚΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΟΥ ΑΡΕΣΑΝΕ ΤΑ ΠΟΔΑΡΑΚΙΑ ΤΟΥ
193	ΜΕ ΤΟ ΑΛΦΑ ΚΑΙ ΤΟ ΒΗΤΑ
194	ΠΙΘΗΚΑΚΙΑ ΦΙΛΑΡΑΚΙΑ
195	ΜΕ ΤΟ ΈΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΥΟ
	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΙΝΗΤΩΝ ΚΕΣΠΕΜ
1	ΣΚΟΡ4
2	ΠΟΙΟ ΤΡΩΕΙ ΤΙ;
3	ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ
4	ΠΟΙΟΣ ΖΕΙ ΠΟΥ;
5	ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ....
6	ΓΚΡΙΝΙΑΡΗΣ-ΦΙΔΑΚΙ
7	ΤΑΙΡΙΑΞΕ ΤΑ
8	ΜΑΘΑΙΝΩ ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ
9	ΑΝΤΙΘΕΤΑ
10	RAVENSBURGER PUZZLE
11	DOMINO
12	ΠΙΝΑΚΩΤΗ 1
13	ΠΙΝΑΚΩΤΗ 2
14	ΤΙ ΤΡΩΜΕ;
15	ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ
16	TABOO
17	ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ ΣΦΑΙΡΑ
18	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΑΛΙΤΣΑ
19	ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΩ
20	ΑΒΓ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΑΛΦΑΒΗΤΑΣ
21	ΤΑ ΖΩΑ ΓΥΡΩ ΜΑΣ
22	ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ
23	ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ
24	ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΤΟΥ;
25	ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΜΑΘΑΙΝΩ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΜΟΥ ΛΕΞΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Ημερήσιο πρόγραμμα κίνησης κινητών ΚΕΣΠΕΜ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΤΩΝ ΚΕΣΠΕΜ ΜΑΡΤΙΟΣ 2012							
α/α	Ημέρα	Χωριό	Νομός	Ώρα	Εκπαιδευτικός	BAN	Οδηγός
1	Δευτέρα	Πάσσος	Ροδόπη	14:00- 16:00	Κρυονόγλου Νικολέτα	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
2	Δευτέρα	Βραγιά	Ροδόπη	16:30- 18:30	Κρυονόγλου Νικολέτα	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
3	Δευτέρα	Ομηρικό	Ροδόπη	14:00- 16:00	Βιδούρα Στέλλα- Λύκου Αλεξάνδρα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεϊν
4	Δευτέρα	Καλλιντήριο	Ροδόπη	16:15- 18:15	Βιδούρα Στέλλα- Λύκου Αλεξάνδρα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεϊν
5	Δευτέρα	Δέκαρχο	Ξάνθη	15:30- 17:30	Ιντζεβίδης Αβραάμ- Σακαρίδης Σαράντης	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
6	Δευτέρα	Δειλινά	Ροδόπη	15:00- 17:00	Χαμντάν Νατάσα	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Τσακήρ Ριτβάν
7	Δευτέρα	Δαρμένη	Ροδόπη	18:00- 20:00	Χαμντάν Νατάσα- Βανέσσα Γιαγτζίδου	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Τσακήρ Ριτβάν
8	Τρίτη	Σμιγάδα	Ροδόπη	14:00- 16:00	Βιδούρα Στέλλα	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Τσακήρ Ριτβάν
9	Τρίτη	Κεντητή	Ξάνθη	14:30- 16:30	Θεοδωρίδου Ανέτα-Σακαρίδης Σαράντης	ΜΠΛΕ (6385)	Πίσκα Νετζμεντήν
10	Τρίτη	Μικροχώρι	Ξάνθη	14:30- 16:30	Ιντζεβίδης Αβραάμ	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
11	Τρίτη	Κρεμαστή	Ξάνθη	14:00- 16:00	Χαμντάν Νατάσα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεϊν
12	Τετάρτη	Δρανιά	Ροδόπη	14:00- 16:00	Βιδούρα Στέλλα	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
13	Τετάρτη	Αμάραντα	Ροδόπη	17:30- 19:30	Βιδούρα Στέλλα- Ασλάνογλου Γεωργία	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
14	Τετάρτη	Κέχρος	Ροδόπη	16:00- 18:00	Χαμντάν Νατάσα	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
15	Τετάρτη	Μεγ. Ορφανό	Ξάνθη	17:00- 19:00	Κομιανού Ντίνα- Θεοδωρίδου Ανέτα	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Μουμίντσα Λουτφή

16	Τετάρτη	Πελεκητή	Ροδόπη	18:00-20:00	Νεστορίδου Θεοδοσία- Λύκου Αλεξάνδρα- Κιόρογλου Χρήστος	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεΐν
17	Πέμπτη	Ομηρικό	Ροδόπη	14:00-16:00	Βιδούρα Στέλλα- Λύκου Αλεξάνδρα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεΐν
18	Πέμπτη	Δρύμη	Ροδόπη	16:30-18:30	Βιδούρα Στέλλα- Λύκου Αλεξάνδρα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεΐν
19	Πέμπτη	Μάνταινα	Ξάνθη	14:30-16:30	Σακαρίδης Σαράντης- Θεοδωρίδου Ανέτα	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Μουμίντσα Λουτφή
20	Πέμπτη	Ωραίο	Ξάνθη	17:30-19:30	Σακαρίδης Σαράντης- Θεοδωρίδου Ανέτα	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Μουμίντσα Λουτφή
21	Πέμπτη	Σκάλωμα	Ροδόπη	14:00-16:00	Κιόρογλου Χρήστος	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
22	Πέμπτη	Μύστακας	Ροδόπη	17:00-19:00	Κιόρογλου Χρήστος	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
23	Πέμπτη	Π. Εράσμιο	Ξάνθη	17:00-19:00	Χαμντάν Νατάσα- Ασλάνογλου Γεωργία	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
24	Παρασκευή	Μυρτίσκη	Ροδόπη	10:00-12:00	Ασλάνογλου Γεωργία- Γιαγτζίδου Βανέσσα	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
25	Παρασκευή	Αγιοχώρι	Ροδόπη	14:00-16:00	Ασλάνογλου Γεωργία-Γιαγτζίδου Βανέσσα	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
26	Παρασκευή	Βάκος	Ροδόπη	17:30-19:30	Γιαγτζίδου Βανέσσα- Κιόρογλου Χρήστος	ΡΟΖ (6386)	Κολαούζ Νουμάν
27	Παρασκευή	Δοκός	Ροδόπη	10:00-12:00	Κιόρογλου Χρήστος - Σακαρίδου Σοφία- Βάρναλη Σοφία	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
28	Παρασκευή	Νέδα	Ροδόπη	13:00-15:00	Κιόρογλου Χρήστος - Σακαρίδου Σοφία	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
29	Παρασκευή	Μελίβοια	Ξάνθη	14:00-16:00	Σακαρίδης Σαράντης- Θεοδωρίδου Ανέτα	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Μουμίντσα Λουτφή
30	Παρασκευή	Δημάριο	Ξάνθη	14:30-16:30	Ιντζεβίδης Αβραάμ- Χαμντάν Νατάσα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσεΐν
31	Παρασκευή	Πλαγιά	Ροδόπη	18:00-20:00	Νεστορίδου Θεοδοσία- Βάρναλη Σοφία	ΜΠΛΕ (6385)	Πίσκα Νετζμεντίν

32	Σάββατο	Κερασιά	Ροδόπη	10:00-12:00	Κατσιάνη Όλγα	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
33	Σάββατο	Άνω Βυρσίνη	Ροδόπη	10:00-12:00	Λύκου Αλεξάνδρα- Νεστορίδου Θεοδοσία	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Πίσκα Νετζμεντήν
34	Σάββατο	Στροφή	Ροδόπη	14:00-16:00	Λύκου Αλεξάνδρα- Νεστορίδου Θεοδοσία	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Πίσκα Νετζμεντήν
35	Σάββατο	Σάτρες	Ξάνθη	10:00-12:00	Σακαρίδης Σαράντης	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Μουμίντσα Λουτφή
36	Σάββατο	Τέμενος	Ξάνθη	12:30-14:30	Σακαρίδης Σαράντης	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Μουμίντσα Λουτφή
37	Σάββατο	Χλόη	Ροδόπη	10:30-12:30	Ασλάνογλου Γεωργία- Θεοδωρίδου Ανέτα	ΡΟΖ (6386)	Τσακήρ Ριτβάν
38	Κυριακή	Κύμη	Ροδόπη	10:30-12:30	Κρυονόγλου Νικολέτα- Κιόρογλου Χρήστος	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
39	Κυριακή	Λαμπρό	Ροδόπη	13:30-15:30	Κρυονόγλου Νικολέτα- Κιόρογλου Χρήστος	ΜΠΛΕ (6385)	Κουρού Ιρφάν
40	Κυριακή	Ηλιόπετρα	Ξάνθη	13:00-15:00	Ιντζεβίδης Αβραάμ	ΡΟΖ (6386)	Τσακήρ Ριτβάν
41	Κυριακή	Σούνιο	Ξάνθη	10:00-12:00	Ιντζεβίδης Αβραάμ	ΡΟΖ (6386)	Τσακήρ Ριτβάν
42	Κυριακή	Σιδηρώ	Έβρος	10:00-12:00	Νεστορίδου Θεοδοσία- Σακαρίδου Σοφία	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Πίσκα Νετζμεντήν
43	Κυριακή	Αγριάνη	Έβρος	12:30-14:30	Νεστορίδου Θεοδοσία- Σακαρίδου Σοφία	ΠΡΑΣΙΝΟ (6401)	Πίσκα Νετζμεντήν
44	Κυριακή	Ρούσσα	Έβρος	12:00-14:00	Βάρναλη Σοφία-Γιαγτζίδου Βανέσσα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσείν
45	Κυριακή	Μεγ. Δέρειο	Έβρος	9:00-11:00	Βάρναλη Σοφία-Γιαγτζίδου Βανέσσα	ΚΟΚΚΙΝΟ (6402)	Χατζή Χαλήλ Χουσείν

Παράρτημα 3
Δείγματα εργασιών

Αγαπημένη μου Γεωργία

Είσαι καλό; εγώ είμαι πολύ χαρούμενη γιατί πήγα
στο παρίσι εκεί είδα πολλούς ανθρώπους και πήγα
στο Λιβεά αρέβηκα 1.665 σκέτες ήταν πολύ
ώρα και ήταν πολύ διασκεδαστικό πράγμα. Πήγα
προς βιβλιοθήκη Μουσείο της Όπερας εκεί που οι
άνθρωποι τραγουδούν υπερα πήγα να ακούσω ήταν πολύ
ώρα. Και πήγα ώρα πίνουσα πολύ πήγα καφέ στην
Παρίσι, και μετά κουράστηκα πάρα και πήγα στο καφέ Λιβεά
κοιμήθηκα και ξενιύθηκα να εξιδάξω στο παρίσι εκεί είδα
πολλές νέες βάρη ήταν γολθιακή μπαρέτα ήταν πολύ
ώρα εκείση πήγα στο Εθνικό Μουσείο Μουσέου Τέχνης
Έχει έργα του Μικέλο. Εκείνη την ώρα αρέβηκα στη βάρη
ήταν πολύ όμορφο πράγμα.

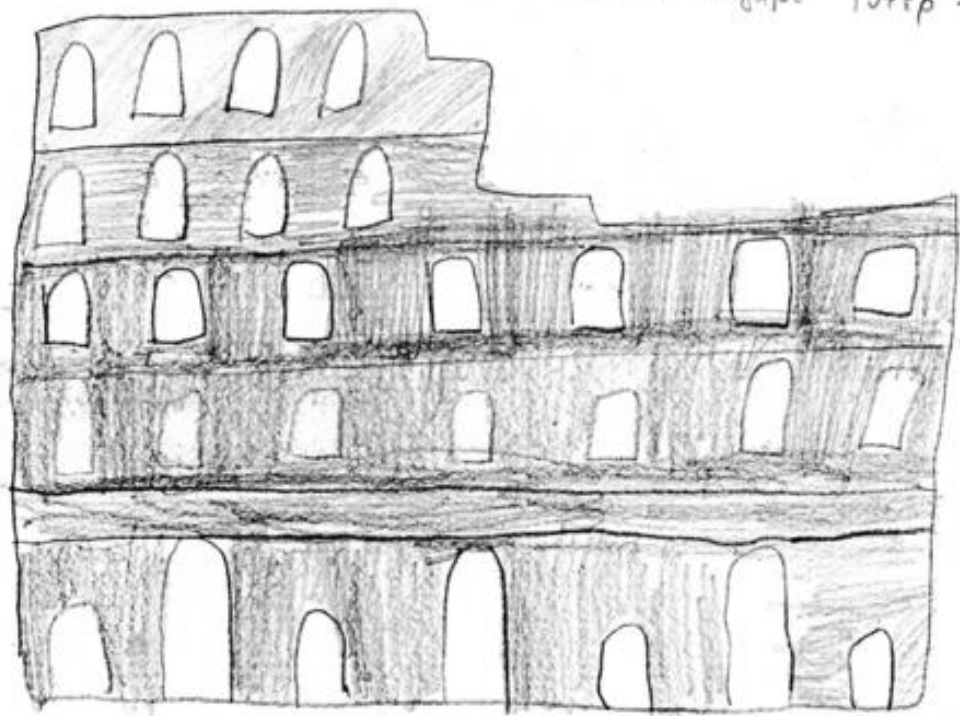
Θα ήθελα πολύ να πάρουν και εσύ εδώ!!!

Αγαπημένη

Με αγάπη, Μαρίνα

Το ποτάμι από παλιά, πολύ, κούσε, ήρεμα τα
 νερά του μέσα στην όμορφη κοιλάδα.
 Όλα εκεί δέντρα, τα φάρια, τα φυτά, τα
 δέντρα, τα ζώα και τα πουλιά, ζούσαν
 εجاτίας της δικής του παρούσας. Η κοιλάδα
 είχε γίνει ένας αληθινός Παράδεισος. Ο σπου
 ήσαν οι άνθρωποι... Εκείνοι όχι μόνο
 κατασπατάλησαν αυτό που έκανε τον νερό του, αλλά και
 έριχναν μέσα το βρύμιό τους με όλα
 είδος ~~είδους~~ ~~μέσα~~ ~~είδους~~ ~~είδους~~ ~~είδους~~
~~είδους~~
 Οπότε έκανε μέσα δίνοντα σκίδος
 η άνθρωποι καταλάναω ότι δεν κάνει αυτό
 το νερό.

Σήμερα η ντινα εστηλε ένα πρόγραμμα
 πηγαίνετε στη Ρώμη. Πήγαμε ασφαμένα
 και πηγαίνουμε Ρώμη. Είδαμε κολλοσεύμ
 φτιαζαμε ένα πιτσα πήγαμε να κουουμε
 μπανιο πήγαμε στη ντισκο καιναμε
 ένα πρόγραμμα δραση τι να κανουμε.
 καναμε βόλτα με ποδια. Πήγαμε Ιντερ - μιλαν.

Τη Μέρα Που Είρθε Τα Κεσπέμ.....

Όταν είρθε τα Κεσπέμ είμασαν όλοι ενθουσιασμένοι

Τι θα γίνει πως είναι όλοι μουτάλαμ έτσι.

Όταν είρθατε μιλίσαμε και είπαμε τα ονόματά μας Παιτη φορά είρθε η Μικολίτα ο Υπιοτάταρο

Ιρφάν. Το δεύτερα φορά είρθαν ιδω όρος ο Ιρφάν δεν είρθε τή θύση του είρθε ο Μάμαν Κάνος φορές δεν είρθαν έρχε γιορές κάπως φορές εσ-

λός. Μια μέρα μας έφεραν μια δένουκι. Κείνη είχε διαφορετικά πράγματα Μανόλ, ρίτρες, μολύβια κ.

Μια μέρα κάναμε μάθημα στο έξω είναι πολύ υπαία. Σήμερα κάναμε προετοιμασίες για το πάρτυ

25/1/2012

Οριάν Εξπρές = τρένο.
 Τρένο = βαρουνιά
 Διαβατήριο = ταυτότητα
 Ευρώπη.
 Επιβάτης = ταξιδιώτης.
 Περιστροφός = όπλο
 Ληστές = κλέφτες.
 1830
 Ο πρώτος σιδηρόδρομος ενώνει τις πόλεις
 Λιβερπούλ και Μαντσέστερ

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

10/2/2012
Αγούρι

ΑΕΡΑΣ

ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΟ

ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ

ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΟ

Σιμόνι, Ελίφ, Ντιντέμ...

ΞΗΡΑ

ΜΗΧΑΝΗ

ΠΑΤΙΝΙ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΡΑΚΤΕΡ

ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΡΑΠΙ
Τρένο

Εύρα, Πασούφ, Μουγκι Χουσίιν, Γιανν Πασούφ

ΘΑΛΑΣΣΑ

ΚΡΕΤΑΝΕΣΤΟΛΑΒΗ

ΚΑΡΑ

ΑΠΟΡΟ

ΣΚΑΦΟΣ

ΧΑΙΚΙ

ΣΚΑΦΟΣ

Κιουμπρά, Μαρβι, Εμπεράφ

ΤΑ ΤΡΕΝΑ

Ο σιδηρόδρομος το τρένο είναι από τα ευκολότερα μέσα μεταφοράς το τρένο έχει πολλά βασίδια που ηγαλάνουν το ένα από το άλλο και μεταφορούν ανθρώπους ή πράγματα.

Το Οργανο Εξήρδς, το οποίο παύσστηα με τα ταξιδιωντή. Πολυτέλεια, αρχίσε να λειτουργεί το Οκτώβριο του 1883. Έκανε 2.740 χιλιόμετρα έως τη Κωνσταντινούπολη.

Ο πρώτος σιδηρόδρομος έφτανε τις πόλεις Λίβερπουλ και Μάντσεστερ της Αγγλίας, και φτιαχτηκε τον 1830.

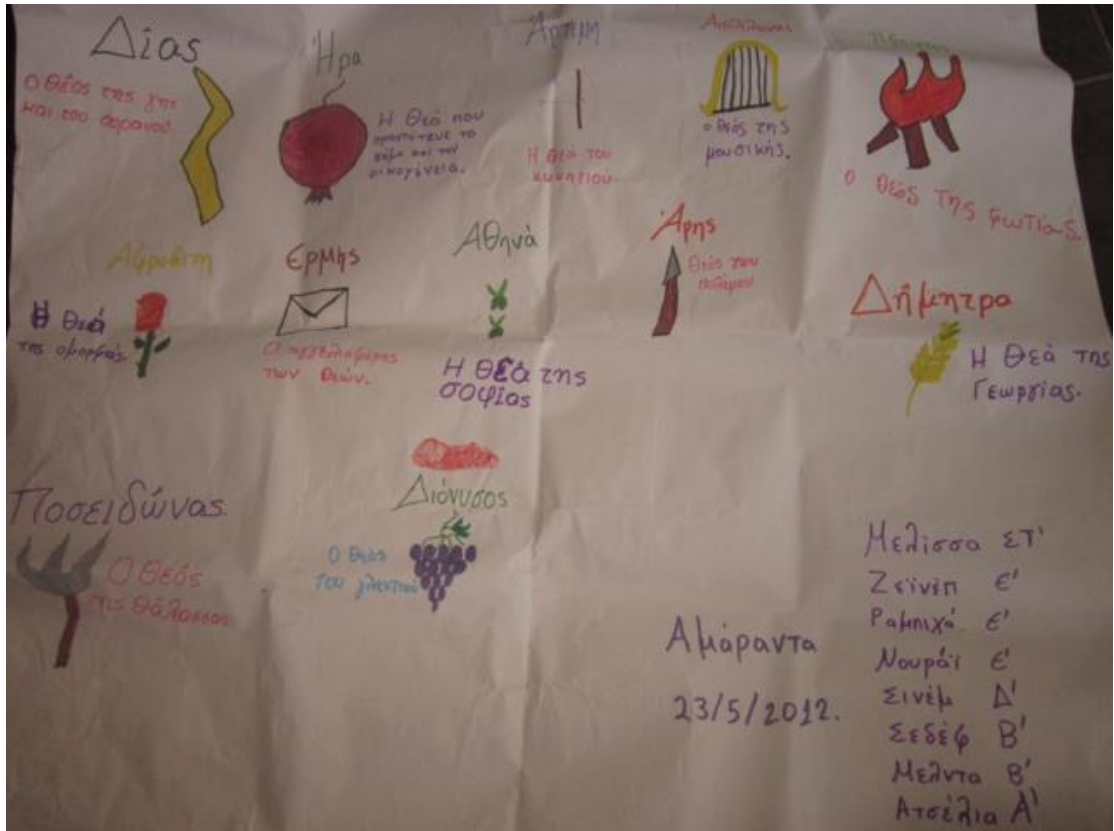
1 IGV ΤΑ ΚΕΝΟΥΡΙΑ ΤΡΕΝΑ

Το τρένο Υψηλής Ταχύτητας (ακρωνούλιο του IGV) που ταξιδεύει στην Γαλλία θεωρείται ένα τα ασφαλέστερα και γρηγορότερα τρένα του κόσμου.

2 Japan Railways Group

Ιαπωνία
Η γρήγορη σιδηροδρομική γραμμή της Ιαπωνίας μπορεί να την «επιτάξει» τα αρχικά υποσκόλια 161 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο. ΑΜΑ ΤΡΕΧΕΙ ΠΟΛΛΗ ΓΡΗΓΟΡΑ.
ΤΑ ΠΛΑΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΛΙΒΟΙΑ.

Το καλοκαίρι είπατε το ΚΕΣΤΕΜ με το θαν και πήγαμε ταξίδι.

Ουια.

